

Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ asuŋ Aneŋ nɛ Yeesuu a ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a yɔ tɔŋ kɛmaa ya tɔwe aseŋ timaa-o

¹ Brɛsɛ Tiyufilus, mɔ a kyɔ kyoree waa mɔ wɔrɛ gyenkpɛesɛ nɛ mɔ a kyoree fo-ɔ-rɔ ketɔ nɛ Yeesuu a waa, na aseŋ nɛ ɔɔ kaapo-ɔ, lɛɛ harɛɛ sanj nɛ ɔɔ lɛɛ mò asuŋ kaasɛ bɔ fo ŋke nsi nɛ Wuribware a taa mò yaa soso-ɔ.

Yeesuu a kyinji lɛɛ lowi-ro-o kamɛɛ-rɔ a ketɔ nɛ ɔɔ waa-ɔ

²⁻³ Sanj nɛ Yeesuu a wu-o bɔ fo sanj nɛ Wuribware a taa mò yaa soso-ɔ gyɛ ŋke aduna. Sanj amo, ɔɔ ba Wuribware a kufwiijɛ timaa-o ɛlen neɛ bɔ kaapo mò aseɛsɛ kudu anyɔ nɛ oo lee, nɛ ɔɔ teɛ bamɔ ε mò ayaa-rɔ ayerepo-ɔ ketɔ nɛ ɔɔ kpa feyɛ bɔ waa-ɔ. Nɛ oo lee mò eyee bɔ kaapo bamɔ, nɛ ɔɔ bee ŋaa, nɛ ɔɔ bee lee mò eyee bɔ kaapo bamɔ iluwi bwɛɛtɔ na ɛkpa bwɛɛtɔ sɛ, na bɔ ŋu feyɛ kaseŋtiŋ neɛ mò a wu-o, oo kyinji lɛɛ lowi-ro. Nɛ baa ŋu mò, nɛ bamɔ aa mò a tɔwe Wuribware a kuwure-o-ro aseŋ.

⁴ Sanj amo-rɔ nɛ mò aa bamɔ a bee ba gyi ateeše sanj ko-ɔ, nɛ ɔɔ tɔwe gywii bamɔ feyɛ, “Mone ma kaŋ lɛɛ Yerosalɛm mfɛn nɛ mone bɔ-ɔ. Amaa mon' gywii Wuribware a kufwiijɛ timaa nɛ n se Wuribware a tɔwe bɔ beya feyɛ o sa mone-ɔ.

⁵ Nkyu nɛ Yohanee Osuubəpɔ-ɔ a bɔ bɔ aseɛsɛ asuu. Amaa ŋke mfɛnɛ mɔ-rɔ Wuribware e sa a mò

kufwiiję timaa-o ywée mone se, na o ba kufwiiję timaa amo bo gyee mone.”

Aneŋ ne Yeesuu yiι soso-ɔ

⁶ Saŋ kɔ, bamɔ aa Yeesuu a bęe gyanjŋe-ɔ, nę baa bise mò feyε, “Ane nyanje, amo saŋ moŋ tɛɛ fo feyε fo kɔɔrɛ kuwure lęe Roma awuye ase kinjŋaa sa ane Isireelii awuye aaa?”

⁷ Nę Yeesuu a bęnjaa bamɔ feyε, “Ketɔ kemaa eleŋ bo n se kesaree-rɔ née. Amose-ɔ, a moŋ gyę mone aseŋ feyε mon' pini nyanje kɔ a ketɔ nę ke e waa-ɔ.

⁸ Amaa ketɔ nę mon' pini-o e gyę feyε Wuribware a kufwiiję timaa-o ya lwee mone-rɔ, o sa mone keyaaleŋ na wore, na mon' narę tɔwę ato pεee nę mone a ḥu feyε mo a waa, na aseŋ nę mone a nu feyε mo a tɔwę saŋ nę m bo mone ase-ɔ, Yerusalem man-nɔ mfee na ane Yudeya sweere se na Samariya sweere se na ḥkee kaye-rɔ pεee mo.”

⁹ Yeesuu a deŋ tɔwę aneŋ lowe-ɔ, nę o lęe o yii Wuribware se, na mò ayaa-rɔ ayerepo-ɔ yere ba deere, nę kowore kɔ a bo mwiire mò se, nę bo moŋ lęe bo kee mò. ¹⁰ Bamɔ a saŋ bo yere ba deere soso-ɔ, na Yeesuu mɔ e yo, nę puri amo-rɔ anyare anyɔ kɔ mo nę bo bunj ato fufuri-o a lęe bamɔ se.

¹¹ Nę baa tɔwę gywii ayaa-rɔ ayerepo-ɔ feyε, “Galileya sweere se awuye, ntetɔ née nę mone yere mone e deere awore-rɔ? Yeesuu mɔ nę o lęe mone ase o yii Wuribware ase-ɔ e bęe kinjŋi a o ba feyε aneŋ mo nę mone a ḥu mò na o yo Wuribware se-ɔ mɔ dεe.”

Okɔ nę oo teere Yudas ayaa-rɔ-ɔ

12 Né ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a nare mayere k̄ebegya l̄e Mfɔ-Ayii k̄ebeg-ɔ s̄e kinjŋi yɔ Yerōsalēm maŋ-nɔ.

13 Bamɔ p̄eeɛɛ, Peetroo, na Yohanee, na Yakubu, na Andruu, na Filipo, na Tomas, na Bar-Tolomiyu, na Matiyo, na Alafiyus m̄d̄ gyi Yakubu, na Simən Selot, na Yakubu m̄d̄ gyi Yudas, a fo maŋ-ɔ-rɔ, né baa ya lwee bamɔ abanjsoroo-ɔ-rɔ.

14 K̄ekyaŋ mɔ-rɔ mfenj né bamɔ aa akyee né bo d̄ee bo gya Yeesuu si-o na Yeesuu m̄d̄ nyi Mariya na m̄d̄ tire-ana e gyanjŋe saŋ k̄emaa ba kɔr̄e k̄ebwarekɔr̄e.

15 Bo fo ŋke ŋnyɔ kɔ-ɔ, né bamɔ né baa kɔr̄e Yeesuu gyi-o a bo gyanjŋe. Ba waa asesɛ k̄elafa na adunyɔ. Né Peetroo a kɔso yere, né oo tɔwɛ gywii bamɔ feyɛ,

16 “Mɔ kɔsobɛɛ-ana, mɔne a nyinji si feyɛ Yudas Kariyotinyi-o ya kaapɔ aneŋ né baa kra Yeesuu-o. Ketɔ né oo waa-ɔ, Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a kya kaapɔ ane ɔd̄edaapɔ Deefid aneŋ né ke e ba a ke bo waa-ɔ.

17 Yudas d̄ee o tii ane se nee, né ane nyanp̄e a lee m̄d̄ feyɛ ane aa m̄d̄ kii m̄d̄ ayaa-rɔ ayerepo-ɔ.”

18 (Fo né fo e kare wɔre mɔ-ɔ, nyinji si feyɛ Yudas a ba atanne né oo gyi Yeesuu kidiburo-o nya-ɔ bo sɔɔ sweere sa m̄d̄ eyee. Sweere amo se d̄ee né oo lee da, né m̄d̄ amerotɔ p̄eeɛɛ a l̄eɛ.

19 Né Yerōsalēm awuye a nu aseŋ amo-ɔ, né baa sa sweere amo mfenj kenyare bamɔ ayɛ-rɔ feyɛ Akeladama, kaasɛ e kaapɔ feyɛ Mbogya sweere.)

20 To, né Peetroo a kya se tɔwɛ feyɛ, “A bo Deefid ilin wɔre-ɔ-rɔ feyɛ,

‘Mɔn' sa a mò aye kii ketaakpaŋ, na sese ma kyena mfenj.*

Né a bęe a bo-rɔ feyε,

‘Mɔn' sa a ɔko yere mò ayaa-rɔ,
na sese-ɔ tii ane se waa ane nyanjpé kusunj.*

21-22 Amose-ɔ, mɔn' sa a ane lee ɔko na o bo tii ane se, na mò gbaa tɔwé anenj né Yeesuu a kyinjji leę lowi-ro-o aseŋ. Sese amo waa ɔko né oo gya ane aa ane nyanjpé Yeesuu si sanj né o naa o tɔwé abwaresenj kaye-rɔ, leę haree sanj né Yohanee Osuubɔpɔ-ɔ a bo asesɛ asuu-o bo fo kake né Yeesuu yii Wuribware se-ɔ.”

23 Peetroo a sa seŋsa lɔwε-ɔ, né baa lee abεε anyɔ. Bamo e gye Yosef né ba tee mò ε Bar-Sabas (né bo bęe ba tee mò ε Yusutus-ɔ), na ɔko né ba tee mò ε Matiyas-ɔ.

24-25 Né baa kore kebwarekore feyε, “Ané nyanjpé, fo e gye né fo nyi sese kɛmaa mfεerε-rɔ na kakponɔ-rɔ. Amose-ɔ fo e gye né fo e kaapo ane abεε anyɔ mɔ-rɔ mò né fo a lee feyε o kii fo ayaa-rɔ ayerepo-ɔ ɔko na o teere Yudas ayaa-rɔ né mbeyɔmɔ mò bɔrɔkɔnɛ na ębɔyε a yaa mò mfenj né o nya mò kakɔka-ɔ.”

26 Né baa lee nyii na bo lee abεε anyɔ amo ɔko. Mò né baa lee-o e gye Matiyas. Né oo tii ayaa-rɔ ayerepo kudu kako-ɔ se.

* **1:20** Kiliŋ 69.25. * **1:20** Kiliŋ 109.8.

2

Aneŋ ne Wuribware a kufwiijə timaa-o a ba-ɔ

¹ Saŋ ko, nɛ̄ kasu kanɔ̄ kake nɛ̄ ba tɛ̄ɛ ε Pentikos-ot a fo-ɔ, nɛ̄ bamɔ̄ nɛ̄ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o a gyanjɛ̄ toŋ konjɔ̄.

² Mfɛ̄ŋ nɛ̄ baa nu elawō kɔ̄ a lɛ̄ sosō na i su feyε afwii dabe-ɔ, nɛ̄ e ya bɔ̄rɔ̄ lɔ̄ŋ nɛ̄ baa gyanjɛ̄ bo te mò̄-rɔ̄-ɔ-ɔ.

³ Nɛ̄ baa ḥu atɔ̄ kɔ̄ feyε deekpa-ɔ a lɛ̄ sosō, nɛ̄ oo ke-ro waa agyabren̄ bweetɔ̄ bo ywee ɔkemaa nɛ̄ o te kɛkyan̄ amo-ɔ-ɔ kuŋu si. ⁴ Nɛ̄ Wuribware a kufwiijə timaa-o a ywee ɔkemaa se. Nɛ̄ oo sa nɛ̄ baa lɛ̄ ba sa esenjsa banbaŋ nɛ̄ e moŋ gyε bamɔ̄ aye-ɔ-ɔ seŋsa-ɔ.

⁵ Saŋ-ɔ mɔ̄, Yudaa awuye bweetɔ̄ kɔ̄ mɔ̄ nɛ̄ baa tu yɔ̄ bo te kaye-ɔ-ɔ sweere pεεε se-ɔ a bε̄ ba bo gyanjɛ̄ Yerøsalɛm maŋ-no.

⁶ Bamɔ̄ a nu elawō amo a lɛ̄ Yeesuu a akɔɔregyipo a lɔ̄ŋ-ɔ-ɔ-ɔ, nɛ̄ bamɔ̄-rɔ̄ bweetɔ̄ a bo gyanjɛ̄ na bo ḥu ketɔ̄ nɛ̄ ki de bamɔ̄-ɔ. Nɛ̄ aa kpeŋ bamɔ̄ eyee, a lɛ̄ feyε bamɔ̄ a nu bamɔ̄ nɛ̄ Wuribware a kufwiijə timaa-o a ywee bamɔ̄ se-ɔ, ɔkemaa e sa bamɔ̄ aye-ɔ-ɔ seŋsa.

⁷ Bo moŋ nu ketɔ̄ nɛ̄ kaa ba-ɔ kaase, nɛ̄ bo ye, “Nee asesɛ mɔ̄ nɛ̄ ba sa seŋsa mfaanɛɛ-ɔ pεεε gyε Galileya sweere se awuye nee ε?

⁸ Nɛ̄ ntetɔ̄ ya waa se nɛ̄ ane ɔkemaa nɛ̄ o bo mfεe-ɔ i nu bamɔ̄ a sa ane ɔkemaa sweere se a seŋsa-ɔ?

⁹ Anɛ̄ bokɔ̄ a lɛ̄ Paatiya sweere se, bokɔ̄ mɔ̄ a lɛ̄ Medεya, bokɔ̄ mɔ̄ Ilam. Nɛ̄ bokɔ̄ mɔ̄ a lɛ̄ Mesopotamiya, na Yudeya, na Kapadokiya, na Pontus, na Asiya esweere se.

10 Né boko a lée Firigiya, boko mɔ Pamfiliya, boko mɔ Igyipiti, boko a lée Libiya swéere né o maa Kireenee manj-nɔ-o, na Roma manj-nɔ.

11 Ané pεεε gye Yudaa awuye bεεε asεε laŋyaŋ ne ané gya Yudaa awuye kεbwareṣuŋ a ɛkpa-o se. Né boko mɔ a lée Kriita kwii si na Arabiya ɛswéere se. Amaa ané mɔ i nu bamɔ a de ané ɔkemaa swéere se a sεŋsa-o ba tɔwε atɔ dabε né Wuribware a waa-o!"

12 Né eyee a kpeŋ bamɔ, né bamɔ mfεerε a waa kokyɔ, né baa bise abεε feyε, "Amo-o kaase e gye emenε?"

13 Amaa boko feraa e mɔsε bamɔ né Wuribware a kufwiijε timaa-o te bamɔ se-o nεe, na ba tɔwε feyε, "Asεε mɔ pεεε a bwεe nεe!"

Peetroo abwareṣen kɔtɔwε

14 Né ayaa-rɔ ayerepo kudu anyɔ-o a koso yere. Né Peetroo a lée bamɔ ya bo yere akato-rɔ, né oo sa sεŋsa gywii asεε né baa gyanjε mfεen-o. Né oo yase mɔ bore-o tɔwε gywii bamɔ feyε, "M bεεko-ana Yudaa awuye na ɔkemaa né o te Yerosalém mfεe-o, mon'lɔŋ esεbɔ na mon'nu kεtɔ né amo-o né aa ba-o e kaapo-o."

15 Asεε mɔ, n gye sa né baa bwεe feyε anεj né monε e fa-o. Mbeyɔmɔ san a gye gyegyaye nεe, kyɔwε moŋ tεε dan.

16 Na amo-o né Wuribware kyaamεε Yowel a tɔwε amo asej abwareṣen wɔrε-o-rɔ nεe.

17 O yε,

'Wuribware yε,

Mfaanεε né mo e waa ɳke lalalowε-o-rɔ.

Mo e sa a mo kufwiijε-o bo ywεe ɔkemaa se.

Mone gyi-ana, akyee na anyare pεεε, e tɔwε
 kεtɔ nε mo i lee a m bɔ kaapo bamɔ-ɔ,
 na mone ayaafɔrε nju mo atɔ idee-ro,
 na mone anyaŋbresε ku mo aseŋ-ɔ idee.

¹⁸ N yε, nke lalalowε amo-ɔ nε mo e sa
 a mo kufwiijε-o bɔ ywεε anya gbaa se,
 akyee na anyare pεεε, na bɔ tɔwε kεtɔ kemaa
 nε mo i lee a m bɔ kaapo bamɔ-ɔ.

¹⁹ Mo e kaapo mo keyaaleŋ awɔrε-ɔ na sweerε se.
 Mone i nju mbogya na dεkpa na ebooree
 bweetɔ.

²⁰ Kibugyii e da mpase, na kiferi pee feyε
 mbogya-ɔ,

pwεε na kake dabε dabε nε mo e ba-ɔ dεε fo.

²¹ Na sanj amo, m morɔwe ɔkemaa
 nε o su a o tεe mo-ɔ.* ”

²² Nε Peetroo a kya se tɔwε feyε, “Isireelii awuye,
 mone pεεε a nu Yeesuu Nasaretεnyi aseŋ, bεεε?
 Mò e gye ɔko nε Wuribware a bɔrɔ mò se waa
 akpenyeetɔ na atɔ dabε dabε bweetɔ mone ase
 mfeε. Mone pεεε nyi amo-ɔ, a lεe feyε mone
 akatɔ-ɔ nε oo waa amo-ɔ pεεε. Nε anεŋ a atɔ amo
 e kaapo feyε Wuribware a lee mò suŋ bɔ kyoŋwe
 mone.

²³ Nε Wuribware a kyɔ kra bo yere kyee feyε
 ba taa Yeesuu a bɔ sa mone, nε mone a sa nε
 abɔrɔkɔɔnεpo a da mò bo mera kiyii kpare-abεε-ɔ
 se mɔɔ.

²⁴ Amaa Wuribware a kyiŋji mò lεe lowi-ro, nε
 oo kɔɔrε mò eyee lεe lowi a ɛleŋ-ɔ-ɔ, a lεe feyε

* ^{2:21} Yowel 2.28-32 (LXX).

Wuribware₉ mo₉ sa lowi kpa feyε ὁ nya mὸ se keyaaleŋ.

²⁵ Bo lęe feyε ane ὁdēdaapo Deefid a kyoreε mὸ aseŋ waa abwareseŋ wɔrε-ɔ-rɔ feyε,

‘Mo nyanpe, mo a ሥu feyε fo bo mo ase saŋ kemaa.

Aneŋ ne fo bo mo kigyise si-o si, seye maa tɔrraa mo.

²⁶ Amose ne mo eyee a yuri mo,

ne mo akatɔ a gyi mo e tɔwε fo kuŋu si aseŋ.

ne n de temaa, a lęe feyε ሥ nyi feyε,

²⁷ mo a gye fo keyaafɔrε timaa-o si-o,

fo maa yɔwε mo kra a o sii alowipo-rɔ,

fo maa sa a mo kayowɔrε gyo kegyeranṭa-rɔ.

²⁸ Fo a kaapo mo kpa ne የ yaa mo ኢkpa-rɔ-ɔ,

na, mo ya yɔ fo ase, mo akatɔ gyi bweeto.’*

²⁹ Mo kɔsobεε-ana, moŋ' nu neenεε feyε Owure Deefid, ane ὁdēdaapo dabe, mo deε a wu, ne baa pure mὸ-ɔ, mὸ kegyeranṭa saŋ kε bo mfεe bo fo ndɔ. Amose-ɔ n gye mὸ eyee aseŋ ne የ deε የ tɔwε-ɔ.

³⁰ Deefid amo deε የ gye Wuribware₉ a akyamεε-ɔ እko nee, ne o nyi damenāŋse feyε Wuribware₉ a waa ዘtaŋ feyε የ sa a mὸ ananagyi-ɔ እko gyi kuwure feyε aneŋ ne mὸ fɔnfɔŋ a gyi-o deε.

³¹ Ketɔ ne የ እ kyu ሥu feyε Wuribware₉ e ba a የ bo waa, ne የ እ kyorε amo aseŋ-ɔ e gye feyε Wuribware₉ i kyiŋni Kristoo ne የ እ tɔwε bo beya feyε o sun a የ bo kyonjwε-ɔ lęe lowi-ro. Kristoo amo ne Wuribware₉ mo₉ sa a mὸ kra sii alowipo-rɔ. Ne የ mo₉ sa a mὸ kayowɔrε gyo kegyeranṭa-rɔ-ɔ.

* ^{2:28} Kiliŋ 16.8-11 (LXX).

32 Ané pεεε a እኔ Yeesuu amo nē mo e tōwē mō aseñ-ɔ mō kikyiñji lē lowi-ro ክመεε-rɔ.

33 Mō a kyinjji lē lowi-ro-o, nē ወዕድል soso ya kyēna Wuribware kigyise si, na mō aa mō gyi kuwure. Nē Wuribware nē o gyē mō se-ɔ a sa mō mō kufwiijje timaa-o nē Yeesuu ye o sa mō agyasepo-ɔ. Amose-ɔ kētā nē monē a እኔ, nē monē a nu ndoo-ɔ e gyē Wuribware a kufwiijje timaa-o nē Yeesuu amo a sa nē ወዕድል bo ywee anē se-ɔ.

34-35 Mō nē mbeyəmō o yii soso, n gyē Deefid ya yō soso. Amaa Deefid e gyē ne ወዕድል kyoree mō nē mbeyəmō o yii soso-ɔ kuñu si aseñ waa abwarəsən wore-ɔ-rɔ toŋ kō feyε,

‘Wuribware a tōwē gywii mo nyanþe nē ε,
Kyēna mo kigyise si mfēe
na n sa a fo adoŋ pεεε mo ba fo kaase.’* ”

36 Nē Peetroo a tōwē bo gyē kēe feyε, “Amose se-ɔ, monē Isireelii awuye nu feyε Yeesuu mo nē baa da mō bo mēra kiyii kpare-abee-rɔ se-ɔ e gyē mō nē Wuribware a lee feyε mō e gyē Kristoo, nē o kii የመማሪያ mō nyanþe-ɔ.”

37 Saŋ nē aseñ pεεε nē bo bo mfēñ-ɔ a nu aseñ mo nē Peetroo a tōwē-ɔ lowe-ɔ, nē aa tōraa bamō ካሳ-ɔ-rɔ. Amose nē baa tōwē gywii Peetroo na ayaa-rɔ ayerepo nē bo tii si-o feyε, “Ané kosobee-anā, nē emenē nē anē e waa?”

38 Nē Peetroo a tōwē gywii bamō feyε, “Monē የመማሪያ nu mō eyee na o kinjji lē mō eboye-rɔ, na o bo asuu Yeesuu Kristoo kenyare-rɔ, na Wuribware

* **2:34-35** Kiliŋ 110.1.

taa mone eboye bo ke mone, na o ke mone mò kufwiijé timaa-o.

39 A lee feyé mone Isireelii awuye na mone gyi-ana na bamø nè bo te kefɔ-ɔ bo tii si, nè Wuribware ye ḥ sa mone mò kufwiijé timaa-o. Kasenṭin feraa, ḥkemaa nè ane nyajpø Wuribware e tee a ḥ baa mò ase-ɔ nè Wuribware e sa mò mò kufwiijé timaa-o.”

40 Nè Peetroo a tɔwé abwareṣen gywii bamø aneŋ-aaa. Nè ɳkee ḥ ye, “Mon' lee mone eyee bo lee kesebøgyiiri nè ke e ba ndɔ a kaye mɔ-rɔ a aborokɔɔnepo-ɔ se-ɔ-rɔ.”

41 Nè bamø bweetɔ a kɔɔrè Peetroo aseŋ-ɔ gyi, nè baa bɔ asuu mfen. Nke nsi amo, waa aseſe ɳkpeŋ nsa ya tii bamø nè baa kɔɔrè Yeesuu ba gyi-o si.

Kristoo akɔɔregyipo kakyena-rɔ

42 Lee ɳke nsi amo, nè baa lee ba suye abwareṣen lee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ ase. Nè bamø pεεε a waa kano koŋko tii abee se. Nè ɳkee ba gyanjé ba gyi ateese, na ba kore kɛbwarekore saŋ kemaa.

43 Nè Wuribware a sa Yeesuu ayaa-rɔ ayerepo-ɔ keyaaleŋ nè baa bo waa akpeŋyeetɔ bweetɔ-ɔ. Aneŋ se-ɔ, nè kufu a nya ḥkemaa, nè bamø ḥkemaa a kyɔrɔ Wuribware a kedabɛ-ɔ.

44 Nè akɔɔregyipo amo pεεε a kya se tii abee se, nè ɳkee bamø ḥko nè mò i de kɔtɔko, mò bɛekɔ e taare kra-rɔ.

45 Saŋ ko na bo fe bamø mpoteε pεεε, na bo taa atanne-ɔ bo tii abee se. Na bo sa ḥkemaa ketɔ nè ki tiri mò nè ḥ kpa-ɔ.

46 Na ba gyanje Wuribwareɛ sunkpa-ɔ kabuno kake kemaa, na ba gyanje ba gyi abee aye kakatəgyi-ro na kakponoyuri-ro.

47 Na ba kyorɔ Wuribwareɛ. Ne maŋ-ɔ-rɔ asesɛ pee mo akatɔ a gyi bamo se. Na Wuribwareɛ sa ne kake kemaa ba nya asesɛ ne Wuribwareɛ morowew-ɔ ba tii bamo eyee se.

3

Aneŋ ne Peetroo a kya kegyaboo ko-ɔ

1 Kake nko kyowɛ kikpeerebeeɛ, ne kebwarekore sanɛ a fo-ɔ, ne Peetroo na Yohanee e yo Wuribwareɛ sunkpa kabuno na bo ya korɛ kebwarekoreɛ.

2 Saj amo ɔnyare ko ne haree lee mo nyaagyi-ro oo kii kegyaboo-ɔ mo te Wuribwareɛ sunkpa kibunogyi ne ba tee kemo e “Kibunogyi damenaŋse”-ɔ kano. Kake kemaa bo so mo ba ba mfenɛ, na o te o korɛ bamo ne ba lwee sunkpa kabuno a bo korɛ kebwarekore-ɔ atanne.

3 Amose-ɔ, saj ne oo iju Peetroo na Yohanee i lweero-o, ne oo korɛ bamo feyɛ bo sa mo kotəko.

4 Ne baa deere mo akatɔ-rɔ, ne Peetroo a towɛ gywii mo feyɛ, “Deere ane!”

5 Amose-ɔ, ne oo deere bamo, na o fa feyɛ o nya kotəko a o lee bamo ase.

6 Amaa Peetroo a towɛ gywii mo nee feyɛ, “Moŋ de atanne, amaa mo e sa fo ketɔ ne n de-o. Yeesuu Kristoo Nasaretensi-ɔ kenyare-ɔ, ne fo koso nare!”

7 Ne oo kra mo kigysesaree-ɔ kya mo-rɔ bo kyuwi-ro. Puri amo-ɔ mfenɛ ne kegyaboo amo ayaa a waa leŋ.

8 Né oo fuwi ywéé, né oo yéré mó ayaa sé, né oo lée ṣ naa. Né mó aa bamó a lwee Wuribware suŋkpa kabuno, na ṣ naa na o fuwi ṣ ywéé, na ṣ kyorɔ Wuribware.

9 Aséṣé né bo bo mféñ-ɔ péesé a ḥu mó a naa na ṣ kyorɔ Wuribware.

10 Saŋ né baa pini feyé kégaboo né o te Kibungiyi daménaŋsé-ɔ kanó ṣ kore ato-ɔ, né eyéé a kpéñ bamó bo lée kétɔ né kaa waa-ɔ se.

Anéŋ né Peetroo a tawé abwareṣen Wuribware suŋkpa kabuno-o

11 Amó kégaboo né Peetroo a kya-ɔ maa lée kpa feyé ṣ mayé Peetroo na Yohanee. Amóse-ɔ, aséṣé a ḥu feyé ḥkee oo kpaare, né mó aa Peetroo na Yohanee bo Wuribware suŋkpa mféñ né ba tée ε Solomón abrañdaye-ɔ, né eyéé a kpéñ bamó, né baa ḥwéenáŋ yó bamó ase.

12 Saŋ né Peetroo a ḥu aséṣé amo-ɔ, né oo tawé gywii bamó feyé, “M békó-ana Isireelii awuye, ntetɔ se né eyéé a kpéñ moné, né moné e deeré ané anéŋ? Moné e fa feyé ané fóñfóñ kéyaaleñ béeε itimaa né ané a bo sa né kégaboo mó a koso nare béeε? Yeesuu kéyaaleñ-nó né ané a taaré sa né oo koso nare.

13 Wuribware né ané i sun, né ané adédaapo Abraham na Isak na Yakubu a sun-ɔ dée ya taa mó keyaaleñ bo sa Yeesuu. Yeesuu mó dée né moné a taa mó bo waa Gominaa Pilat késareé-ɔ feyé ṣ mó-ɔ. Gominaa mó gbáa a kpa a ṣ yawé mó a ṣ nare ya kyure.

14 N yé Yeesuu mó dée né Wuribware a lee sun bo kyoñwé ané Isireelii awuye ase. Mó dée e

gye Wuribware keyaafjre nē baa kyorεε waa abwareṣen wore-ɔ-rə feyε ɔ mōj de əbəye, nē mō kakpono-rə a fwiiri-o. Amaa mōne mā mōne yε gominaa-o sa a bō mā mō, na ɔ yowε əkō nē ɔɔ waa asej bəye, nē ɔɔ mā asej, nē baa tii mō-ɔ bō kyoywε-ɔ.

15 Nē mōne a mā mō nē ɔɔ kaapo anē kpa nē anē e gya se, na anē nya ηkpa na kukyure nē a mōj de kεε-ɔ. Amaa Wuribware a kyinji mō lē lowi-ro, nē anē pεεe a ηju.

16 Anēj nē anē a kōrē Yeesuu gyi-o si, nē kegyabəɔ mā nē mōne kēe mbeyəmō-ɔ e taare a ɔ narē. Yeesuu kēnyarē nē anē a bō kya mō. Yeesuu nē anē a kōrē mō gyi-o kēnyarē nē anē a bō kya mō feyε anēj nē mōne a ηju mō a kpaarē lōwε-ɔ.

17 Mō nyare-ana, mbeyəmō η nyi feyε mōne aa mōne agyεŋkpeepo pεεe mōj nyi kētō nē mōne e waa-ɔ nēe se nē mōne a waa Yeesuu anēj.

18 Kasenjtiŋ si, kētō nē kaa ba-ɔ nē Wuribware a sa nē mō akyaamee pεεe a tōwē harēe lē dēdaa-ɔ feyε kē e waa. Amō e gye feyε əkō nē ba tēe mō ε Kristoo-o (kaase ə kaapo feyε Wuribware i sun mō a ɔ bō kyoywε-ɔ) e ba kayē mō-rə, amaa kayē mō-rə a asej-ɔ e sa a o ηju asej. Nē ηkee Wuribware a sa nē kētō kemaa nē baa tōwē-ɔ a ba-rə kasenjtiŋ.

19 Amōse-ɔ mōn' nu mōne eyee, na mōn' kiŋji lē mōne ebəye-rə, na mōn' ba Wuribware ase, na ɔ nya taa mōne ebəye bō ke mōne.

20 Mōne ya waa amo-ɔ, anē nyaŋpε Wuribware e sa a mōne ηkpono yuri, na ɔ bēe sun Kristoo nē oo lee feyε ɔ ba mōne ase-ɔ bō kyoywe. Kristoo mā e gye Yeesuu.

21 O sii soso mfəŋ nē ɔ bō-ɔ bō fo saŋ nē

Wuribware ዕ waa ketō kēmaa nεεnεε, anεŋ ne mò akyamεε timaa nε baa dεε kyεna-ɔ a tωε hareε lee dēdaa-ɔ.

²² A lee feyε anε ɔdēdaapo Mosis a kyoreε feyε,

‘Mone nyaŋpe Wuribware i lee sesε ko
a ɔ lee mone akowebεε-rɔ,
sesε ne o du feyε mo, Mosis-o,
feyε ɔ waa mò kyaamεε sa mone,
A bware feyε mon' nu mò aseŋ tωesε.

²³ Amaa Wuribware i lee ɔkēmaa nε ɔ maa nu
anεŋ a kyaamεε a kano-ɔ a ɔ lee mò asesε-rɔ,
na ɔ gya mò bo kyoŋwe.’*

²⁴ Akyamεε-ɔ pεεε bo tii Samuwel sε na bamo
ne baa sii kamεε nε baa tωε ketō ne Wuribware
a tωε feyε bo tωε-ɔ gbaa a tωε ato ne mbeyɔmɔ
a waa mɔ-ɔ pεεε aseŋ.

²⁵ Aseŋ ne Wuribware a tωε bo borɔ mò
akyamεε-ɔ sε na amo ne ɔɔ tωε gywii anε
ɔdēdaapo Abraham-ɔ gyε kokoŋkɔ nεe. Ketō ne ɔɔ
tωε gywii Abraham-ɔ e gyε feyε,

‘Mo ዕ borɔ fo ananagyi-o si a ŋ yure asesε pεεε
ne bo bo kaye-rɔ-ɔ.’*

Aseŋ mo ne Wuribware a tωε bo bεya-ɔ pεεε gyε
mone ne mone te ndɔɔ-ɔ lee nεe.

²⁶ Nε mbeyɔmɔ Wuribware keyaafɔrε Yeesuu mo
ne ɔɔ gyε ŋkpεε suŋ mò bo kyoŋwe mone Isireelii
awuye ase, na ɔ bo yure mone ɔkēmaa, na mon'
nya yωε borokɔnε ne mone de-o.”

* ^{3:23} Mbraa kεbεsa 18.15, 18-19 (LXX). * ^{3:25} Keleɛkaase
22.18; 26.4.

4

Anęŋ nę baa kra Peetroo na Yohanee-o

¹ Peetroo na Yohanee saŋ bɔ yere ba tɔwɛ abwareseŋ ba gywii aseſe-ɔ, nę Wuribware aləŋjɔpo na Wuribware sunkpa adeerɛſɛpo-ɔ ɔbresɛ-ɔ na Sadukii awuye kɔ a ba mfen.

² Nę bamɔ idun a fwii, bɔ lęfeyɛ abɛɛ anyɔ-ɔ e tɔwɛ abwareseŋ nęfeyɛ Yeesuu a kyiŋji lęlowi-ro, nę kɛtɔ e kaapɔ feyɛ saŋ kɔ e ba nę bamɔ nę baa wu-o i kyiŋji a bɔ lęfeyɛ lowi-ro.

³ Amose-ɔ, nę baa kra bamɔ ya tii, na kaye ya ke-o na bɔ nyu anęŋ nę ba waa bamɔ-ɔ, a lęfeyɛ saŋ nę baa kra bamɔ-ɔ, kyɔwɛ a kyɔlɔwɛ.

⁴ Amaa bamɔ nę baa nu Peetroo na Yohanee a atɔ kɛkaapɔ-ɔ a kɔɔrɛ Yeesuu gyi. Nę mbeyɔmɔ bamɔ nę baa kɔɔrɛ Kristoo gyi, nę bɔ gyɛ anyare-ɔ kanɔ a waa ɲkpɛŋ nnuu. Akyeɛ na ɲyaagyi bwɔetɔ gbaa a kɔɔrɛ gyi.

⁵ Kaye ɲke-o, Yudaa awuye agyenkpreepo na abresɛ na Wuribware mbraa akaapopɔ-ɔ pɛɛɛ a gyanje Yerosalem maŋ-nɔ mfen.

⁶ Bamɔ aa Wuribware aləŋjɔpo brɛsɛ nę ba tee ε Hanaa, na mɔ akowebɛɛ Kayafas, na Yohanee na Alesanda na bamɔ bɔkɔ nę baa saŋ-ɔ i tii bamɔ nę baa gyanje-ɔ se.

⁷ Nę baa sa nę Peetroo na Yohanee a bɔ yere bamɔ akato-rɔ, nę baa bise bamɔ feyɛ, “Emenę nę mone a waa kya kɛgyabɔɔ-ɔ? Ntetɔ eleŋ nę mone de, bɛɛɛ nse eleŋ nę mone a bɔ kya ɔnyare amo-ɔ nee?”

8 Wuribware a kufwiinje timaa-o a sa Peetroo keyaaleŋ bwęetɔ-č se-č, nę ɔɔ bęnjaa bamɔ feyε, “Man agyeŋkpeɛpo na abrɛse,

9 ndoo feraa, mone i bise ane ketɔ se nę ane a waa kegyaboo kędamenajse, na anej nę ane a waa kya mđ-č bęee?

10 To, mo e tawę mo i gywii mone Isireelii awuye feyε Yeesuu Kristoo Nasaretenyi eleŋ-nɔ na kenyare-č nę ane a bo kya ɔnyare mo, nę mbeyɔmɔ ɔɔ kpaare pεεε, o yere mone akatɔ-č mfęe-č. N yε εεε, Yeesuu mo nę mone a da mo bo mera kiyii kpare-abεε-č se, nę Wuribware a kiyinji mo lęe lowi-ro-o eleŋ-nɔ na kenyare-č nę ane a bo kya ɔnyare mo.

11 Yeesuu amo kuňu si asej nę baa kyoree waa abwaresej wɔre-č-č feyε,

‘Keforę serisę ko nę apwεεpo de bo pwεε
nę baa kine kemo bo twęe-č,
ya koŋ bo kii kemo nę kaa lęj lęj-č pεεε bo
yera-č.’*

12 Okemaa moŋ bo kaye mo-rɔ nę Wuribware a sa eleŋ a ɔ taare morowę sese, amo Yeesuu wɔre kpej. Mò wɔre e gye ane pεεε mo ɔmorowepo.”

13 Nę eyee a koŋ kpej agyeŋkpeɛpo-č na abrɛse-č feyε Peetroo na Yohanee a nya kakpono bęnjaa bamɔ anej, na bamɔ moŋ suye wɔre akatɔ-č. Nkee nę baa nyinji si feyε abee anyo-č dεe bo gya Yeesuu si nęe.

14 Amaa bo moŋ lęe taare bise bamɔ seye, a lęe feyε baa ɻu Peetroo na Yohanee na ɔnyare nę baa

* **4:11** Kiliŋ 118.22.

kya mò-ɔ a yere mfenj.

¹⁵ Né bo yε Peetroo na Yohanee na ɔnyare-ɔ lee seŋgyikpa a kékyaŋ-ɔ-rɔ. Bamɔ a lee kawu-o, né agyεŋkpeɛpo-ɔ na abrɛsɛ-ɔ wɔrɛ wɔrɛ a lee ba tɔwɛ feyε,

¹⁶ “Emené né ané e waa asɛsɛ mɔ-ɔ neɛ? Yerɔsalɛm awuye pɛɛɛ kyo bo nyi feyε bamɔ a waa akpeŋyeetɔ mɔ, né ané gbaa ané maa taare a ané gyiiri amo ikii.

¹⁷ Amɔse-ɔ, mon' sa a ané yii bamɔ se feyε bo ma lee tɔwɛ aseŋ Yeesuu kenyare-rɔ gywii ɔkɔ. N gye aneŋ, ané maa taare a ané kuŋ ɔkemaa kunu aseŋ-ɔ.”

¹⁸ Né baa t̄ee bamɔ lweero, né baa tɔwɛ gywii bamɔ feyε bo ma lee kaapo asɛsɛ atɔ bɛɛɛ tɔwɛ aseŋ Yeesuu kenyare-rɔ ɻke ɻko se.

¹⁹ Amaa Peetroo na Yohanee a bεŋŋaa bamɔ neɛ feyε, “To, mbeyɔmɔ mɔne fɔŋfɔŋ lee kɛmo né ki bware Wuribware ase-ɔ, ané bu mɔne, bɛɛɛ ané bu Wuribware?

²⁰ A lee feyε ané feraa, ané maa taare a ané yɔwɛ aseŋ né ané a nu, né ané a ɻu-o kɔtɔwɛ.”

²¹ Né agyεŋkpeɛpo-ɔ na abrɛsɛ-ɔ a bεɛ yii bamɔ se kyoŋ kegyεŋkpeɛ-ɔ, né ɻkee baa yɔwɛ bamɔ. Bamɔ gbaa baa ɻu feyε bo maa taare a bo gyiiri Peetroo na Yohanee kɛsebɔ, a lee feyε asɛsɛ pɛɛɛ a kyoŋ Wuribware bo lee ketɔ né kaa waa kegyabɔɔ-ɔ se.

²² Kegyabɔɔ né baa kya mò mɔ-ɔ a gyi kyoŋ nsu aduna.

*Anɛŋ né Kristoo akɔɔregyipo-ɔ a kɔrɛ
kɛbwarɛkɔrɛ na bo nya nya kakponɔ-ɔ*

23 Saŋ nɛ baa deŋ yowę bamo-ɔ, nɛ Peetroo na Yohanee a kinŋji yɔ bamo bɛɛkɔ-aná Yeesuu akɔɔregyipo ase ya tɔwę gywii bamo kɛtɔ nɛ Wuribware aləŋŋɔpɔ abrɛsɛ na maŋ abrɛsɛ-ɔ a tɔwę-ɔ.

24 Bamo kosobee-aná-ɔ a nu-o, nɛ bamo pɛɛɛ a gyanjɛ kyɔrɔ Wuribware fεyɛ, “O Nyanjɛ Wuribware, fo ya twɛɛ sɔsɔ na kaasɛ na ɔpoo-ɔ na kɛtɔ kemaa nɛ kɛ bɔ-rɔ pɛɛɛ-ɔ,

25 anɛ nyi fεyɛ fo a bɔrɔ fo kufwiijɛ timaa-o si bɔ sa nɛ anɛ ɔdɛdaapɔ Owure Deefid, fo keyaafɔrɛ, a tɔwɛ ε,

‘Ntɛtɔ sɛ nɛ ndɛ sɛ awuye iduŋ a fwii,
nɛ ba da Wuribware na owure nɛ oo lee-o
kuŋsi kikpuni,
na bamo mɔ bɔ maa taare a bɔ waa sεyɛ-ɔ nɛɛ?

26 Kayɛ mɔ-rɔ awure na agyeŋkpεɛpɔ a kɛrɛ kɛnaa,
na bɔ waa kanɔ kɔ Wuribware na mɔ nɛ oo
lee-o.

Amaa bamo mɔ, ba waa kwaa.*

27 Nɛ amo-ɔ a ba kaseŋtin anɛŋ, fεyɛ Owure Hɛrɔd na Gominaa Pontiyus Pilat na Roma awuye na Yudaa awuye a gyanjɛ da fo keyaafɔrɛ timaa Yeesuu kuŋsi kikpuni bɔyɛ. Baa tii abɛɛ sɛ, nɛ baa kra mɔ nɛ fo a sun bɔ kyonjwe fεyɛ a bɔ morɔwɛ anɛ-ɔ.

28 Baa gyanjɛ waa kɛtɔ kemaa nɛ fo eļɛŋ-nɔ fo a kyɔ kra fo mfɛɛrɛ fεyɛ kɛ ɛ waa-ɔ.

29 Wuribware, mbeyɔmɔ, kɛɛ anɛŋ nɛ ba funṭe anɛ-ɔ. Amose-ɔ, sa anɛ nɛ anɛ gye fo ayaafɔrɛ-ɔ

* **4:26** Kiliŋ 2.1-2 (LXX).

kakpɔnɔ, na anɛ taare bɔ tɔwɛ fɔ aseŋ timaa-o na kufu mɔŋ de anɛ.

30 Teyi fɔ kɛsareɛ bɔ kya alɔpɔ, na fɔ sa a anɛ waa atɔ nɛ a kpeŋ asɛsɛ eyee-ɔ fɔ kɛyaafɔrɛ timaa Yeesuu kɛnyare-rɔ.”

31 Bamɔ a kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ lɔwɛ-ɔ, mfeŋ nɛ baa gyanjɛ-ɔ pɛɛɛ a lɛŋkpaŋ nɛɛ. Nɛ Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a ywɛɛ bamɔ sɛ, nɛ baa nya ɛŋkpɔnɔ ba tɔwɛ abwareseŋ.

Anɛŋ nɛ Yeesuu akɔɔregyipo-ɔ a ke bamɔ mpotɛɛ-rɔ sa abɛɛ-ɔ

32 Nɛ Yeesuu akɔɔregyipo-ɔ pɛɛɛ a waa kɔŋkɔ. Bamɔ mfeɛrɛ na nnɔ pɛɛɛ a waa ɛŋkɔŋkɔ. ɔkɔ maa tɔwɛ feyɛ atɔ nɛ o de-o gyɛ mɔ wɔrɛ mɔ lee nɛɛ. Amaa ɔkɔ nɛ mɔ i de kɔtɔkɔ-ɔ, bamɔ pɛɛɛ mɔ i ke-ro nɛɛ.

33 Nɛ ayaa-rɔ ayerepo kudu anyɔ-ɔ a nya Wuribware ɛlen bɔ tɔwɛ anɛ nyaŋpɛ Yeesuu kikyinji lee lowi-ro aseŋ gywii asɛsɛ, nɛ Wuribware a sa bamɔ pɛɛɛ ɛnyure bwɛɛtɔ.

34 Kɔtɔkɔ mɔŋ tiri ɔkɔ bamɔ-rɔ, a lee feyɛ bamɔ nɛ bɔ de adɔɔ bɛɛɛ ɛlɔŋ-ɔ i fe na bɔ taa atanne nɛ baa fe nya-ɔ baa.

35 Na bɔ taa sa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na bamɔ-ɔ bɔ sa ɔkemaa anɛŋ nɛ o nyi feyɛ ɔ kpa-ɔ.

36 Bamɔ nɛ baa fe bamɔ mpotɛɛ na bamɔ adɔɔ-ɔ ɔkɔ kɛnyare ɛ gyɛ Yosef. ɔɔ lee Lewii a kasu-o-ro, nɛ baa kowɛ mɔ Kiprus kwii si. Nɛ ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a sa mɔ kɛŋasen�are feyɛ Bar-Nabas, kaase ɛ kaapo feyɛ ɔkɔ-nɛ-ɔ-sa-wɔrɛ-ɔ.

37 Né oo fe mò kòdɔɔ nè o de-o, nè ḡa baa atanne nè ḡa nya-ɔ baa bɔ sa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ fεyε bɔ ke-ro sa atiripo-ɔ.

5

Ananiyas na Safiraa kayεba kεba kakɔka

1 Amaa saŋ kɔ, nè ḡnyarɛ kɔ nè ba tεe mò ε Ananiyas-o na mò ka Safiraa a fe bamɔ kòdɔɔ kɔ.

2 Nè mò aa mò ka a waa kanɔ, nè ḡa tεn atanne-ɔ kitin lee, nè ḡa taa amo nè aa saŋ-ɔ yaa bɔ sa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ fεyε bɔ ke-ro sa atiripo-ɔ, nè baa waa fεyε atanne-ɔ gye amo nè baa fe bamɔ kòdɔɔ-ɔ nya-ɔ pεee nεe.

3 Mfεn nè Peetroo a bise mò fεyε, “Ananiyas, ntetɔ se nè fo a sa nè ḡbɔnsam a nya fo haree ɔɔ sa nè fo a pεnna Wuribware a kufwiijε timaa-o, bɔ lεe fεyε fo a tεn atanne nè fo a fe fo kòdɔɔ-ɔ nya-ɔ kitin taa-ɔ nεe?”

4 Fo e bɔ kòdɔɔ-ɔ pεee nè fo a dεe fe, nè fo a bee fe-o atanne-ɔ fo dεe fo e bɔ. Nè ntetɔ nεe nè fo a waa anεn a aseŋ-ɔ? N gye sεsε nè fo a pεnna-ɔ, Wuribware nè fo a pεnna!”

5 Ananiyas a deŋ nu anεn nè Peetroo a tɔwε-ɔ lowε-ɔ, puri amo-rɔ nè ḡa lεe da wu. Nè kufu a nya okemaa nè oo nu aseŋ mɔ-ɔ.

6 Nè ayaafɔrɛ kɔ a lweero bɔ ba atɔ bɔ buŋ mò se, nè baa taa mò yaa pure.

7 Bɔ fo dɔŋhweree esa-ɔ, nè mò ka Safiraa mɔ a bɔ lweero, na ɔ moŋ nyi ketɔ nè kaa waa mò kuri-o.

8 Nè Peetroo a bise Safiraa fεyε, “Gyi kaseŋtiŋ fεyε mone a fe mone kòdɔɔ-ɔ, amo atanne nè mone a nya pεee-ɔ e gye amo-ɔ aaa?” Nè ḡa bεŋjaa ε, “Oŋ, amo pεee nεe!”

9 Né Peetroo a tɔwɛ gywii mò feyε, “Nteto née né fo aa fo kuri a waa kanɔ mɔnɛ e kyɔ Wuribware a kufwiijɛ-o-ro mɔnɛ e kɛɛ? Asɛsɛ né baa ya pure fo kuri-o i kinji ba ba bɔ bɔ-rɔ. Amaa bamɔ dɛɛ bamɔ e gye né ba sɔrɔ fo a bɔ bɛɛ bɔ lɛɛ!”

10 Puri amo-rɔ mfɛŋ ne mò gbaa a lɛɛ da Peetroo ayaa-rɔ mfɛŋ wu. Ayaafɔrɛ amo a bɔ lweero-o, baa ɲu mò a wu o da, né baa sɔrɔ mò lɛɛ, né baa ya pure mò meraa mò kuri.

11 Né kufu a nya asɔrɛɛ awuye na ɔkɛmaa né oo nu bamɔ ilowi-o si-o.

Anɛj né ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a waa akpenyeetɔ-ɔ

12a Né akɔɔregyipɔ-ɔ pɛɛɛ a gyanjɛ Wuribware suŋkpa mfɛŋ né ba tɛɛ ε Solomɔn abraŋdayɛ-ɔ.

13 Hareɛɛ asɛsɛ pɛɛɛ ya bu bamɔ gbaa ooo, ɔkɛmaa né o mɔn tii bamɔ sɛ-ɔ, kufu de mò kulwee bamɔ-rɔ gyanjɛkpa mfɛŋ.

14 Amaa asɛsɛ bweɛtɔ, akyɛɛ na anyare pɛɛɛ né baa kɔɔreɛ Yeesuu gyi-o tii akɔɔregyipɔ-ɔ sɛ saŋ kemaa.

12b Né ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a waa akpenyeetɔ bweɛtɔ bɔ kaapɔ asɛsɛ maŋ-ɔ-rɔ.

15 Bɔ lɛɛ kɛtɔ né ayaa-rɔ ayerepo-ɔ e waa-ɔ sɛ-ɔ, asɛsɛ a sɔrɔ bamɔ alɔpɔ bweɛtɔ ya bɔ beya ɛkranj na ɛkyakyaan na ɛbɛɛrɛ sɛ maŋ-ɔ-rɔ mbore sɛ, na Peetroo ya kyon mɛfɛŋ a mò kuyayu dəŋŋɔ bamɔ sɛ a bɔ nya kpaare.

16 Né asɛsɛ bweɛtɔ a lɛɛ emaj né e maa Yerɔsalɛm-ɔ sɛ sɔrɔ alɔpɔ na bamɔ né ibrisi te bamɔ sɛ-ɔ baa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ ase. Né baa kya bamɔ pɛɛɛ.

Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ asɛŋ kuŋu

17 Amose-ɔ, nɛ Wuribware ələŋŋəpɔ bresε-ɔ na mò asesε ne mò aa bamɔ mpεpeyɔ a tii katuŋ ne ba tɛe ε Sadukii awuye-o de ayaa-rɔ ayerepo-ɔ kokwεe, nɛ bamɔ iduŋ a fwii bamɔ se.

18 Nɛ baa kra ayaa-rɔ ayerepo-ɔ pεεε yaa tii mfεŋ ne baa tii aborokɔɔnepo-ɔ.

19 Amaa kemo kanye nɛ Wuribware kabɔɔ kɔ a lee soso bo tayɛ kεkyan nɛ baa tii bamɔ kεmo-rɔ-ɔ a pone-ɔ, nɛ oo lee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ, nɛ ɔɔ tɔwε gywii bamɔ feyε.

20 “Mon' nare ya yere Wuribware sunkpa kabuno, na mon' tɔwε nkpa na kukyure nɛ a moŋ de kεε-ɔ aseŋ mfεŋ.”

21 Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ moŋ kine, nɛ baa fo Wuribware sunkpa kabuno gyegyaye kese-ro, nɛ baa lee abwareseŋ-ɔ kεkaapo.

Wuribware ələŋŋəpɔ bresε-ɔ na mò asesε moŋ nyi feyε ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a lee. Nɛ baa tɛe Yudaa awuye abresε-ɔ bo gyanjne. Nɛ baa suŋ bo kyoŋwε feyε bo lee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ pεεε baa seŋgyikpa mfεŋ.

22 Amaa bamɔ a yɔ-ɔ, bo moŋ ɲu bamɔ tiikpa-ɔ se-ɔ, nɛ baa kiŋni bo tɔwε gywii abresε nɛ baa gyanjne-ɔ feyε,

23 “Saŋ nɛ anɛ a yɔ mfεŋ-ɔ kεkyan-ɔ a tii hareɛɛ baa tweɛ-rɔ, nɛ asoogyaa awuye yere ba kee se. Amaa anɛ a tayɛ lweero-o, anɛ moŋ ɲu ɔko kεmo-rɔ!”

24 Wuribware sunkpa adεerεsεpɔ əbresε-ɔ na Wuribware aləŋŋəpɔ abresε-ɔ a nu amo-ɔ, nɛ aa waa bamɔ mfεεre, nɛ kufu de bamɔ feyε aseŋ e ba.

25 Nɛ ɔnyare kɔ a lweero bamɔ ase mfεŋ, nɛ ɔ yε,

“Mone i nu aaa, asesɛ nɛ mone a tii tiikpa-ɔ yere ba kaapo asesɛ ato Wuribware suŋkpa kabuno!”

26 Ne Wuribware suŋkpa adeereſepo ko na bamɔ ɔbreſe a yo mfɛŋ ya baa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ. Amaa adeereſepo-ɔ moŋ yere bamɔ, a lee feyɛ kufu de bamɔ feyɛ bamɔ ya yere bamɔ, asesɛ nɛ bo yere ba nu ayaa-rɔ ayerepo amo aseŋ mfɛŋ-ɔ e tweę̄ bamɔ abu.

27 Ne baa baa ayaa-rɔ ayerepo-ɔ baa bo yera manj agyɛŋkpeɛpo-ɔ na abreſe-ɔ akato-rɔ. Ne Wuribware ɔləŋŋəpo bresɛ-ɔ a tɔwɛ gywii bamɔ feyɛ,

28 “Nee ane a sa mone mbraa feyɛ mone ma lee kaapo asesɛ ato Yeesuu kenyare-rɔ, amaa mon' deere ane nɛ mone a waa-ɔ! Mone kekaapo-ɔ a sanŋe-ɔ lwee Yerosalem manj pɛɛɛ-rɔ, nɛ ŋkee mone e kpa a mon' taa Yeesuu lowi bo sorɔ ane.”

29 Ne Peetroo na ayaa-rɔ ayerepo nɛ bo tii si-o pɛɛɛ a beŋŋaa feyɛ, “Wuribware nɛ ane i bu, n gye sesɛ.

30 Wuribware nɛ ane Isireelii awuye a suŋ haree lee ane adedaapo mbɛe se-ɔ e gye nɛ oo kyiŋŋi Yeesuu lee lowi-ro san nɛ mone a da mò bo mera kiyii kpare-abɛɛ-rɔ se mɔɔ-ɔ kamɛɛ-rɔ.

31 Wuribware a kyiŋŋi mò lee lowi-ro yaa mò ya bo kyena mò kigyise si feyɛ mò e gye ane owure na ane ɔmorɔwɛpo, na Isireelii awuye nya nu bamɔ eyee, na o taa bamɔ ebɔyɛ bo ke bamɔ.

32 Amo aseŋ ne ane a yere ayaa-rɔ ane e tɔwɛ. Ne Wuribware a kufwiŋŋe timaa nɛ Wuribware i ke bamɔ nɛ ba gya mò kano se-ɔ, e deŋ o bee o yere aseŋ amo ayaa-rɔ.”

33 Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a tɔwɛ aneŋ-ɔ, nɛ Wuribware ɔləŋŋəpo bresɛ-ɔ na mò asesɛ-ɔ iduŋ a fwii

bamɔ sɛ, harɛe baa kpa feyɛ bɔ mɔ̄bamɔ.

34 Amaa bamɔ-rɔ Farisiinyi kɔ nɛ ɔkemaa i bu, nɛ ba tɛe mò ε Gamaliilii-o a kɔso yɛre nee, nɛ ɔɔ sa nɛ baa lee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ lɛe ngyanjɛ-ɔ-rɔ kafwɛe.

35 Nɛ ɔɔ sa sɛnsa gywii bamɔ nɛ baa gyanjɛ-ɔ feyɛ, “M bɛekɔ-ana Isireelii awuye, mɔn' sa kɛtɔ nɛ mɔne ɛ kpa a mɔn' bɔ waa asɛsɛ mɔ-ɔ se.

36 Nɛ mɔne a nyinji si fɛyɛ ɔnyarɛ kɔ nɛ ba tee mò ε Tiyudas-o a dɛe ba saŋ kɔ, nɛ ɔ yɛ mò feraa gyɛ sɛsɛ dabɛ nee, nɛ waa asɛsɛ alafa ana a gya mò se. Amaa Roma awuye asoogyaa kɔ a mɔ̄mò, nɛ bamɔ nɛ bɔ gya mò sɛ-ɔ a brawɛ-rɔ, nɛ mò aseŋ na kɛtɔ kɛmaa a wu.

37 Amɔ kamɛɛ-rɔ nɛ Yudas Galileyanyi-o a ba kasu nɛ baa karɛ asɛsɛ kamɔ-rɔ-ɔ, nɛ asɛsɛ bwɛɛtɔ a gya mò sɛ, nɛ baa kɔ Roma awuye-o, nɛ Roma awuye amo a mɔ̄mò gbaa mò, nɛ bamɔ nɛ bɔ gya mò sɛ-ɔ pɛee a brawɛ-rɔ.

38 Amɔsɛ-ɔ mbeyɔmɔ mo ɛ tɔwɛ mo i gywii mɔne feyɛ mɔne ma waa asɛsɛ mɔ sɛyɛ. Mɔn' yɔwɛ bamɔ! Nɛ kɛtɔ nɛ baa waa mɔ-ɔ ɛ gyɛ bamɔ fɔŋfɔŋ eļen nɛ baa bɔ waa, amo feraa a gyɛ kɛɛ.

39 Amaa nɛ amo ya lɛe Wuribware asɛ feraa, anɛ maa taare a anɛ tii bamɔ kpa, a lɛe feyɛ mɔne aa Wuribware ɛ gyɛ nɛ mɔne ɛ kɔ.”

Nɛ baa gya Gamaliilii a aseŋ-ɔ se.

40 Nɛ baa tee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ kiŋji baa ngyanjɛ-ɔ-rɔ, nɛ baa sa nɛ baa dayɛ bamɔ kɔkyɔkywɛe, nɛ baa bee yii bamɔ sɛ feyɛ bɔ ma lɛe tɔwɛ aseŋ gywii asɛsɛ Yeesuu kenyare-rɔ. Nɛ ŋkee baa yɔwɛ bamɔ bɔ kyoŋwɛ.

41 Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a lęe ngyanjŋe-ɔ-rɔ na bamo akatɔ a gyi, a lęe feyɛ Wuribware a lee bamo sa nę baa kperi Yeesuu si gyi ipeere.

42 Nę ŋkee kake kemaa bo naa Wuribware suŋkpa kabuno na asesɛ eləŋ-nɔ ba kya se ba kaapo, na ba tɔwɛ aseŋ timaa feyɛ Yeesuu ę gyɛ Kristoo nę Wuribware a suŋ bo kyoŋwe-ɔ aseŋ ba gywii asesɛ.

6

Akyarɔpo asunoo aseŋ

1 Saŋ kɔ bo fo-ɔ, asesɛ nę bo deɛɛ bo gya Kristoo aseŋ kekaapo se-ɔ a waa kokyɔ bwęetɔ. Nę ekɔ a lwee Yudaa awuye nę baa kowę bamo emaj nę ba sa Griiki seŋsa emo-ɔ-rɔ na Yudaa awuye nę baa kowę bamo bamo fəŋfɔŋ aye-ɔ mboŋtɔ-rɔ. Bamo nę ba sa Griiki-ro-o ye akɔɔregyipɔ-ɔ i ke ateeše-ro kake kemaa, bamo akpenlekyee-ɔ moŋ nya.

2 Amosɛ-ɔ nę ayaa-rɔ ayerepo kudu anyɔ-ɔ a tɛe Kristoo aseŋ kekaapo agyasepo-ɔ pɛɛɛ bo gyanjŋe, nę baa tɔwɛ gywii bamo feyɛ, “A moŋ bware feyɛ anɛ a yɔwɛ abwareseŋ kɔtɔwɛ, na anɛ i gyi ateeše na atanne aseŋ.

3 Amosɛ se-ɔ, anɛ akosobɛɛ, mon' deere monɛ-rɔ, na mon' lee abɛɛ asunoo nę monɛ nyi feyɛ bo de Wuribware a kufwiijɛ timaa-o na kanyiasen-ɔ, na anɛ sa a bamo ę deŋ bo deere aseŋ-ɔ-rɔ.

4 Na anɛ feraa anɛ kusuŋ kii feyɛ anɛ deę kya se kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ, nę anɛ ę tɔwɛ abwareseŋ.”

5 Nę bamo pɛɛɛ akatɔ a gyi mfɛɛre timaa nę ayaa-rɔ ayerepo-ɔ a baa-ɔ se. Amosɛ-ɔ, nę baa lee Stifan nę mò kɔkɔɔregyi-ro bo lęŋ-ɔ, nę o de Wuribware a kufwiijɛ timaa-o bwęetɔ-ɔ na Filipo

na Prokorus na Nikanɔɔ na Timɔŋ na Paamɛnas na Nikolas nɛ ɔ moŋ gye Yudaanyi, nɛ ɔɔ lęe Anteyəkeya maŋ-nɔ, nɛ saŋ kɔ ɔɔ ba o sunj Wuribware fεyε anεŋ nɛ Yudaa awuye i sunj-o.

6 Nɛ akɔɔregyipo-ɔ a taa bamɔ ya bɔ kaapo ayaa-rɔ ayerepo-ɔ. Nɛ bamɔ-ɔ baa ba asareɛ bɔ dɔŋŋɔbamɔ aŋu si, nɛ baa kɔrɛ kεbwarekɔrɛ sa bamɔ.

7 Anεŋ se-ɔ, nɛ abwareseŋ-ɔ a kya se yɔ ton kemaa. Nɛ akɔɔregyipo nɛ bɔ bɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ-ɔ a waa kɔkyɔ. Nɛ Wuribware aləŋŋɔpo bweetɔ a bɔ kɔrɛ Yeesuu gyi bɔ tii bamɔ se.

Anεŋ nɛ baa kra Stifaŋ-o

8 Nɛ Stifaŋ nɛ Wuribware a sa ŋyure na ɛlen-ɔ a kya aləpo, nɛ ɔɔ waa atɔ dabɛ bweetɔ, nɛ asɛsɛ nɛ baa ŋu-o ɛyεɛ a kpeŋ bamɔ.

9 Amɔ Yudaa awuye kɔ bɔ-rɔ nɛ bɔ dɛɛ bɔ gye anya, nɛ mbeyəmɔ bɔ gye agyi. Nɛ bɔ de bamɔ fɔŋfɔŋ kεbwarekɔrekyan ba sunj Wuribware kɛmo-rɔ. Bamɔ-ɔ-rɔ bɔkɔ moŋ sure si, nɛ baa gyiiri Stifaŋ ikii. Bamɔ bɔkɔ gye Yudaa awuye nɛ baa lęe Kireenee na Alesandriya ɛmaŋ-nɔ na Kilikiya na Asiya ɛswɛere se.

10 Amaa Wuribware a kufwiŋe timaa-o a sa Stifaŋ kanyiasen-ɔ se-ɔ, mɔ a sa seŋsa-ɔ, bɔ moŋ lęe taare tɔwε seyε bɔ gyiiri mɔ ikii.

11 Amose-ɔ, nɛ baa sa asɛsɛ kɔ atanne na bɔ tɔwε feyε, “Anε a nu mɔ a tɔwε aseŋ o kye Wuribware na anε mbraa nɛ Wuribware a bɔrɔ Mosis si bɔ sa anε-ɔ.”

12 Mfaanee nɛ baa waa bɔ fwii asɛsɛ na abrɛsɛ na Wuribware mbraa akaapopo-ɔ iduŋ. Nɛ baa

kra Stifan̄ yaa maŋ agyeŋkpεεrɔ-ɔ na abresε-ɔ akatɔ-rɔ.

¹³ Nε baa ba asesε ko nε baa bɔ ba ayεba bɔ dɔŋŋɔ mɔ sε feyε, “Saŋ kεmaa ɔnyare mɔ e tɔwε aseŋ bɔyε o kye Wuribware suŋkpa-ɔ na Wuribware mbraa nε anε a nya lεe Mosis ase-ɔ.

¹⁴ Anε a nu mɔ a tɔwε feyε Yeesuu Nasarεtεnyi-o i bwεe Wuribware suŋkpa, na o kyurowi mbraa nε Mosis a sa anε-ɔ pεee!”

¹⁵ Nε bamɔ nε bɔ te seŋgyikpa mfεŋ-ɔ pεee a kii bamɔ akatɔ bɔ yera Stifan̄ si ba deere mɔ. Nε baa lŋu feyε mɔ akatɔ-rɔ du feyε Wuribware kabɔ lee-ɔ.

7

Seŋsa nε Stifan̄ a sa seŋgyikpa-ɔ

¹ Nε Wuribware ɔləŋŋɔpɔ bresε-ɔ a bise Stifan̄ ε, “Ketɔ nε ba pɔrɔ fɔ kεmo sε-ɔ gyε kaseŋtiŋ aaa?”

² Nε ɔɔ bεŋŋaa feyε, “N sε-ana na n daa-ana na n tire-ana, mon' nu mɔ ase! Pwεe nε anε nana Abraham a dεe tu ya kyεna Haran̄ maŋ-nɔ-ɔ, Wuribware, owure dabε-ɔ, a lee mɔ eyεbε bɔ kaapo mɔ Mesopotamiya sweere se* mfεŋ ne Kaladεya awuye te-ɔ.

³ Nε ɔɔ tɔwε gywii mɔ feyε,

‘Lee sweere mɔ sε na fɔ yɔwε fɔ akowεbeε
na fɔ yɔ sweere nε mɔ e kaapo fɔ-ɔ se.’*

* ^{7:2} Kaase e kaapo feyε Yufraatis na Tigris ɛbɔŋ mbɔŋtɔ-rɔ.

* ^{7:3} Kεleekaaſe 12.1-5.

4 Amose-ɔ, nɛ ɔɔ lee mò sweere-ɔ se ya kyena Haraŋ. Abraham mò se lowi kamεε, nɛ Wuribware a sa nɛ Abraham a bɛe tu bɔ kyena sweere mɔ mfée nɛ mone te mò se-ɔ.

5 San-ɔ, Wuribware moŋ tɛɛ taa haree sweere-ɔ kabegyee gbaa sa Abraham, amaa ɔɔ tɔwɛ bɔ beya feyε ɔ san ɔ taa a ɔ bɔ sa mò aa mò ananagyи. San nɛ Wuribware a tɔwɛ aseŋ mɔ-ɔ, na Abraham moŋ de agyi.

6 Kɛtɔ nɛ Wuribware a tɔwɛ gywii mɔ-ɔ e gyε feyε,

‘Fo ananagyи e ba a bɔ bo kii afɔ sweere banbaŋ ko
se,

na bɔ waa mfεŋ awuye-o anya kusun,

na bɔ waa bamɔ bɔrɔkraa nsu alafa ana.

7 Amaa mɔ i gyliri bamɔ anyaŋpe-ɔ kɛsebɔ,
na kɛmɔ kamεε-rɔ na n lee bamɔ lee sweere
amo se,*
na bɔ bɔ suŋ mɔ mfée.’

8 Amɔ kamεε-rɔ nɛ Wuribware a tɔwɛ gywii Abraham feyε san kɛmaa nɛ mò aa mò ananagyи ya kowε gyi nyaŋse, nɛ mò ya gyi ɳke mburuwa-o, bɔ tɛŋ mò kɔtweetu.* ɔ yε ɔ waa aneŋ na a kaapo feyε Wuribware a waa ɛtaŋ sa mò aa mò ananagyи. Amose-ɔ, Abraham a kowε mò gyi Isak, nɛ oo gyi ɳke mburuwa-o, nɛ ɔɔ tɛŋ mò kɔtweetu, nɛ Isak mɔ a tɛŋ mò gyi Yakubu lee, nɛ Yakubu mɔ a tɛŋ mò agyi kudu anyɔ nɛ bɔ gyε ane nana-ana-ɔ lee.

9 Yakubu mò gyi-ana a bɔ waa ayaafɔre-ɔ, nɛ baa kisi bamɔ tire Yosef, nɛ baa fe mò sa akpakyɔŋpɔ

* **7:7** Kɛleekaase 15.13-14. * **7:8** Kɛleekaase 17.3-8.

ko, nɛ bamɔ-ɔ a fe mò sa Igyipiti awuye ko, nɛ bamɔ-ɔ baa ba mò bɔ kii kɛnya.* Amaa Wuribware a gya mò kamɛɛ.

10 Nɛ oo lee mò lęe aseŋ-nɔ. Saŋ nɛ baa tęe mò Igyipiti owure akatɔ-rɔ-ɔ, Wuribware a sa nɛ owure-o akatɔ a gyi mò se, nɛ ɔɔ sa nɛ owure-o a pini Yosef kanyiasen, nɛ ɔɔ waa Yosef mò lɔŋ-nɔ ayaafɔrɔ-ɔ pɛɛɛ bresɛ na Igyipiti sweere pɛɛɛ odikuroo.*

11 Nɛ akɔŋ a ba Igyipiti na Kanaŋ ɛswéere se, nɛ baa ɲu aseŋ bwęetɔ. Nɛ anɛ adɛdaapo-ɔ a kpa ateeše kpone.

12 Saŋ nɛ bamɔ se Yakubu a nu fęyɛ abwaye bɔ Igyipiti-o, nɛ oo suŋ mò gyi-ana, anɛ adɛdaapo-ɔ, nɛ baa yɔ mfeŋ kegyenkpɛɛɛ, nɛ baa ya nya abwaye.

13 Bamɔ a yɔ mfeŋ nyɔsepɔ-ɔ, nɛ bamɔ tire Yosef a lee mò eyęe bɔ kaapo bamɔ fęyɛ bamɔ tire e gyę mò, nɛ Igyipiti owure mɔ a pini saŋ amɔ fęyɛ Yosef akowębɛɛ nee.*

14 Amose-ɔ nɛ Yosef a kra bɔ kyonjwɛ mò se Yakubu fęyɛ o taa mò kowębɛɛ-ana pɛɛɛ, na bɔ ba Igyipiti mò ase mfeŋ.* Bamɔ pɛɛɛ bɔ aseɛɛ adusunoo na anuu.

15 Nɛ Yakubu-ana a ya kyena Igyipiti mfeŋ aneŋ-aaa, nɛ bamɔ pɛɛɛ a bɔ wu.

16 Amɔ-ɔ kamɛɛ-rɔ, nɛ baa taa bamɔ abowii yaa Yakubu aye Sikim mfeŋ nɛ o dɛɛ o te-o, nɛ baa taa yaa bɔ pure purekpa nɛ Abraham a sɔɔ lęe Hamɔɔ mò gyi-ana ase-ɔ.

* 7:9 Keleekaase 37.

* 7:10 Keleekaase 41.41-57.

* 7:13

Keleekaase 45. * 7:14 Keleekaase 46.

17 Ané adédaapo a kyéna Igyipiti swéere sé mfenj anéŋ-aaa, né baa waa kókyɔ bwéetɔ. Né ɻkee sanj a fo feyɛ Wuribware lee mò asése lée swéere amo se, feyɛ anéŋ né oo kya tówé gywii Abraham bɔ bëya-ɔ.

18 Amo lalalowé-ɔ, né mò né o moŋ nyi Yosef aseŋ-ɔ a bɔ gyi kuwure.

19 Né oo sa né baa kii mò anya. Né oo penna bamø, né oo waa bamø bɔrɔkraa, né oo lénj bamø feyɛ bamø ɔkemaa né mò ya kowé gyi nyansé-ɔ, o taa mò yaa bɔ twéen na o wu, na bamø asése ma lée nya waa kókyɔ.*

20 Sanj mɔ-rɔ, né baa kowé Mosis, kayaagyi popwé damenanjsé. Aferi asa né baa béra mò lénj-nɔ.

21 Bamø a lee mò lée lénj-nɔ taa yaa bɔ kweerɔ owure-o si-o, né owure kagyikyeéesee a ya ɻju mò taa mò yaa béra feyɛ mò fɔnfɔn mò gyi-o.

22 Né baa kaapo mò bamø Igyipiti awuye kanyi-aseŋ, né oo kii sésé dabe mò seŋsa na asuŋ waase-ɔ.*

23 Sanj né Mosis a gyi nsu aduna-ɔ, né oo waa mò mfëre feyɛ o ya kée anéŋ né ba waa mò ayé awuye, Isireelii awuye-o.

24 Né oo ya to feyɛ Igyipitinyi ko e waa Isireeli-nyi ko bɔrɔkraa. Mò a yɔ mfenj a o ya kya mò ayepo-ɔ-ɔ, né oo mæ Igyipitinyi-o bɔ gyiiri mò kesebo.

25 Oɔ fa née feyɛ mò ayé awuye-o i nu kaasé feyɛ Wuribware e ba mò née a o bɔ kɔoré bamø na bɔ nya bamø eyee, amaa bɔ moŋ nu kaasé anéŋ.

* **7:19** Kélee Igyipiti 1.1-14.

* **7:22** Kélee Igyipiti 2.1-10.

26 Kemo kaye እke-o, ne ॥ bęe ya ነu feyε Isireelii awuye anyo wore wore e kɔ, ne ॥ ya torowę bamo a ɔ ləŋjə bamo mboŋtɔ-rɔ. Mfęj ne ɔ ye, ‘Emenę nee ne fo aa fo kowebee Heebriinyi e kɔ?’

27 Amaa mò ne ɔ waa mò bεεkɔ borokraa-ɔ a nej Mosis nee lęe keri si, ne ɔ ye, ‘Nsε ya ba fo bo waa ane ɔdeerešepo na oseŋgyipo?’

28 Fo e kpa feyε fo mɔɔ mo feyε ndee anęj ne fo a mɔɔ Igyipitinyi-o nee eee?’

29 Mosis a deŋ nu anęj-ɔ, ne ॥ sere lęe Igyipiti sweere se ya kyena Midyan sweere se. Mfęj ne ॥ kowę agyi anyo.*

30 Nsu aduna kamεε-rɔ, ne Wuribware kaboo ko a lee mò eyee kiyii kɔ ne ke e kywεε kimukee-ro-o-ro, meraa Sinaa kebee-ɔ bo kaapo Mosis.

31 Mosis a ነu anęj-ɔ, ne mò eyee a kpeŋ mò, ne ॥ səŋ tɔ kiyii-o-ro, na ɔ nya ነu anęj ne ke e kywεε-ɔ neenee. Ne oo nu Wuribware bore a tɔwę feyε,

32 ‘Mɔ e gyε Wuribware, nyanyę ne fo nana-ana Abraham na Isak na Yakubu i sun-ɔ.’ Ne kufu a nya Mosis, ne ॥ yoŋ, እkee ɔ maa leę taare a ɔ deere kiyii ne ke e kywεε-ɔ.

33 Ne Wuribware a tɔwę gywii mò feyε, ‘Yere mfęj. Lee fo asebęta-ɔ. Mfęj ne fo yere-ɔ gyε sweere kpeyaa nee.

34 Kasenjtin, mo a ነu aworefɔɔ ne mo asesε-ɔ i gyi Igyipiti sweere se-ɔ. Mo a nu bamo kusu bo lee anęj ne bamo anya adeerešepo-ɔ e waa bamo-ɔ se. Amose-ɔ mo a ba a m bo kɔɔre bamo lee Igyipiti awuye kesaree-rɔ, Amose-ɔ waa menan, nare, mo i sun fo a m bęe bo kyonwę Igyipiti sweere se.*

* **7:29** Kęleę Igyipiti 2.11-25. * **7:34** Kęleę Igyipiti 3.

35 Amose-ɔ Mosis mɔ nɛ Isireelii awuye-o a kine, nɛ baa tɔwɛ gywii mò feyɛ, ‘Nsɛ ya waa fɔ anɛ ɔgyenjkreερo na ɔsenɛgyipɔ?’ nɛ Wuribware a lee feyɛ mò e gye bamɔ ɔgyenjkreερo na ɔmorɔwερo-ɔ. Nɛ Wuribware a suŋ mò mbɔɔ-ɔ ɔkɔ nɛ ɔɔ lɛɛ mò se kiyii nɛ kɛ ɛ kywεε-ɔ se.

36 Mosis mɔ dɛɛ ya waa afutɔ na akpenjeyeeɛtɔ Igyipiti sweerɛ se, nɛ oo lee Isireelii awuye-o lɛɛ mfenj yaa kimukee-ro. Nɛ ɔɔ bee waa afutɔ na akpenjeyeeɛtɔ ɔpoo Pipee-o-ro na kimukee-ro mfenj nsu aduna.*

37 Mosis mɔ dɛɛ ya tɔwɛ gywii Isireelii awuye feyɛ, ‘Wuribware i lee sɛsɛ ko a ɔ lɛɛ mone akowebɛɛ-ro, sɛsɛ nɛ o du feyɛ mɔ Mosis-o, feyɛ ɔ waa mò kyaamɛɛ sa mone.’*

38 Mosis dɛɛ na Isireelii awuye ya kpɔwɛ gyanjŋe kimukee-o-ro. Mosis wɔrɛ nɛ anɛ adɛdaapɔ a taare bɔrɔ se sa seŋsa gywii Wuribware kabɔɔ nɛ ɔɔ lɛɛ mò se Sinaa kebee-ɔ se-ɔ. Mosis mɔ dɛɛ nɛ Wuribware a bee bɔrɔ se tɔwɛ aseŋ nɛ a sa ɛkpɔ-ɔ gywii anɛ adɛdaapɔ na ane.

39 Amaa anɛ adɛdaapɔ-ɔ a kine, bo mon bu mò, nɛ baa lee mò keri si, nɛ baa yorɔwɛ feyɛ bo kinjŋi yɔ Igyipiti.

40 Saŋ nɛ Mosis a bee yɔ kebee-ɔ sosɔ-ɔ, nɛ baa tɔwɛ gywii Mosis mò daa Aarɔŋ feyɛ, ‘Kɔsɔ, waa kisi sa anɛ na kɛ gye anɛ ɛkpɛɛ. ɔnyare Mosis mɔ nɛ ɔɔ taa anɛ bo lɛɛ Igyipiti sweerɛ se-ɔ feraa, anɛ mon nyi kɛtɔ nɛ kɛ ya waa mò-ɔ.’*

41 Saŋ amo nɛ baa pwɛɛ bamɔ kisi ko feyɛ

* **7:36** Kelee Igyipiti 7.14 – 13.22.

* **7:37** Mb̄raa kebeesa 18.15.

* **7:40** Kelee Igyipiti 32.1.

kakpeñnyaree-ɔ, nɛ baa mɔɔ mbɔ wee se, nɛ baa gyi ateese nuu nta, nɛ baa kya bɔ gyi akato sa bamɔ kisi amo nɛ baa waa-ɔ.

⁴² Amo-ɔ sɛ-ɔ ne Wuribware a yowé bamɔ aseŋ sa bamɔ. Nɛ baa suŋ akyee-e-kpa-agyi na kiferi na kyowé kyɔŋ Wuribware. Feye aneŋ ne Wuribware akyaaamεε-ɔ ɔkɔ a kyɔrεε-ɔ,

'Isireelii awuye, saŋ nɛ mone a kaa kimukee-o-ro
nsu aduna-ɔ,
n gyε mo, Wuribware, nɛ mone a mɔɔ mbɔ bɔ
ləŋŋɔ.

⁴³ Kisi Mɔlæk suŋkpa nɛ mone a sorɔ,
na kisi Rifaŋ nɛ ku du feyε kekyee-e-kpa-agyi
nɛ mone fəŋfɔŋ a ba mone asaree bɔ waa-ɔ,
nɛ mone a suŋ.

Amose-ɔ mo e gya mone a ŋ yaa anya kusuŋ-no
swεere nɛ ɔ bɔ Babilɔŋ maŋ kamεε kεfɔ kεfɔ-
se.*

⁴⁴ Wuribware ya kaapo Mosis aneŋ nɛ ɔ waa Wuribware kyənakpa, mfeŋ nɛ ɛtaŋ a kεdakaa-ɔ yere-ɔ. ɔ yε ɔ waa mò feyε taŋteε kekyan na bɔ taare sorɔ mò tɔŋ kεmaa na ɔ gyε bamɔ kegyenkpεe kimukee-o-ro-o.

⁴⁵ Saŋ nɛ Mosis a wu-o, ɔgyenkpεe nɛ ɔ gya se ɔnyɔsεpɔ-ɔ, mò e gyε Yosuwa. Yosuwa mɔ a gyε bamɔ kegyenkpεe yaa bamɔ swεere popwεe se, nɛ Wuribware a kɔ gyi aseſe nɛ bɔ kɔ bɔ te mfeŋ-ɔ se, mɔɔ bamɔ kpuri. Saŋ kεmaa mɔ nɛ ane adεdaapo naa-ɔ, bɔ sɔ taŋteε kekyan amo. Nɛ kaa sii swεere amo se aneŋ-aaa bɔ fo Owure Deefid a mbεe-ɔ se.

* ^{7:43} Amos 5.25 (LXX).

46 Wuribware a kpa Deefid aseŋ, nɛ oo yure mò. Nɛ Deefid a kɔrɛ mò fεyε ɔ sa a ɔ pwεε kyenakpa nɛ ba ba a bo bo tεe mò ε ‘Sunjkpa nɛ Yakubu nyanjɛ Wuribware te mò-rɔ-ɔ.’

47 Amaa Wuribware moŋ sure si anɛŋ. Amɔ Solomɔŋ, Deefid mò gyi-o, ya bo pwεε sunjkpa sa Wuribware.

48 Amaa Nyinjkpeŋ-kyoŋ-atɔ-pεεε-Bware moŋ te lɔŋ nɛ sɛsɛ a pwεε-ɔ-rɔ. Fεyε anɛŋ nɛ Wuribware a akyamɛɛ-ɔ ɔkɔ a tɔwε-ɔ,

49 ‘Wuribware ye, Soso e gye mo kuwuregya,
nɛ sweere se gye mo ayaa yeresekpa.
Nɛ ntetɔ lɔŋ nɛ mɔnɛ e pwεε a mɔn' sa mo-ɔ nee?

Mfene e gye mo kyurekpa?

50 N gye mo fɔnfɔŋ ya twεe atɔ mɔ pεεε aaa?’ ”*

51 Nɛ Stifaŋ a tɔwε bo gye kεε fεyε, “Keseborloŋ awuye, mɔnɛ gye Yudaa awuye akatɔ se nee. Mɔnɛ ɻkpɔnɔ-rɔ feraa, mɔnɛ moŋ gye Yudaa awuye. Mɔnɛ dεŋ mɔnɛ du nee fεyε mɔnɛ adɛdaapo-ɔ dεε. Fεyε bamɔ-ɔ, mɔnɛ a kine Wuribware a kufwiijɛ timaa-o kanɔ.

52 Wuribware kyaamɛɛ kɔ bo-rɔ, nɛ ɔɔ ba, nɛ mɔnɛ moŋ waa mò aworefɔɔ aaa? Bo moŋ yɔwε kɛmɔɔ bamɔ nɛ baa tɔwε fεyε Wuribware i suŋ mò keyaafɔrɛ timaa Kristoo-o gbaa. Nɛ mbeyɔmɔ mɔnɛ a gyi mò nɛ oo suŋ mò-ɔ kidiburo, nɛ mɔnɛ a mɔɔ mò.

53 Mɔnɛ mɔ a nya Wuribware a mbraa-ɔ lεe anɛ adɛdaapo asaree-ɔ, mbraa mɔ nɛ Wuribware a borɔ mò mbɔɔ-ɔ se taa bo sa bamɔ-ɔ. Haree a gye

* **7:50** Isaya 66.1-2.

Wuribware a mbraa-ɔ gbaa ooo, mɔnɛ mɔ mɔnɛ a kine k̄egya mmɔ se.”

Aneŋ nε baa da Stifaj abu-o

⁵⁴ Amɔ bamɔ nε baa gyanjɛ mfɛŋ-ɔ a nu kɛtɔ nε ɔɔ tɔwɛ-ɔ lɔwɛ-ɔ, nε bamɔ iduŋ a fwii, nε baa duŋwi bamɔ nnɔ.

⁵⁵ Amaa Stifaj de Wuribware a kufwiijɛ timaa-o bweetɔ. Amose-ɔ mò a deerɛ soso-ɔ, nε oo ɳu Wuribware se a buŋŋi-ro, nε oo ɳu Wuribware a kɛdabɛ na wuraa-o, nε oo ɳu feyɛ Yeesuu a yere Wuribware kigyise si.

⁵⁶ Nε ɔ yε, “Mon' deerɛ! N kɛe soso a buŋŋi-ro, nε ɳ kɛe dimaadi mò gyi-o na ɔ yere Wuribware kigyise si!”

⁵⁷ Nε bamɔ nε baa gyanjɛ mfɛŋ-ɔ ɔkɛmaa a ba mò asareegyi bo tii mò eſebɔ, nε baa faa-rɔ keŋkeŋ, nε bamɔ pɛɛɛ a sɛrɛ ya buŋ Stifaj si.

⁵⁸ Nε baa lee mò leɛ maŋ-ɔ-rɔ yaa mò nlaŋbɛɛ, nε baa twɛɛ mò abu. Nε bamɔ nε baa twɛɛ Stifaj abu-o a taa bamɔ awaagya sa kɛyaafɔrɛ kɔ nε ba tɛɛ mò ɛ Sɔɔl-ɔ a ɔ kra.

⁵⁹ Nε baa saŋ meraa sɛ ba twɛɛ Stifaj abu na ɔ kɔrɛ kebwarekɔrɛ ɔ tɛɛ anɛ nyanyɛ feyɛ, “Mo nyanyɛ Yeesuu, kɔɔrɛ mo kra!”

⁶⁰ Nε oo kpuni aŋjurii, nε ɔɔ faa-rɔ keŋkeŋ feyɛ, “Mo nyanyɛ, fo ma sa a asɛɛɛ mɔ a bɔyɛ mɔ sii bamɔ se!” Mò a tɔwɛ amo-ɔ lɔwɛ-ɔ, nε oo wu mfɛŋ.

8

Aneŋ nε Sɔɔl a sa nε asoreɛ awuye-o a ɳu aseŋ-ɔ

¹ Nε aa waa Sɔɔl kɔnɛ feyɛ Stifaj a wu.

Lee እke nsi ne Stifan a wu-o, ne baa lee ba waa Yerosalem man-no a asoreee awuye-o aworefoo na borokane. Ne Kristoo akoregyipo ne bo bo Yerosalem man-no-o peee a brawer-ro yo Yudeya sweere se na Samariya sweere se sany ayaa-rɔ ayerepo kudu anyoc-o wore.

² Asese timaa ko ya taa Stifan kifuniñ-o yaa pure. Ne baa su kale sa mò.

³ Amaa Sool a pee kekatt wee asoreee awuye-o si kotoora. Ne እke o naré bamo elono a o bo gyanñe se o gyiiri bamo, hareee ዕkyee beee onyaré ooo, o tii.

Abwareseen ne Filipo a towe Samariya sweere se-o

⁴ Ne asoreee awuye ne baa brawer-o a lweero yo tonkemaa ba towe abwareseen.

⁵ Ne Filipo a lee Yudeya sweere se yo Samariya man ko se o towe feye Yeesuu e gye Kristoo ne Wuribwareye o suny a o bo kyoñwe bamo-o o gywii bamo ne bo bo mfen-o.

⁶ Ne o wa a kpeneyeet bo kaapo bamo. Amose se ne asese bweeett a gyanñe a bo nu aseen ne o towe-o, ne baa lonkesebo nu mò aseneene.

⁷ Ne o gya ibrisi bo koso asese bweeett se na e feee-r. Ne o kya agyaboo na bamo ne bamo kesareee beee keyaa a wu-o bweeett.

⁸ Amose-o ne kakatogyi a ba man-o-r.

⁹ Sany-o mo, onyaré ko mo dee o bo man-o-r mfenñ, ne ba teee mò ε Simon, na o de kisibeñ o waa ato ne a kpen eyee-o o kaapo man awuye amo. O yo e gye sese dabe nee.

10 Amose-ə pwεε nε Filipo a dεε ba maŋ-ɔ-rɔ, lee abrεsε pεεsε sε ya bo fo nyaagyi pεεsε sε maŋ awuye amo i nu Siməŋ amo aseŋ neenee. Bo yε, “Onyare mə moŋ de Wuribware a kedabε-ə ɔɔ? N gyε mò nε Wuribware e tεe feyε Mo-ɔdabε-ə?”

11 Ketə sε nε baa nu mò aseŋ neenee-ə e gyε feyε ɔɔ ba mò kisiben-ɔ bo waa akpeñeyeetə bo kaapo bamø maŋ-ɔ-rɔ kyee.

12 Amaa bamø a nu Filipo a tɔwε Wuribware a kuwure-o-ro aseŋ timaa na aneŋ nε Yeesuu Kristoo kenyare de keyaaleŋ-ɔ, nε baa kɔɔrε gyi, nε bamø akyee na anyare pεεsε a bɔ asuu.

13 Nε Siməŋ fəŋfəŋ-ɔ gbaa a kɔɔrε aseŋ-ɔ gyi. Nε ɔɔ bɔ asuu, nε ŋkee ɔ naa ɔ gya Filipo si, nε akpeñeyeetə nε Filipo a waa-ɔ a kpeŋ mò eyee.

14 Ayaa-rə ayerepo nε bo bo Yerøsaləm maŋ-nɔ-ɔ a nu feyε Samariya awuye-o a kɔɔrε Wuribware a aseŋ-ɔ gyi-o, nε baa sun Peetroo na Yohanee bo kyoŋwε bamø ase.

15 Bamø a fo mfεŋ-ɔ, nε baa kɔrε kεbwarekɔrε sa bamø, na Wuribware nya sa bamø mò kufwiijε timaa-o.

16 A lee feyε hareę Filipo a bɔ bamø asuu Yeesuu kenyare-ɔ-ɔ gbaa ooo, Wuribware a kufwiijε timaa-o moŋ tεe ywεe bamø ɔkɔ sε daa.

17 Nε Peetroo na Yohanee a teyi bamø asaree bo dəŋjə bamø sε, nε baa nya Wuribware a kufwiijε timaa-o.

18 Siməŋ a ŋu feyε Peetroo na Yohanee a ba bamø asaree bo dəŋjə akɔɔregyipo nε bo bo mfεŋ-ɔ sε, nε baa nya Wuribware a kufwiijε timaa-o si-o, nε oo ke Peetroo na Yohanee atanne.

19 Né o yε, “Mɔn' sa n̄ gbaa m̄ anεŋ a keyaalenj-ɔ na n̄ gbaa, m̄ ya ba kεsareε b̄ dəŋŋɔ ɔkɔ se, na sεsε-ɔ nya Wuribware ε a kufwiinjε timaa-o.”

20 Amaa Peetroo a bεŋŋaa m̄ nεe feyε, “Wuribware ε sa a f̄ aa fo atanne lwee deεkp̄a n̄ oo kure b̄ bεya na o b̄ kywεε ɛb̄oyε awaapo-ɔ, a lεe feyε f̄ a fa feyε f̄ e taare ε a f̄ sɔɔ Wuribware ε aketɔ-ɔ.

21 F̄ moŋ tii ane se, ne f̄-ɔ f̄ bee fo maa taare ε a f̄ waa anε kusunj m̄, b̄ lεe feyε ɛb̄oyε n̄ e b̄ fo kakp̄onɔ-ɔ kyo bweεt̄ Wuribware ε ase.

22 Amoŋ-ɔ nu f̄ eyεε b̄ lεe fo aseŋ b̄oyε m̄ ne f̄ a fa-ɔ se, na f̄ kore Wuribware ε feyε o taa fo aseŋ b̄oyε m̄ b̄ ke f̄.

23 A lεe feyε m̄ a nyu feyε f̄ kɔkwεε n̄ f̄ de-0 kyo bweεt̄, ne f̄ ɛb̄oyε n̄ f̄ de-0 m̄ kyo f̄ se.”

24 Amo f̄eraa, ne Simɔŋ a tɔwε gywii Peetroo na Yohanee feyε, “M̄ e kore mɔnε n̄e, mɔn' kore Wuribware ε sa m̄, na atɔ m̄ ne f̄ a tɔwε amo aseŋ-ɔ pεεε ma kaŋ waa m̄.”

25 Peetroo na Yohanee a tɔwε kεt̄ ne Yeesuu a waa bamɔ fɔŋfɔŋ akatɔ-ɔ na abwareſεŋ gywii aseſε-ɔ lɔwε-ɔ, ne baa kinŋji yɔ Yerɔsalεm manj-nɔ. Bamɔ a kinŋji ba yɔ-ɔ, ne baa tɔwε abwareſεŋ gywii Samariya emaj emaj-nɔ awuye.

Filipo na Itiyopiya krakyεε brεsε kɔ aseŋ

26 N̄e Wuribware ε kabɔɔ kɔ a lεe sɔsɔ b̄ tɔwε gywii Filipo feyε, “Waa siraα yɔ kyɔwε twεεkp̄a kεbenasareε se ya bɔrɔ kpa ne o lεe Yerɔsalεm manj-nɔ o yɔ Gasa manj-nɔ.” (Mbεyəmɔ b̄ moŋ lεe b̄ b̄ kpa amo, a lεe feyε ɔkɔ moŋ lεe o te ifuri amo se.)

²⁷ Né Filipo a waa sira, nē ɔɔ ywēe kpa-ɔ se. Amə swēerē kō nē ba tēe mō ε Itiyopiya-o krakyēe bresē kō nē ɔ deere bamō wurekyēe nē ba tēe mō ε Kanjakee-o atanne se-ɔ te mō kpaŋa tireelaa kō-rə. Mō a kōrē Wuribware gyi-o si-o nē ɔɔ yɔ Yerosalēm manj a ɔ ya sunj Wuribware mō sunkpa-ɔ mfēn. Né mbeyəmə o kiŋji ɔ yɔ pe.

²⁸ Mō a te-ro-o, na ɔ kare Wuribware kyaamεε Isaya a aseŋ nē ɔɔ kyoree waa abwaresen wore-ɔ-rə-ɔ keŋkeŋ ɔ yɔ. ²⁹ Mfēn nē Wuribware a kufwiijē timaa-o a tōwē gywii Filipo feyε, “Yɔ tireelaa nē ɔ gye fo ηkpree-ɔ amo ase, na fo ya nare meraa mō.”

³⁰ Né Filipo a yɔ mō ase ya nu feyε ɔnyare amo e kare abwaresen wore-ɔ-rə kebegya nē Wuribware kyaamεε Isaya a kyoree-ɔ. Né oo bise mō feyε, “Fo i nu kētō nē fo e kare-ɔ kaasə aaa?”

³¹ Né Itiyopiya krakyēe bresē amo a beŋjaa mō feyε, “Emenē nē mo e waa a n nu kaasə na ɔkō moŋ kaapo mo?” Né ɔɔ sa nē Filipo a dee lweero kyena mō ase, nē baa kya se ba yɔ.

³² Wore nē ɔ kare-ɔ-rə, Isaya a kyoree nee ε,

“Oo waa diŋj feyε kasannegyii nē bo de a bo ya mō-ɔ,

bεεε ɻjkō sannē nē ba tēŋjē mō ifwii si,
na ɔ maa su-o, ɔ moŋ tōwē seyε.

³³ Né baa waa mō aworefō na mō aseŋ de kpa
nē bamō mō baa kine bo moŋ taa kaseŋtiŋ sa
mō.

ɔkō maa taare a ɔ kaapo mō ananagyī,

bɔ̄ leē feyε baa tε̄n mò nkpa sē, leē mò leē kayε
mɔ̄-rɔ.”*

³⁴ To, nε̄ oo bise Filipo feyε, “Tɔ̄wε̄ sε̄sε nε̄ kyaamε̄
mɔ̄ ē tɔ̄wε̄ mò asē-ɔ gywii mɔ̄, mò eyε̄ nε̄ o de
bε̄sε̄ ɔkɔ̄ aaa?”

³⁵ Nε̄ Filipo a kaapo ɔnyare-ɔ abwaresē-ɔ-rɔ leē
mfε̄n nε̄ ɔ̄ kare-ɔ tɔ̄wε̄ Yeesuu kayowɔ̄rε̄ sē asēn
gywii mò.

³⁶ Bamɔ̄ a yɔ̄, nε̄ baa ya fō bōn kɔ̄ asē-ɔ, nε̄
krakyε̄ē amɔ̄ yε̄, “Kε̄ē, nkyu kɔ̄ ē bō mfε̄ē-ɔ. Nε̄
ntetɔ̄ sē nε̄ ma bɔ̄ asuu-o nε̄ē?” [

³⁷ Nε̄ Filipo a tɔ̄wε̄ gywii mò feyε, “Fō ya kɔ̄rε̄ gyi
fō kakponɔ̄-rɔ̄ feraa, fō ē taarē a fō bɔ̄ asuu.” Nε̄ ɔ̄
beñjaa feyε, “Mɔ̄ a kɔ̄rε̄ gyi. Mɔ̄ a kɔ̄rε̄ gyi feyε
Wuribwarē mò gyi-o ē gyε̄ Yeesuu Kristoo.”]

³⁸ Amɔ̄ feraa nε̄ krakyε̄-ɔ a sa nε̄ tireelaa nε̄ bɔ̄
te-ro-o a yε̄rε̄, nε̄ mò aa Filipo a leē yɔ̄ nkyu-o-ro,
nε̄ Filipo a bɔ̄ mò asuu.

³⁹ Bamɔ̄ kε̄dε̄n leē nkyu-o-ro, nε̄ Wuribwarē
a kufwiinje-o a taa Filipo o de o yii. Amose-ɔ̄
krakyε̄-ɔ̄ mɔ̄n leē nju mò. Nε̄ ɔ̄ kya mò kpa sē yɔ̄
pē na mò akatɔ̄ a gyi.

⁴⁰ Amaa Filipo bɔ̄ sa sē o bɔ̄ Asedəd man̄-nɔ̄, nε̄
ɔ̄ kya sē yɔ̄ Kayesareya man̄-nɔ̄. Nε̄ ɔ̄ tɔ̄wε̄ asēn
timaa-o kpa-rɔ̄ gywii man̄ kε̄maa sē awuye.

9

Anēn nē Sɔ̄ol a kyurowi mò mfε̄erε̄ bɔ̄yε̄-ɔ

¹⁻² Bɔ̄ fō mbε̄yɔ̄mɔ̄-ɔ̄, Sɔ̄ol san̄ o yε̄rε̄-rɔ̄ keñken̄
o kpa ɛkpa nε̄ o nya na o bɔ̄ mɔ̄o bamɔ̄ nε̄ bɔ̄

* ^{8:33} Isaya 53.7-8 (LXX).

gya ané nyanjé Yeesuu a ɛkpa-ɔ sɛ-ɔ. Amosé-ɔ ne oo yɔ Wuribware ɔləñjərɔ bresɛ-ɔ ase ya kpa ɛwɔrɛ ne ee sa mò kpa a ɔ yɔ Damasikus mañ-nɔ ya lwee kɛbwarekɔrɛ akyan-nɔ mfɛñ-ɔ. Sañ-ɔ, mò ya lweero ya ɲu akyeɛ bɛee anyare ne bo gya Yeesuu a ɛkpa-ɔ sɛ mfɛñ-ɔ, ɔ taarɛ a ɔ kra bamɔ yaa Yerøsalém mañ-nɔ ya tii.

³ Sɔɔl a yɔ ɔ tɔ Damasikus mañ-nɔ-ɔ, kaluwa kɔnjɔ ne kelañjerɔ kɔ feye ɛlɛelɛe-ɔ a lee awɔrɛ-ɔ bo wee mò se.

⁴ Mfɛñ ne oo lee da sweere, ne oo nu bore kɔ a tɔwɛ o gywii mò feyɛ, “Sɔɔl, ntetɔ nee ne fo e tɔraa mo anej?”

⁵ Ne Sɔɔl a bise feyɛ, “Mo nyanjé, fo nse nee?” Ne bore amo a beñjaa ε, “Mo e gye Yeesuu ne fo e tɔraa mo-ɔ.”

⁶ Amaa, kɔsɔ yɔ mañ-ɔ-rɔ na ɔkɔ kaapo fo kɛtɔ ne fo waa mfɛñ-ɔ.”

⁷ Amaa, aseɛsɛ ne bamɔ aa mò naa kpa-ɔ-rɔ moñ buñji kanɔ, ne baa sii yere. Baa nu bore-ɔ, bamɔ mɔ bo moñ ɲu ɔkɔ.

⁸ Ne Sɔɔl a kɔsɔ kyuwi-ro, amaa mò a buñji akatɔ-ɔ, ɔ moñ lee ɔ kɛe. Amosé-ɔ ne bamɔ ne mò aa bamɔ naa-ɔ a kra mò kesaree-rɔ yaa bo lwee Damasikus mañ-nɔ.

⁹ Amo ɲke nsa na ɔ moñ kɛe, na ɔ moñ gyi, ne mò-ɔ mò moñ nuu.

¹⁰ Sañ amo, bamɔ ɔkɔ ne ɔ gya Yeesuu a ɛkpa-ɔ sɛ-ɔ mɔ bo Damasikus mfɛñ, ne ba tee mò ε Ananiyas. Ne ané nyanjé Yeesuu a tee mò dee-ro-o feyɛ, “Ananiyas!” Ne oo beñjaa ε “Kɛe mo, mo nyanjé.”

11 Né ané nyanþe a təwə gywii mò feyε, “Waa siraan na fo yə kabɔrə nə ba təe ε ‘Kabɔrə kyərərəsə’-o sə na fo lwee ɔnyare kə nə ba təe mò ε Yudas a ləj-ɔ-rə bise ɔnyare kə nə ɔɔ ləe Taasus maŋ-nə nə ba təe mò ε Səəl-ɔ sə. O bə mfən ɔ kore kebwarekɔrə.

12 Né oo ɳu dee-ro feyε ɔnyare kə nə ba təe ε Ananiyas-o a lweero bə ba mò kəsaree bə dəŋjə mò sə a mò akatə nya bəe buŋji.”

13 Né Ananiyas a bəŋjaa feyε, “Mə nyanþe, asəsə bweetə a təwə ɔnyare mə aseŋ gywii mə, nə mə a nu aworefɔɔ nə ɔɔ bə waa fo asəsə nə bə bə Yerōsalēm maŋ-nə-ɔ aseŋ.

14 Né ɔɔ nya keyaaleŋ bə lee Wuribware aləŋjərə abrəsə ase feyε ɔ ba Damasikus mfee bə kra asəsə pəee nə ba suŋ fo-ɔ.”

15 Né ané nyanþe Yeesuu a təwə gywii mò feyε, “Yə, a lee feyε mə a lee mò feyε ɔ waa mə kusuŋ-o, na ɔ təwə aseŋ nə n de-o na mə keyaaleŋ gywii ndə sə awuye-o na bamə awure na Yudaa awuye-o pəee.

16 Na mə fəŋfəŋ kaapo mò aworefɔɔ nə o kperi kusuŋ nə ɔ waa a ɔ sa mə-ɔ sə na o gyi-o.”

17 Amosə sə-ɔ nə Ananiyas a yə ya lwee ləj nə Səəl bə mò-rɔ-ɔ, nə ɔɔ taa mò asaree bə dəŋjə Səəl sə, nə ɔ yε, “Mə kəsəbəe Səəl, ané nyanþe Yeesuu fəŋfəŋ nə oo lee mò eyee bə kaapo fo saŋ nə fo bə kpa-rɔ fo e ba mfee-ɔ ya suŋ mə fo ase. Oo suŋ mə fo ase nəe a fo akatə bəe nya buŋji feyε saŋ-ɔ anəŋ nə a du-o, na Wuribware a kufwiijə timaa-o ywee fo se.”

18 Puri amo-rə mfən nə atə kə feyε ɳkiŋgi agyafo-ɔ a lee Səəl akatəg yi-ro lee da, nə mò akatə

a buñji waa feyε sañ-ɔ aneŋ nε a kεe-ɔ, nε ɔɔ koso
yere. Nε ɔɔ bɔ asuu.

¹⁹ Mò a gyi ateese-o kamεε-rɔ, nε ɔɔ bεe waa
keyaaleŋ.

*Aneŋ nε Sɔɔl a tɔwε abwareṣen Damasikus
mañ-nɔ-ɔ*

Nε Sɔɔl a gyi ɳke mfεnε ko Kristoo akɔɔrεgyipɔ
ne bɔ bɔ Damasikus mañ-nɔ-ɔ ase.

²⁰ Nε ɔɔ yɔ mfεn a kεbwarekɔrε akyan-ɔ-rɔ ya lee
ɔ tɔwε abwareṣen feyε Yeesuu gyε Wuribware mò
gyi-o nee.

²¹ Nε eyεe a kpeŋ bamɔ nε ɔɔ tɔwε aseŋ-ɔ gywii
bamɔ-ɔ pεee. Nε bɔ yε, “N gyε ɔnyare nε ɔ bɔ
Yerøalem mañ-nɔ ɔ mɔɔ asešε nε ba suŋ Yeesuu-o
nee eee? ḍ moŋ ba mfεe nee feyε ɔ ba ɔ bɔ kra
Yeesuu asuŋpɔ nε bɔ bɔ mfεe-ɔ na o kinŋaa bamɔ
yaa Wuribware aləŋjərɔ abreſε-ɔ ase nee eee?”

²² Amaa kake kεmaa mɔ na Sɔɔl a kεkaapo-ɔ-rɔ
e waa leŋ ki tii si. Mò a kaapo-rɔ neenεe kεtɔ se
nε Yeesuu e gyε Kristoo nε Wuribware a suŋ bɔ
kyoŋwε kayε-rɔ a asešε-ɔ feyε ɔ morɔwε bamɔ-ɔ,
Yudaa awuye nε bɔ bɔ Damasikus mfεn-ɔ moŋ
taare lee kanɔ kɔ.

²³ Amo a kyee, nε Yudaa awuye-o a gyanŋε kra
aneŋ nε ba waa a bɔ mɔɔ Sɔɔl-ɔ.

²⁴ Amaa oo nu kεtɔ nε Yudaa awuye-o a kra-ɔ.
Nε ɳkee mpase na kanye bɔ yere mañ kideŋbee a
abunogyi-o-ro ba kpa Sɔɔl a bɔ mɔɔ.

²⁵ Amaa ɳke ɳkɔ kanye nε bamɔ nε bɔ gya Sɔɔl
se-ɔ a taa mò yaa kεbaŋsoroo kεkyan kɔ nε baa
pwεe bɔ meraa mañ a kideŋbee-o soso, nε ɔɔ bɔrɔ
mfansiſereɛ kɔ-rɔ nε baa taa mò waa kike dabe

kɔ-rɔ, nɛ baa ba ife bɔ da-rɔ, nɛ baa kra ife-o-ro yɔwɛ mɔ̄-rɔ bɔyɛ baa bɔ ywɛe sweere. Nɛ ɔɔ sere lɛe mfɛŋ bɛe yɔ Yerosalɛm maŋ-nɔ.

Anęŋ nę Sɔɔl a kiŋŋi yɔ Yerosalɛm maŋ-nɔ-ɔ

26 Sɔɔl a fo Yerosalɛm maŋ-nɔ-ɔ, nɛ ɔ kpa a o tii bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o si. Amaa bɔ mɔŋ kɔɔrɛ mɔ̄ gyi feyɛ ŋkee o tii bamɔ se, nɛ kufu a nya bamɔ pɛee.

27 Nɛ Bar-Nabas* a ba bɔ yaa mɔ̄ Yeesuu ayaa-rɔ ayerepo-ɔ ase. Nɛ ɔɔ kaapɔ̄ bamɔ̄-rɔ anęŋ nɛ Sɔɔl a ịnu anę nyanpɛ Yeesuu kpa-rɔ-ɔ na anęŋ nɛ Yeesuu a sa seŋsa gywii mɔ̄-ɔ, na anęŋ nɛ Sɔɔl a nya kakpɔnɔ kaapɔ̄ abwareseŋ Yeesuu kenyare-rɔ Damasikus maŋ-nɔ-ɔ.

28 Amose se-ɔ nɛ Sɔɔl a sii bamɔ ase, nɛ ɔɔ nya kakpɔnɔ tɔwɛ abwareseŋ Yeesuu kenyare-rɔ Yerosalɛm maŋ-nɔ pɛee.

29 Nɛ ɔɔ bɛe tɔwɛ abwareseŋ gywii Yudaa awuye nɛ ba sa Griiki seŋsa-ɔ, nɛ mɔ̄ aa bamɔ a gyiiri ikii bɔ lɛe abwareseŋ-ɔ se. Amose-ɔ nɛ ba buwi ba kpa ekpa a bɔ mɔ̄ mɔ̄.

30 Saŋ nɛ Yeesuu akɔɔregyipo-ɔ a ịnu anęŋ-ɔ, nɛ baa yaa Sɔɔl Kayesareya maŋ-nɔ, nɛ baa ya ba mɔ̄ bo kyoŋwɛ mɔ̄ aye Taasus nɛ ɔ bɔ efɔ-ɔ.

31 Nkee feraa, bɔ lɛe anęŋ nɛ Sɔɔl a kii Kristoo akɔɔregyipo nɛ ɔ mɔŋ lɛe ɔ tɔɔraa Kristoo akɔɔregyipo, asɔree awuye nɛ bɔ bɔ Yudeya sweere se na Galileya sweere se na Samariya sweere se-ɔ pɛee eyee a yuri bamɔ. Nɛ Wuribware a kufwiinje timaa-o a sa asɔree awuye-o keyaaleŋ

* **9:27** Ayaa-rɔ ayerepo-ɔ asuŋ 4.36.

na wore, ne asese bweeto a botii bamo se, bolee
anen ne baa bu ane nyangpe Yeesuu-o si.

Anęŋ ne Peetroo a yə Lidaa na Yopaa emaŋ-na-ɔ

32 Né Peetroo a nare manj kemaa né Yeesuu akaoregyipo-ɔ bo-ɔ sə ɔ laa bamoo. Né saŋ kɔ ɔɔ yo bamoo ne bo bo Lidaa manj-nɔ-ɔ ase a ɔ ya laa bamoo.

33 Mfeñ ne oo yø ñu oñyare ko ne ba tee mò ε
Iniya, ne mò kayowore peee mo a wu, ne o maa
taare a o koso lee krañ se nsu mburuwa-o.

³⁴ Mfeñ ne Peetroo a t̄ee mò kenyare ε, “Iniya, Yeesuu Kristoo e gye n̄e o sa a fo kpaare. Koso bɔɔ fo kran̄.” Puri-ro mfen ne Iniya a koso kyuwi-ro.

35 Né asəsə nē bo te Lidaa maŋ-nó na Sarən ifuri si-o pəee a ḥu ḥnyare ḥamo a kpaare-ɔ, nē baa kɔɔre Yeesuu gyi, ne baa bo gya mò ekpa-ɔ se.

36 Amə əkyeē ko mə bo Yopaa manj nə mὸ aa Lidaa moŋ bo efə bweētə-ɔ-ro, nə ɔɔ kɔɔrē Yeesuu gyi bweētə. Mὸ kenyare e gye Tabitaa. (Amaa Griiki-ro mὸ kenyare e gye Dookas, kaase e kaapo feyε Kyankporan.) ɔkyeē mə feraa atiripo-ro kekyaa na kedamenanṣe wore dooo ne ɔ naa ɔ waa.

³⁷ Šan amo mɔ, ɔɔ lɔ, ne oo wu. Nε baa gyee mò taa mò kifuniŋ-o bo bεya kεbaŋsoroo kεkyan kɔ-rɔ soso na ba su kale.

³⁸ Amose-় যোপাা আওয়ানে বাবা কোরে যিসু গ্যি-ও এনু পিতৃৰো সি ফেয়ে ও বো লিদা মাজ-নো-ও, নে বাবা সুঁ অবে অন্য কো মো আসে ফেয়ে বো যা তো বে গ্যু মো এ, “আনে এ কোরে ফো, বাবা মেনান বাবা আসে।”

39 Ne Peetroo a waa sira, ne mò aa abee anyo amo a yo. Bamo a fo-o, ne baa yaa Peetroo kebañsoroó kekyan ne økyeë-o da kemö-ro-o. Ne akpenleyee yere muruwa kifunin-o na ba su.

Né baa ba ekaare né ɔkyee-ɔ a baara sa atiripo saŋ né o te-o bɔ kaapo Peetroo aneŋ né ɔkyee-ɔ bware-o.

⁴⁰ Né Peetroo a sa né bamɔ pεεε a lee kekyan-ɔ-rɔ, né oo kpuni anjuri, né oo kore kebwarekore, né oo kii ba kifuniŋ-o ase, né o ye, “Tabitaa, kyinji kyena.” Mfɛŋ né oo buŋji akat. Mò a ɲu Peetroo-o, né oo kyinji kyena.

⁴¹ Né Peetroo a tɔ mò-rɔ, né oo kra mò-rɔ kya mò-rɔ, né oo koso yere. Né Peetroo a tee bamɔ né baa kɔrɛ Yeesuu gyi-o pεεε na akpenlekyee-ɔ, né oo ba ɔkyee-ɔ bɔ kaapo bamɔ.

⁴² ɔkemaa né o bɔ Yopaa maŋ-nɔ-ɔ a nu aseŋ mɔ. Né aseɛɛ bweɛtɔ a kɔrɛ Yeesuu gyi.

⁴³ Né Peetroo a gyi ɲke kafwɛɛ kɔ gbanseba né ba tee ε Simɔŋ-ɔ ase Yopaa mfɛŋ.

10

Peetroo na Kooniliyus

¹ Saŋ amo mɔ, ɔnyare kɔ mɔ bɔ Kayesareya maŋ-nɔ, né ba tee mò ε Kooniliyus. Mò e gyε Roma awuye asoogyaa alafa asiye né ba tee bamɔ ε Italiya asoogyaa-o-ro kelafa ɔbreɛε. ² C gyε sesɛ timaa neɛ fεε. Né mò aa mò lɔŋ-nɔ awuye pεεε mɔ a mon gyε Yudaa awuye gbaa ooo, né ba sun Wuribware. Né o bee ɔ kya Yudaa awuye atiripo-rɔ, na o kore kebwarekore saŋ kemaa.

³ Kake ɲkɔ, kyawɛ kikpeerebɛɛ, né ɔnyare mɔ a yɔ ya kore kebwarekore, né oo ɲu kɔtɔko feyε dee-ro-o. Wuribware kabɔɔ kɔ né oo ɲu neenɛɛ-ɔ na oo lweero mò ase tee mò feyε “Kooniliyus!”

⁴ Na kufu de mò, né oo deere Wuribware kabɔɔ-ɔ, né oo bise feyε, “Nteto neɛ, mɔ nyanpe?”

Né Wuribware kabɔɔ amo a bɛñjaa mò ε, “Wuribware akatɔ a gyi fo kɛbwarekɔrɛ na kɛdamenajse né fo ɛ waa atiripo-ɔ sɛ, né ɔ kpa a ɔ bɛñjaa fo.

⁵ Na mbeyɔmɔ suŋ asesɛ bo kyɔnjwɛ Yopaa maŋ-nɔ, na bo ya tɛe ɔnyare kɔ né ba tɛe ε Simɔŋ Peetroo-o.

⁶ O gyɛ gbaŋseba né ba tɛe mò ε Simɔŋ, né o te ɔpoo kɛɛ-ɔ ɔfɔ née.”

⁷ Né Wuribware kabɔɔ-ɔ a lèe mfɛŋ o yii, né Kooniiliyus a tɛe mò anya anya na soogyaakonkɔ ne ɔ waa kusuŋ ɔ sa mò mò lɔŋ-nɔ, né o suŋ Wuribware-ɔ.

⁸ Né ɔɔ tɔwɛ ketɔ né kaa waa-ɔ gywii bamɔ, né oo suŋ bamɔ bo kyɔnjwɛ Yopaa maŋ-nɔ.

⁹ Kɛmo kayɛ ɲke-o né baa yɔ ba tɔ-rɔ Yopaa-o, né Peetroo a dɛɛ bamɔ akyan tɛesɛsɛ amo kɔkɔ mpasɛ amo a ɔ ya kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ. ¹⁰ Saŋ-ɔ akɔŋ de mò, ɔ kpa ateese a o gyi. Bamɔ a maa sɛ ba waa ateese-o, né oo ɲu kɛtɔ kɔ feyɛ dee-ro-o.

¹¹ Oo ɲu née feyɛ awɔrɛ-rɔ a buŋji-ro, né waagya dabɛ kɔ a lèe soso ɔ ba-rɔ feyɛ bokɔ a de mò anya ana-ɔ-rɔ, né ɔɔ bo lèe da-rɔ mò ase.

¹² Mbɔ na awɔ na akeri na mbogyii ɛwɔresɛ ɛwɔresɛ mɔ bo waagya amo-rɔ.

¹³ Né oo nu bɔrɛ kɔ a lèe soso tɔwɛ gywii mò feyɛ, “Peetroo, koso na fo mɔɔ wo!”

¹⁴ Amaa Peetroo a bɛñjaa née ε, “Mɔ nyanpe, ma gyi mmɔ̄ daa, a lèe feyɛ mɔ a koso-ɔ, mɔŋ tɛe gyi ketɔ né anɛ Yudaa awuye mbraa-ɔ yɛ a gyɛ iyisi né ba kisi-o.”

¹⁵ Né bɔrɛ-ɔ a bɛɛ tɔwɛ nyɔsɛpɔ gywii mò feyɛ, “Ketɔ né mbeyɔmɔ Wuribware yɛ ki bware kigyi-o,

fɔ-ɔ fɔ ma kisi kigyi!”

¹⁶ Né boré amo a tɔwɛ amo-ɔ iluwi ɛsa gywii mò, nɛ oo kine kigyi aneŋ dɛe, nɛ atɔ-ɔ pɛee a bɛɛ kinjŋi yɔ soso.

¹⁷ Peetroo a saŋ ɔ fa kɛtɔ nɛ oo ɲu-o mfɛɛrɛ-ɔ, na ɲkee nɛ asɛɛ nɛ Kooniiliyus a sun bamɔ-ɔ a fɔ Simɔŋ ləŋ ba bɔ yere mò kabuno.

¹⁸ Né baa bise bɔ kyoŋwɛ ləŋ-ɔ-rɔ feyɛ, “ɔfɔ kɔ bɔ ləŋ mɔ-rɔ mfɛɛ nɛ ba tɛɛ mò e Simɔŋ Peetroo aaa?”

¹⁹ Peetroo a saŋ ɔ bɔ kɛkyan-ɔ soso mfɛŋ ɔ fa kɛtɔ nɛ oo ɲu-o mfɛɛrɛ-ɔ, nɛ Wuribware a kufwiijɛ-o a tɔwɛ gywii mò feyɛ, “Nu! Asɛɛ asa kɔ bɔ mfɛɛ ba kpa fɔ.

²⁰ Amɔse-ɔ waa siraan na fɔ kporowɛ yɔ ləŋ-nɔ, na fɔ aa bamɔ yɔ bamɔ aye, a lɛɛ feyɛ mɔ ya sun bamɔ. Fɔ ma kine.”

²¹ Né Peetroo a kporowɛ ya tɔwɛ gywii asɛɛ asa amo feyɛ, “Mɔ nɛ mɔnɛ i buwi mɔnɛ e kpa nɛe. Mɔnɛ kpa se?”

²² Né bɔ yɛ, “To, anɛ mɔŋ de bɔyɛ kɔ. Roma soogyaa brɛsɛ Kooniiliyus ya sun anɛ fo ase. ɔ gyɛ sɛsɛ timaa, nɛ o sun Wuribware, nɛ Yudaa awuye mɔ pɛee i bu mò. Wuribware kabɔɔ kɔ a ba mò ase bɔ tɔwɛ gywii mò feyɛ ɔ tɛɛ fɔ mò aye, na o nu kɛtɔ nɛ fɔ de a fɔ tɔwɛ-ɔ.”

²³ Amɔ feraa, nɛ Peetroo a sa nɛ baa lwee ləŋ-nɔ, nɛ ɔɔ popɔrɛ bamɔ na bɔ di a kayɛ ke. Kayɛ a ke-o, nɛ ɔɔ waa siraan, nɛ mò aa bamɔ na Yopaa awuye bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o bɔkɔ a yɔ.

²⁴ Kɛmɔ kayɛ ɲke-o nɛ baa fɔ Kayɛsareya maŋ-nɔ kyo ya tɔ feyɛ Kooniiliyus na mò kowɛbɛɛ-ana na mò nyare-ana nɛ ɔɔ tɛɛ-ɔ a waa siraan bɔ te bɔ gywii mò.

25 Peetroo a dɛn o lwee lɔŋ-ɔ-rɔ, nɛ Kooniiliyus a lɛe bɔ gyanjaa mò buŋje kpuni aŋurii mò akatɔ-rɔ suŋ mò.

26 Nɛ Peetroo a tɔwɛ gywii mò ε, “O daabii, kɔsɔ yere, mo fɔŋfɔŋ gye sɛsɛ nɛɛ feyε fɔ-ɔ dɛɛ.”

27 Bamɔ a lwee lɔŋ-ɔ-rɔ-ɔ na o sa sɛnsa Kooniiliyus ase, nɛ oo ya tɔ feyε aseɛsɛ bweɛtɔ a gyanjɛ mfɛŋ.

28 Nɛ oo tɔwɛ gywii bamɔ feyε, “Moŋe fɔŋfɔŋ nyi feyε anɛ Yudaa awuye a mbraa-ɔ moŋ sa kpa feyε Yudaanyi na ɔkɔ nɛ o moŋ gyɛ Yudaanyi narɛ bɛɛɛ o lwee mò lɔŋ-nɔ. Amaa mbeyɔmɔ Wuribware a kaapo mo feyε m ma lɛɛ teŋŋi-ro na m ma lɛɛ tɔwɛ feyε ɔkɔ de iyisi na ŋ kperi anen se na mo aa mò ma narɛ.

29 Amosɛ se nɛ moŋe a suŋ tɛɛ mo-ɔ, nɛ moŋ kine, nɛ mo a ba-ɔ nɛɛ. To, mo i bise moŋe feyε kemo se nɛ moŋe a tɛɛ mo.”

30 Nɛ Kooniiliyus ye, “To, moŋ de bɔyɛ ko. Ndɔɔ ŋke nna nɛɛ feyε mo a yɔ a ŋ ya kɔrɛ kebwarekɔrɛ mo lɔŋ-nɔ mpase, nɛ mo a ŋu ɔnyare kɔ feyε dee-ro-o na o yere mo akatɔ-rɔ o buŋ kaare tɔrɛsɛsɛ.

31 Nɛ o ye, ‘Kooniiliyus, Wuribware a nu fo kebwarekɔrɛ, nɛ oo ŋu kɛdamenanɛsɛ nɛ fo e waa atiripo-ɔ pɛɛɛ.’

32 Nɛ o ye, ‘Mbeeyɔmɔ suŋ ɔkɔ Yopaa maŋ-nɔ na o ya tɛɛ ɔnyare nɛ ba tɛɛ ε Simɔŋ Peetroo-o. ɔ gyɛ ɔfɔ ɔ bo ɔnyare kɔ ne ba tɛɛ mò ε Simɔŋ Gbanjɛba nɛ o te ɔpɔq kɛɛ-ɔ aye!’

33 Amosɛ nɛ mo a suŋ tɛɛ fo. Fo a ba-ɔ, aa waa mo kɔnɛ bweɛtɔ. Mbeeyɔmɔ anɛ pɛɛɛ a gyanjɛ anɛ

nyanjpɛ Wuribware akatɔ-rɔ anɛ ɛ kpa a anɛ nu kɛtɔ nɛ o yɛ fɔ tɔwɛ gywii anɛ-ɔ nɛe.”

Ketɔ nɛ Peetroo a tɔwɛ gywii Kooniiliyus-ana-ɔ

³⁴ Nɛ Peetroo a lee ɔ tɔwɛ ketɔ nɛ o de a ɔ tɔwɛ-ɔ. ɔ yɛ, “Mbeyɔmɔ feraa, Wuribware a kaapo mɔ feyɛ bɔ fɔ ndɔɔ, mɔ a waa bɔyɛ feyɛ mɔ a teñji asesɛ-rɔ-ɔ. Amaa Wuribware ase feraa, ɔkɔ mɔn kwɛe, nɛ o maa bu ɔkɔ ɔ kyɔŋ ɔkɔ.

³⁵ Na Wuribware feraa, kasuro kemaa nɛ fo a lee kamɔ-rɔ-ɔ, nɛ fɔ ɛ tɛe fɔ i suŋ mò, nɛ fɔ ɛ waa kɛtɔ nɛ o kpa-ɔ, ɔ kpa fo aseŋ.

³⁶ Amɔ-ɔ pɛɛɛ gbaa Isireelii awuye nɛ Wuribware a taa mò aseŋ amo bɔ sa. Nɛ ɔɔ bɔrɔ Yeesuu Kristoo si tɔwɛ abwaresen̄ feyɛ Wuribware ɛ kpa a o yuri anɛ nkponɔ. Amaa kaseñtiñ feraa Yeesuu mɔn gyɛ anɛ Yudaa awuye wɔrɛ nyanjpɛ nɛe. ɔ gyɛ toŋ kemaa awuye nyanjpɛ nɛe.

³⁷⁻³⁸ Mɔ ɛ kɔɔrɛ a n gyi feyɛ mɔnɛ a nu aseŋ nɛ aa ba anɛ aye nkpe mfene mɔ-rɔ-ɔ. Sanj nɛ Yohanee Osuubɔpo-ɔ ɛ tɔwɛ abwaresen̄ feyɛ aseɛ nu bamɔ eyee, na bɔ lee bamɔ ebɔye-rɔ, na ɔ bɔ bamɔ asuu-o, nɛ Wuribware a sa Yeesuu Nasaretenyi-o mò keyaaleñ na mò kufwiñe timaa-o. M bɛɛ mɔ ɛ kɔɔrɛ a n gyi feyɛ mɔnɛ a nu anɛn̄ nɛ Yeesuu a gye nkpeɛ waa mò kusuŋ Galileya sweere se, nɛ oo muruwi anɛ sweere se pɛɛɛ-ɔ. Wuribware a gya mò kamɛɛ-ɔ se-ɔ, ɔɔ waa itimaa toŋ kemaa nɛ ɔɔ yɔ-ɔ, nɛ ɔɔ kya alɔpɔ na bamɔ nɛ ɔbɔnsam te bamɔ se-ɔ.

³⁹ Nɛ anɛ pɛɛɛ a nju kɛtɔ kemaa nɛ ɔɔ waa Yudeya sweere pɛɛɛ se na Yerusalem maŋ-nɔ-ɔ. Nɛ baa ba ndangyii bɔ da mò bɔ mɛra kiyii kpare-abɛɛ-rɔ se mɔɔ.

40 Ne kemo kake sasepo-o ne Wuribware a kyinji mò lee lowi-ro, ne oo lee mò eyee ifuri.

41 Amaa n gyé əkemaa ya ɳu mò. Ané ne ané gyé bamø ne ɔɔ kyo lee-o ya ɳu mò, ané ne ané a ɳu ketə kemaa ne Yeesuu a waa-, ne ané aa mò a gyi ateese, ne ané a nuu nta saŋ ne oo kyinji lee lowi-ro-o kamεε-rø.

42 Ne ɔɔ tɔwø gywii ané feyé ané tɔwø mò aseŋ gywii aseɛe bø kaapø bamø feyé mò ne Wuribware a lee feyé o waa bamø ne bø moŋ tøe wu-o na bamø ne baa wu-o pεee əseŋgyipo.

43 Ne Wuribware a akyamεε-ɔ pεee ne baa dεε kyøna-ɔ a tɔwø mò aseŋ feyé Wuribware e taa əkemaa mɔ ne ɔɔ kɔɔrø mò gyi-o ebøye a o bø ke mò. Wuribware e borø Yeesuu si na o taa əkemaa ne o kɔɔrø mò a o gyi-o ebøye bø ke sesε-ɔ.”

44 Na Peetroo saŋ o sa seŋsa, ne Wuribware a kufwiijø timaa-o a bø ywøe əkemaa ne o bø mfen o nu mò aseŋ-ɔ se.

45 Ne eyee a kpeŋ Yudaa awuye ne baa kɔɔrø Yeesuu gyi, ne bamø aa Peetroo pεee a lee Yopaa, ne bø yere mfen-ɔ, bø lee anen ne Wuribware a sa ne mò kufwiijø timaa-o a ywøe bamø ne bø moŋ gyé Yudaa awuye-o gbaa se-ɔ.

46 A lee feyé baa nu bamø a sa eseŋsa ko ne bamø aa aseɛe-ɔ fɔŋfɔŋ gbaa maa nu əmo-rø-ɔ, na ba kyøro Wuribware a kédabø-ɔ.

47 Ne Peetroo ye, “Asɛe mɔ a nya Wuribware a kufwiijø timaa-o nee feyé ane-ɔ dεε. Amose-ɔ əkø e taare a o kuŋ bamø feyé ane ma ba nkyu bø bø bamø asuu aaa?”

48 Amose se-ɔ ne ɔɔ sa ne baa bø bamø asuu Yeesuu Kristoo kenyare-rø. Ne bø ye Peetroo

kyɛna bamɔ ase ɲke ɲnyɔ ko.

11

*Peetroo kumuruwi-ro a kɛtɔ nɛ ɔɔ bɔ tɔwɛ gywii
Yerɔsalɛm asərɛɛ awuye-o*

¹ Ne Yeesuu ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na Yudeya sweere se a bamɔ ne baa kɔɔre Yeesuu gyi-o pɛɛɛ a nu feyɛ bamɔ ne bɔ moŋ gyɛ Yudaa awuye-o gbaa a nu abwareṣen-ɔ, ne baa kɔɔre amo gyi.

² Amɔse-ɔ saŋ ne Peetroo a yɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ, ne bamɔ ne bɔ yere-rɔ feyɛ bɔ tɛŋnɛ bamɔ ne bɔ moŋ gyɛ Yudaa awuye-o atweetutu-o pwɛɛ na bamɔ aa bamɔ dɛɛ taare nare na bɔ gyi abɛɛ ase-ɔ a porɔ mo feyɛ,

³ “Fɔ a waa ɔfɔ ya sɔwɛ bamɔ ne bɔ moŋ tɛŋnɛ atweetutu-o aye.”

⁴ Amɔse-ɔ ne Peetroo a tɔwɛ kɛtɔ ne kaa waa-ɔ pɛɛɛ kegyase kegyase gywii bamɔ.

⁵ ɔɔ tɔwɛ neɛ ε, “Saŋ ne m bɔ Yopaa maŋ-nɔ mo e kore kɛbwarekore-ɔ, ne mo a ɲu atɔ ko feyɛ dee-ro-o a lee soso a ba feyɛ bamɔ a kra waagya anu ana-rɔ, ne ba yɔwɛ-rɔ ba lee soso ba-rɔ-ɔ. Ne ɔɔ bɔ lee da mo akatɔ-rɔ.

⁶ Mo a deere waagya-ɔ-rɔ-ɔ, ne mo a ɲu mbɔ na awɔ na akeri na mbogyi.

⁷ Ne mo a nu bore ko a lee soso tɔwɛ gywii mo feyɛ, ‘Peetroo, koso yere na fɔ moɔ wɔ.’

⁸ Amaa mo a beŋŋaa mo neɛ feyɛ, ‘Mo nyanpe, ma gyi mmɔ daa, a lee feyɛ mo a koso-ɔ, moŋ tɛɛ gyi kɛtɔ ne anɛ Yudaa awuye mbraa-ɔ yɛ a gyɛ iyisi ne ba kisi-o.’

9 Né boré amo a bée tawé ε, ‘Ketɔ nē mbeyemɔ Wuribware yε ki bware kigyi-o, fo-ɔ fo ma kisi kigyi.’

10 Amo-ɔ a waa iluwi esa, nē ɳkee amo pεεε a bée kiŋji yɔ soso.

11 Mfeŋ nē abee asa kɔ nē baa sun bamɔ lee Kayesareya maŋ-nɔ-ɔ a fo lɔŋ nē n te mɔ-rɔ-ɔ.

12 Né Wuribware a kufwiijɛ-o a tawé gywii mo feyε mo aa bamɔ a yɔ na m ma kine. Abee asiyɛ mo nē baa lee Yopaa maŋ-nɔ, nē baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o ya yaa mo Kayesareya mfeŋ, nē ane pεεε a lwee ɔnyare nē oo sun tɛɛ mo-ɔ a lɔŋ-ɔ-ɔ.

13 Né oo tawé gywii ane aneŋ nē oo ɳu Wuribware kabɔɔ kɔ a bo yere mɔ lɔŋ-ɔ-ɔ. Na aneŋ nē Wuribware kabɔɔ amo a tawé gywii mɔ ε, ‘Sun ɔkɔ Yopaa maŋ-nɔ bo kyoŋwε ɔnyare kɔ nē ba tɛɛ mɔ ε Simɔŋ Peetroo-o ase.

14 Mɔ-ɔ mo e tawé aneŋ nē Wuribware e morɔwε fo aa fo lɔŋ-nɔ awuye-o a o gywii fo.’

15 Amo e gyε feyε mo a lee mo e tawé aseŋ mo i gywii bamɔ-ɔ, a moŋ kyee nē Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a bo yweɛ bamɔ se feyε kegyenkpree-ɔ aneŋ nē oo yweɛ ane se-ɔ dεε.

16 Né mo a nyinji ketɔ ne ane nyanpε Yeesuu a tawé-ɔ se feyε, ‘Yohanee Osuubɔpo-ɔ de nkyu ɔ bo asešɛ asuu, amaa mɔnɛ feraa Wuribware a kufwiijɛ timaa-o e yweɛ mɔnɛ se. Na Wuribware ba mɔ kufwiijɛ timaa amo bo gyee mɔnɛ.’

17 A bo-rɔ aneŋ feyε Wuribware a sa bamɔ nē bo moŋ gyε Yudaa awuye-o mɔ kufwiijɛ timaa-o neɛ feyε aneŋ nē oo sa ane nē ane a kɔɔrɛ ane nyanpε Yeesuu Kristoo gyi-o dεε. Amose-ɔ nsɛ e gyε mo-ɔ

Ayaa-rə ayerepo-ə asuŋ 11:18 liv Ayaa-rə ayerepo-ə asuŋ 11:23-24

mo nə mo e taare a n tii Wuribware kusuŋ kpa?"

18 Bamə a nu aseŋ mə pεεε-ɔ, nə baa yɔwε Peetroo keporɔ, nə baa kyorɔ Wuribware. Nə bø yε, "Amo feraa Wuribware a sa bamə nə bø moŋ gye Yudaa awuye-o gbaa kpa feyε bø nu bamə eyee, na bø lee bamə ɛbɔyε-ɔ, na bø nya ɳkpa na kukyure nə a moŋ de kεε-ɔ."

Asoree ne a bo Anteyəkεya maŋ-nɔ-ɔ

19 Saŋ nə Yudaa awuye-o a mə Stifan-ɔ, bamə bεεkɔ-anə Yudaa awuye nə baa kɔɔrε Yeesuu gyi-o a brawe-ɔ, a lee feyε baa lee ba waa bamə awɔrefɔ bwεetɔ. Bamə bokə a yɔ harε Fonikiya sweere se na Kiprus kwii si na Anteyəkεya maŋ-nɔ ba tɔwε aseŋ timaa-o ba gywii Yudaa awuye-o wɔre.

20 Amaa bamə bokə nə baa kowε bamə Kiprus kwii si na Kireenee maŋ-nɔ-ɔ a yɔ Anteyəkεya, nə baa tɔwε aseŋ timaa bø lee ane nyaŋpε Yeesuu kuŋu si gywii bamə nə bø moŋ gye Yudaa awuye-o.

21 Bamə a de ane nyaŋpε a keyaaleŋ-ɔ se-ɔ, bamə nə bø moŋ gye Yudaa awuye-o bwεetɔ a kɔɔrε aseŋ timaa-o gyi, nə baa gya Yeesuu a kεbwaresuŋ-ɔ si.

22 Nə asoree awuye nə bø bø Yerøsaləm maŋ-nɔ-ɔ a nu amo aseŋ-ɔ, nə baa suŋ Bar-Nabas bø kyoŋwε Anteyəkεya mfeŋ.

23-24 Mò a fo, nə oo ሥ aseŋ nə Wuribware a yure aseſe-ɔ se-ɔ, nə mò akatɔ a gyi. Mò a gyε ſeſe timaa, nə o bεe o de Wuribware a kufwiijε timaa-o bwεetɔ, nə oɔ kɔɔrε Yeesuu gyi bwεetɔ-ɔ se-ɔ, nə oɔ waa aſeſe-ɔ wɔrε, nə oɔ yεrε bamə ſe kokoře feyε bø kya ſe gya ane nyaŋpε Yeesuu si

kasen̄tiŋ-no, na bɔ ma kiŋji kamɛɛ. Ḍ saŋ ɔ bɔ mfɛŋ, nɛ asɛsɛ bwɛetɔ a bɔ kɔɔrɛ Yeesuu gyi, nɛ baa bɔ tii akɔɔregyipɔ nɛ bɔ kɔ bɔ mfɛŋ-ɔ se.

25 Nɛ Bar-Nabas a kya sɛ yɔ Taasus man̄-no a ɔ ya buwi kpa Sɔɔl.

26 Mò a ya kpa Sɔɔl ɲu-o, nɛ ɔɔ yaa mò Anteyɔkɛya. Abɛɛ anyɔ amo a gyi kasu mfɛŋ, na bamɔ aa mfɛŋ a asɔreeɛ awuye-o ɛ gyanjɛ, nɛ baa kaapo asɛsɛ biribiri abwareseŋ. Anteyɔkɛya mfɛŋ nɛ baa gyɛ ɲkpɛɛ tɛɛ bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o kenyareŋ feyɛ Kristoo awuye.

27 Amɔ saŋ amo Wuribware akyaamɛɛ kɔ mɔ a lɛɛ Yerɔsalɛm yɔ Anteyɔkɛya mfɛŋ.

28 Nɛ Wuribware a kufwiiŋe-o a sa nɛ bamɔ-rɔ ɔkɔ nɛ ba tɛɛ mò ɛ Agabus-o a kɔɔrɛ yere, nɛ ɔɔ tɔwɛ feyɛ akɔŋ dabɛ kɔ a kpa a a ba sweere pɛɛɛ se. (Nɛ aa ba kasen̄tiŋ saŋ nɛ Roma awuye a owure dabɛ nɛ ba tɛɛ mò ɛ Kilawudiyus-o a gyi kuwure-o.)

29 Nɛ Kristoo awuye nɛ bɔ te Anteyɔkɛya-ɔ a kra feyɛ bamɔ ɔkɛmaa ɛ kyoŋwe bamɔ bɛɛkɔ-ana nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi, nɛ bɔ bɔ Yudeya sweere se-ɔ ketɔ nɛ baa taare-ɔ.

30 Kasen̄tiŋ mɔ, nɛ baa kpa atanne bɔ suŋ Bar-Nabas na Sɔɔl, nɛ baa taa yaa bɔ sa mfɛŋ a asɔreeɛ abresɛ-ɔ.

12

Anɛŋ nɛ Owure Herɔd a tii Peetroo tiikpa, nɛ Wuribware a kɔɔrɛ mò lɛɛ mò kɛsareɛ-rɔ-ɔ

1 Amɔ saŋ mɔ Owure H̄er̄od* a l̄eɛ ɔ waa asoreeɛ awuye n̄e bɔ bɔ Yer̄osal̄em maŋ-nɔ-ɔ bɔkɔ bor̄kraa.

2 N̄e ɔɔ sa n̄e m̄o asoogyaa awuye a ba k̄epaŋ bɔ mɔ Yohanee m̄o daa Yakubu.

3 M̄o a ɻu feyɛ Yakubu k̄emɔɔ-ɔ a waa Yudaa awuye k̄one-ɔ, n̄e ɔɔ b̄eɛ kra Peetroo. ɔɔ waa amo ɻke n̄e Yudaa awuye ɛ waa kasu kanɔ ngyanjɛ kɔ n̄e ba gyi Bodobodoo-n̄e-yiisi-moŋ-te-ro-o.

4 Bamɔ a kra m̄o-ɔ, n̄e baa tii m̄o tiikpa, n̄e baa sa n̄e asoogyaa awuye ana aneŋ ntuŋ nna a deere m̄o se. N̄e Owure H̄er̄od a waa m̄o mfɛɛre feyɛ ɔ sa a bɔ gyanjɛ gyi m̄o aseŋ saŋ n̄e kasu kanɔ ngyanjɛ kɔ n̄e ba gyi Wuribware-ɔ-ky-ɔ-an-ɔ-yɔwɛ a ateese-o a lowe-ɔ.

5 Amose-ɔ n̄e baa tii m̄o. Amaa asoreeɛ awuye-o a yere k̄ebwarekɔr̄e s̄e kake k̄emaa feyɛ Wuribware lee m̄o l̄eɛ owure-o kesaree-ɔ.

6 Feyɛ nyanjɛ n̄e Owure H̄er̄od ye ɔ gyanjɛ aseɛɛ na o gyi Peetroo aseŋ-ɔ, k̄emo ndɔɔ kanye na Peetroo da asoogyaa awuye anyɔ mbɔŋtɔ-ɔ, na baa ɻure m̄o agbarabi anyɔ, na asoogyaa awuye kɔ m̄o yere k̄ekyanj n̄e baa tii Peetroo k̄emo-ɔ-ɔ kibunogyi-ɔ.

7 Mfɛŋ n̄e Wuribware kabɔɔ kɔ a bɔ yere Peetroo ase k̄ekyanj n̄e ɔ bɔ k̄emo-ɔ-ɔ. Amɔ a gyɛ kanye gbaa ooo, n̄e k̄ekyanj-ɔ-ɔ a laŋjɛ-ɔ. N̄e Wuribware kabɔɔ amo a leŋkpaj Peetroo k̄ebaakpa, n̄e oo kyiŋji. N̄e kabɔɔ-ɔ ye, “Waa m̄enaj koso!” Puri amo-ɔ-ɔ n̄e agbarabi n̄e baa bɔ da m̄o asaree-ɔ-ɔ a saŋjɛ l̄eɛ da.

* **12:1** M̄o ɛ gyɛ H̄er̄od Agripa gyenjkpeesɛ-ɔ nee.

8 Né Wuribware kabɔɔ-ɔ yε, “Kεrε sε na fo waa-rɔ fo asebεta na fo buŋ fo waagya.” Né Peetroo a waa anen.

9 Né Peetroo a gya mò sε lεe kεkyan-ɔ-rɔ, na o moŋ nyi kεtɔ nε Wuribware kabɔɔ-ɔ e waa-ɔ, a lee feyε aa waa mò feyε mò a ku dee-o nεe.

10 Né baa kyoŋ asoogyaa awuye katun gyenkpεesε-ɔ na kanyɔsεpo-ɔ sε. Né nkεe lalalowε-ɔ, nε baa bo fo pone dabe nε baa ba kegyeretɔ bo waa, nε o tii kabore nε ka lwee maŋ-nɔ-ɔ. Mfεn nε pone amo fɔŋfɔŋ a buŋni, nε baa kyoŋ lee, nε baa borɔ kabore kɔ, nε puri-ro mfεn Wuribware kabɔɔ amo a nja a yɔwε Peetroo.

11 Nkεe fεraa, nε Peetroo a pini kεtɔ nε kaa waa-ɔ, nε o yε, “Mbeymɔ fεraa, mo a nju feyε a gye kasεntin. Wuribware ya suŋ mò kabɔɔ-ɔ feyε o bo lee mo lee Owure Hεrɔd kεsaree-ɔ, na o lee mo lee kεtɔ kεmaa nε Yudaa awuye e kpa feyε kɔ waa mɔ-ɔ-rɔ.”

12 Mò fɔŋfɔŋ a nju anen nε a du bo sa mò-ɔ sε-ɔ, nε o yε Yohanee Maak mò nyi Mariya aye, na aseɛsε bwεetɔ a gyanjε mfεn kanye amo ba kore kebwarekɔrε ba sa Peetroo.

13 Né Peetroo a da lɔŋ a kanɔ a pone-ɔ sε, nε bamɔ kabre kɔ nε ba tee mò ε Rosa-o a lee ya kεe.

14 Né oo pini Peetroo bɔrε, nε mò akatɔ a gyi bwεetɔ haree ɔ tan sε a o buŋni pone-ɔ sa Peetroo, ne oo kinjɔ iweero ya tɔwε gywii bamɔ feyε Peetroo yεrε kawu.

15 Né baa tɔwε gywii mò feyε, “Fo e lɔ ɛboŋ nεe eεe?” Né o yere-ɔ feyε, “A gye kasεntin.” Amosε-ɔ nε baa bεŋjaa mò feyε, “Wuribware a kabɔɔ nε Peetroo de, nε ka kuŋ mò-ɔ nεe.”

16 Saŋ mɔ pεεε na Peetroo saŋ o da pɔnɛ-ɔ se. Nε ɲkee feraa baa bɔ buŋji, nε bamɔ a ɲu mɔ-ɔ, nε aa kpɛŋ bamɔ eyee.

17 Nε ɔɔ ya mɔ kɛsarɛe bɔ tɔwɛ gywii bamɔ feyε bo laatɔ, nε ɔɔ tɔwɛ aneŋ nε Wuribware a lee mɔ lε̄ tiikpa-ɔ pεεε gywii bamɔ. Nε ɔ yε, “Mon' ya tɔwɛ amo gywii Yakubu na Kristoo awuye nε baa sanj-ɔ pεεε.” Nε ɔɔ lε̄ bamɔ ase mfɛŋ bee yɔ toŋ kɔ.

18 Kaye a ke-o, nε aseŋ a tɔ asoogyaa awuye nε ba deere tiikpa-ɔ se-ɔ. Nteto ya waa Peetroo?

19 Nε Owure Herɔd yε bɔ buwi kpa mɔ. Amaa baa kpa mɔ kpone. Amose se-ɔ nε oo bise asoogyaa awuye-o amo aseŋ, nε ɔɔ sa kanɔ fεyε bɔ mɔɔ bamɔ.

Amo kamεε-rɔ ne owure-o a lee Yudeya sweere se ya kyena Kayesareya maŋ-nɔ kafwεe.

Aneŋ ne Herɔd a wu-o

20 Nε Owure Herɔd duŋ a fwii Tiro na Sidɔŋ emaŋ awuye si. Amose-ɔ nε baa kpɔwε abεε yɔ a bo ya ɲu mɔ, bɔ lε̄ feyε bamɔ ateese gyise pεεε a lε̄ owure a sweere-ɔ se nee. Pwεε nε baa yɔ-ɔ, baa tɔwɛ gywii ɔnyare nε ɔ deere owure a lɔŋ-ɔ-rɔ a ayaafɔrε-ɔ se nε ba tε̄ mɔ ε Balasitus-o nee, nε oo sure si feyε ɔ kya bamɔ-rɔ. Nε baa yɔ owure-o ase ya tɔwɛ gywii mɔ feyε ɔ sa a mɔ duŋ yuri.

21 Nε owure-o a sa kake, nε ɔɔ tε̄ asεse-ɔ pεεε baa mɔ akato-rɔ. Nε oo buŋ mɔ awureto, nε ɔɔ kyena mɔ kawuregya se, nε ɔɔ sa seŋsa gywii asεse-ɔ.

22 Nε asεse-ɔ a kyɔrɔ mɔ seŋsa sase fεε-rɔ feyε, “N gye sεsε e gye ne ɔ sa seŋsa-ɔ, kisi kɔ nee.”

23 Nε Wuribware kabɔɔ kɔ a ba kame-ro kɔlɔ bɔ da mɔ, nε asoŋsɔ a gyi mɔ ɛkyɔrɔwε, nε oo wu, a

lę̄ feyε ɔ moŋ kyɔrɔ Wuribware feyε mὸ a sa mὸ kuwure na kedula.

²⁴ Saŋ amo aseſe bweetɔ maa ſe ba nu abwareſen, na ba kɔɔrε ba gyi.

²⁵ Nε Bar-Nabas na Sɔɔl a lɔwε kεtɔ nε baa yɔ kemo ſe-ɔ, nε baa taa Yohanee Maak, nε bamɔ aa mὸ a kiŋŋi yɔ Anteyɔkεya maŋ-nɔ.

13

Aneŋ nε baa lee Bar-Nabas na Sɔɔl suŋ-o

¹ Saŋ amo Anteyɔkεya aſoręe awuye-o boko gyε Wuribware akyaamee na abwareſen akaapopo. Bamɔ anyare e gyε Bar-Nabas, na Simeyɔŋ (nε ba tεe ε Ogyigyi-o) na Lukiyus (nε oo lę̄ Kireenee maŋ-nɔ-ɔ) na Manayeŋ (nε baa bera mὸ aa Owure Herɔd-ɔ) na Sɔɔl.

² Saŋ ko, nε ba suŋ Wuribware na ba kra akɔŋ, nε Wuribware a kufwiinje timaa-o a tɔwε gywii bamɔ feyε, “Mon' lee Bar-Nabas na Sɔɔl sa mo, na bo ya suŋ mo kusuŋ nε mo a tεe bamɔ kemo ſe-ɔ.”

³ Nε baa meraa ſe ba kra akɔŋ na ba kore kebwarekore, nε baa ba asaree bo dɔŋŋɔ bamɔ aŋŋi si yure bamɔ, nε baa suŋ bamɔ bo kyɔŋwε.

Aneŋ nε Sɔɔl a yɔ mὸ kpa gyenjkeesε-ɔ na o ya tɔwε abwareſen-ɔ

⁴ Nε Wuribware a kufwiinje timaa-o a kaapo Bar-Nabas na Sɔɔl, nε baa yɔ Silukiya maŋ-nɔ, nε baa borɔ nkyu si yɔ Kiprus kwii si.*

⁵ Bamɔ a fo Salamis maŋ-nɔ-ɔ, nε baa tɔwε abwareſen Yudaa awuye nε bo bo mfeŋ a

* ^{13:4} Deere ifotoo nε e bo Abwareſen wɔrε-ɔ kεε-ɔ.

kebwarekore akyajɔ-rɔ gywii asesɛ. Amɔ Yohanee Maak gbaa tii bamɔ sɛ ɔ kya bamɔ-rɔ.

6 Nɛ baa ya fo haree mfeñ ne baa t̄eɛ ε Pafos maŋ-nɔ-ɔ. Nɛ baa tɔ kisiben wuye kɔ ne ba t̄eɛ mɔ ε Bar-Yeesuu-o mfeñ. Griiki seŋsa-rɔ mɔ kenyare e gyɛ llimas. ɔ gyɛ Yudaanyi nɛɛ, ne ɔ yɛ mɔ feraa gyɛ Wuribware kyaamɛɛ nɛɛ.

7 Kisiben wuye amo mɔ nyare e gyɛ kwii amo sɛ gominaa ne ɔɔ yere Roma owure dabɛ-ɔ ayaa-rɔ, ne ba t̄eɛ mɔ ε Seregiyus Poɔl. Nɛ gominaa-o de kanyiasen, ne ɔɔ t̄eɛ Bar-Nabas na Sɔɔl bo l̄eɛ feyɛ ɔ kpa a o nu abwareseñ.

8 Amaa kisiben wuye-o moŋ sure si sa bamɔ, a l̄eɛ feyɛ ɔ maa kpa feyɛ gominaa-o kɔɔre abwareseñ-ɔ gyi.

9 Nɛ Sɔɔl (nɛ mbeyɔmɔ ba t̄eɛ mɔ ε Poɔl-ɔ) a deerɛ kisiben wuye amo, na Wuribware a kufwiijɛ timaa-o keyaaleñ bo mɔ ase.

10 Nɛ ɔ yɛ, “Fo, Ḍbɔnsam mɔ gyi! Fo feraa, kɛtɔ kemaa ne ki bware-o gyɛ fo doŋ nɛɛ. Fo e pennɛ asesɛ neɛ saŋ kemaa, ne ŋkee fo i kyurowi Wuribware a kaseñtiŋ-o fo i kii kayeba saŋ kemaa!

11 Wuribware i gyiiri fo kɛsɛbɔ. Fo akatɔ i bwee na fo ma l̄eɛ ɲu atɔ bɔ fo saŋ kɔ pweɛ.” Puri-ro mfeñ ne aa waa llimas feyɛ kibugyii a da mɔ akatɔ se-ɔ, ne mɔ akatɔ a bwee. Ne ɔɔ l̄eɛ teyi asareɛ o buwi ɔ kpa ɔkɔ ne ɔ kra mɔ kɛsarɛe-rɔ na ɔ kaapo mɔ kpa-ɔ.

12 Gominaa amo a ɲu kɛtɔ ne kaa waa-ɔ, ne ɔɔ kɔɔre anɛ nyanjɛ Yeesuu gyi, bɔ l̄eɛ feyɛ Poɔl a abwareseñ kɛkaapo-ɔ a tɔɔraa mɔ kakponɔ-rɔ.

Poɔl kɔjɔ Anteyɔkeya ne a bɔ Pisidiya sweere se-ɔ

13 Né Pœl mò aa mò anarëbeεpo a bɔrɔ ɔpoo se lëe Pafos yə Peεga maŋ nē ɔ bɔ Pamfiliya sweeré se-ɔ-rɔ. Mfeŋ nē Yohanee Maak a yɔwɛ bamɔ kinŋji yɔ Yerøalem maŋ-nɔ.

14 Né baa kya se lëe Peεga mfeŋ ya fo Anteyɔkeya nē ɔ bɔ Pisidiya sweeré se-ɔ. Kukyure kake a fo-ɔ, nē baa yɔ Yudaa awuye nē bɔ bɔ mfeŋ a kebwarekɔrekyan-ɔ-rɔ ya kyena.

15 Feyε aneŋ nē bɔ kyc ba waa-ɔ, nē bamɔ nē bɔ gye kebwaresuŋ-o agyεŋkpεepo-ɔ a karę abwareseŋ-ɔ. Mosis a mbraa a wɔrε-ɔ-rɔ nē baa gye ηkρεε kare, nē baa kare akyamεε-ɔ ɔkɔ a wɔrε-ɔ-rɔ bɔ gya se. Saŋ nē baa kare lɔwε-ɔ, nē kebwarekɔrekyan abrεse-ɔ a sa nē baa tɔwε gywii Pœl-ana feyε, “Anε kɔsobεε-ana, mɔnε i de Wuribware aseŋ kɔ nē a kaapɔ anε atɔ-ɔ, anε ɛ kpa feyε mɔn' tɔwε gywii asεsε mɔ pεεs na bɔ nu.”

16 Né Pœl a kɔsɔ yere, nē ɔɔ ya asεsε-ɔ kεsareε feyε bamɔ ɔkεmaa laatɔ, nē ɔɔ meraa mò seŋsa se feyε, “Mɔ bεεkɔ-ana Isireelii awuye na ɔkεmaa nē ɔ mɔŋ gye Isireeliinyi, nē ɔ bɔ mfeɛ, nē o suŋ Wuribware-ɔ, nu mɔ ase!”

17 Wuribware nē Isireelii awuye i suŋ-o a lee anε nana-ana, nē ɔɔ sa nē baa waa kɔkyɔ saŋ nē bɔ gye anya, nē bɔ bɔ Igyipiti sweeré se-ɔ. Né Wuribware a ba mò keyaaleŋ bɔ lee bamɔ lee Igyipiti awuye a asareε-ɔ-rɔ.

18 Né ɔɔ gye bamɔ kegyεŋkpεε kimukee-ro nsu aduna, na oo nyite bamɔ atɔ waasε.

19 Né ɔɔ gye bamɔ kegyεŋkpεε yaa Kanaŋ sweeré se, nē oo kpuri nsuro nsunoo asεsε nē bɔ te mfeŋ-ɔ, nē ɔɔ taa bamɔ sweeré bɔ kii anε adεdaapɔ-ɔ lee.

20 Nsu alafa ana na adunuu nē ɔɔ bɔ waa amo-ɔ

pεεε lεε saŋ nε baa gyε ηkpεε yɔ Igyipiti sweerε se-ɔ.

Amo-ɔ kamεε-rɔ-ɔ, saŋ kεmaa nε aseŋ e to bamo, bεεε adon i tii bamo-ɔ, amo Wuribware a lee bamo nε ba waa agyεŋkpeεrɔ-ɔ na bo lee bamo lεε aseŋ amo-rɔ anen-aaa bo fo mò kyaamεε Samuwεl a mbeε-ɔ se.

²¹ Saŋ nε bo yε baa kpa owure-o, nε Wuribware a lee ɔnyare kɔ nε ba tee ε Kis mò gyi Sɔɔl lee Benyamin a kasuro-o-ro feyε o kii bamo owure.* Mò a gyi kuwure nsu aduna-ɔ kamεε,

²² ne Wuribware a lee Sɔɔl lee kuwure-o si, nε ɔɔ taa Deefid bo kyεna se. Mfaanεε nε Wuribware a tɔwε Deefid aseŋ, ‘Mɔ a ɔnufeyε Yesee mò gyi Deefid e gyε sεsε nε ɔ pre mo-ɔ, a lee feyε ɔ waa ketɔ kεmaa nε mo e kpa feyε ɔ waa-ɔ.’*

²³ Deefid a kenana-ɔ-rɔ nε Wuribware a lee ɔnyare kɔ feyε o kii Isireelii ɔmɔrɔwεpɔ, feyε anen nε ɔɔ kyc tɔwε bo bεya feyε ɔ waa a ɔ sa bamo-ɔ. ɔmɔrɔwεpɔ amo e gyε Yeesuu.

²⁴ Pwεε nε Yeesuu a lee mò kusun-ɔ kaase, Yohanee Osuubɔpɔ-ɔ a tɔwε abwareseŋ gywii Isireelii awuye pεεε feyε bo nu bamo eyεε na bo kiŋji lee bamo ɛbɔyε-ɔ na bo bo asuu.

²⁵ Na saŋ nε Yohanee Osuubɔpɔ-ɔ e kpa a ɔ lowε mò kusun-ɔ, nε ɔɔ tɔwε gywii aseεε-ɔ feyε, ‘Mone ya fa feyε mo-ɔ mo e gyε ɔmɔrɔwεpɔ nε Wuribware ye o suŋ a ɔ bo kyoŋwε mone-ɔ, mone e fo kpa. N gyε mo e gyε ɔnyare amo. Amaa mon' nu feyε ɔ bo kamεε ɔ ba na mon fo feyε m buŋjε lee mò asebεta na m fwεε mò ayaa se gbaa!’

* **13:21** 1 Samuwεl 9-10.

* **13:22** 1 Samuwεl 13.14.

26 Mə̄ kəsobəεε-ana Isireelii awuye, Abraham ananagyı, na mə̄nə nə mə̄nə moŋ gyę Isireelii awuye-o pεεε, nə mə̄nə i suŋ Wuribware-ɔ, anə nə Wuribware a suŋ bə̄ təwə̄ əmərəwəpə-ɔ kuŋu si aseŋ gywii!

27 Bō lē feyε aseſe nə bō bō Yerosaləm maŋ-nə-ɔ na bamə̄ agyenkpreepo-ɔ moŋ pini feyε Yeesuu amō e gyę əmərəwəpə mə̄. Nə bō bę̄e bō moŋ nu Wuribware akyaaṁee a aseŋ nə ba karē amō kukyure kake kə̄maā bamə̄ kə̄bwarekɔrə̄ akyan̄-nə-ɔ feyε ba waa Yeesuu bɔrɔkraa na bō mə̄ mə̄-ɔ kaase. Nə bamə̄ mə̄ baa bu Yeesuu kəpə̄, nə baa mə̄ mə̄, na bō moŋ nyi feyε bamə̄ a waa aneŋ-ɔ, baa sa nə Wuribware a akyaaṁee a aseŋ nə baa təwə̄ bō lē Yeesuu kuŋu si-o a waa kaseňtiŋ nə̄.

28 Harēe gbaa bamə̄ a moŋ nya kətə nə ba yere se a bō bō da mə̄ bō mera kiyii kpare-abeεε-rə̄ se mə̄-ɔ, baa təwə̄ gywii Pilat nə̄ o gyę gominaa saŋ amō-ɔ feyε o sa bamə̄ kpa a bō mə̄ mə̄.

29 Bamə̄ a waa mə̄ kətə kə̄maā nə abwareſen wore-ɔ ye ba waa mə̄-ɔ lōwə-ɔ, nə̄ baa lee mə̄ lē kiyii kpare-abeεε-rə̄-ɔ se, nə̄ baa pure mə̄ kegyeraňta-rə̄.

30 Amaa Wuribware a kyiňji mə̄ lē lowi-ro.

31 Nə̄ oo lee mə̄ eyee, nə̄ ɔ̄ ηaa, nə̄ ɔ̄ bę̄e lee mə̄ eyee ŋke bwęetə̄ bō kaapə̄ bamə̄ nə̄ bamə̄ aa mə̄ a lē Galileya sweere se yə̄ Yerosaləm maŋ-nə-ɔ. Bamə̄ e gyę ne mbeyəmə̄ ba təwə̄ mə̄ awaase na aseŋ ba gywii anə̄ Isireelii awuye nə̄ bō saŋ bō bō bamə̄ aye-ɔ.

32-33 Anə̄ mə̄ anə̄ a ba mfee nə̄ feyε anə̄ bō təwə̄ aseŋ timaa-o gywii mə̄nə. Kətə nə̄ Wuribware a təwə̄ gywii anə̄ adədaapō feyε o waa-ɔ, nə̄ ɔ̄ waa sa

anɛ nɛ anɛ gye bamɔ ananagyи-o. Aseŋ timaa mɔ e gye feyε oo kyiŋni Yeesuu lɛ lowi-ro, feyε anen ne baa kyoreε waa abwareseŋ wɔre-ɔ-rɔ Deefid a kilin nyɔsepo-ɔ-rɔ,

‘Ndɔɔ mɔ a lee fo bo kaapo kaye feyε mɔ gyi e gye fo,
nɛ mɔ-ɔ, fo se e gye mɔ.’*

³⁴ Nɛ Wuribware a kaapo kɛtɔ kɛmaa-rɔ feyε o kyiŋni mò a ɔ leɛ lowi-ro, na ɔ ma leɛ sa a o wu na o gyo kegyeranṭa-rɔ saŋ nɛ ɔɔ tɔwɛ bo bɔrɔ mò kyaamɛɛ kɔ se waa abwareseŋ wɔre-ɔ-rɔ feyε,

‘Mɔ, Wuribware, e sa mɔnɛ nyure kpeyaa
nɛ m maa lɔwɛ-ɔ, nɛ mɔ a tɔwɛ bo bɛya feyε
n de bo sa mɔnɛ ɔdɛdaapɔ Owure Deefid-o.’*

35 Feyε anen ne a bɛɛ a bo Deefid a ilin-o-ro tɔŋ kɔ ε,

‘Mɔ a gye fo keyaafɔrɛ timaa-o si-o,
fo ma sa a mɔ kayowɔrɛ gyo kegyeranṭa-rɔ.’*

36 Deefid a mbɛɛ-ɔ se, ɔɔ waa kɛtɔ ne Wuribware e kpa-ɔ nee, nɛ ɲkee ɔɔ bo wu, nɛ baa pure mò adɛdaapɔ-ɔ ase, nɛ oo gyo kegyeranṭa-rɔ.

37 Amaa amo-ɔ moŋ waa Yeesuu nɛ Wuribware a kyiŋni mò lɛɛ lowi-ro-o.

³⁸⁻³⁹ Mɔ kɔsobɛɛ-ana, mɔ e kpa feyε mɔnɛ ɔkɛmaa ɲu feyε kɛtɔ nɛ Wuribware e kaapo-ɔ e gye feyε Yeesuu mɔ se dɛɛ nɛ ɔ bɔrɔ a ɔ bo taa asesɛ

* ^{13:32-33} Kiliŋ 2.7. * ^{13:34} Isaya 55.3 (LXX). * ^{13:35} Kiliŋ 16.10.

ebɔye bɔ ke bamo. Mb̄raa n̄e Wuribware a borɔ Mosis si taa sa ane-ɔ maa taare a n lee ane eyee lē ɛbɔye-ɔ, b̄eeε n̄ sa a ane ɳkponɔ fwiiri. Amaa mb̄eyəmo, bɔ l̄e k̄etɔ n̄e Yeesuu m̄ a waa-ɔ se-ɔ, ɔk̄emaa n̄e ɔ k̄oɔre m̄ a o gyi-o, Wuribware e taa m̄ ɛbɔye p̄eeε a ɔ bɔ ke m̄, na ɔ t̄ee m̄ feyε s̄es̄ timaa.

40 Amos̄e-ɔ mon' sa se, na k̄etɔ n̄e Wuribware a akyamεe n̄e baa d̄eε kyena-ɔ a t̄owε-ɔ maa nya ba mon̄e se.

41 Bɔ yε Wuribware a t̄owε feyε,

'Mon̄e n̄e mon̄e e m̄ose mo mb̄eyəmo-ɔ,
mon' ɳu atɔ n̄e a k̄pej mon̄e eyee-ɔ, na mon' wu.

Bɔ l̄e feyε k̄etɔ n̄e mo e waa ndɔɔ-ɔ
gye k̄etɔ n̄e mon̄e maa k̄oɔre a mon' gyi-o,
haree ɔko ya kaapo mon̄e-ɔ gbaa.*"

N̄e Pɔɔl a sa seŋsa-ɔ bɔ gyε kεε.

42 Am̄o san̄ n̄e Pɔɔl na Bar-Nabas e lee kebwarekorekyaj-ɔ-ɔ-ɔ, asεse-ɔ a t̄owε gywii bamo nee feyε kukyure kake n̄e ka ba-ɔ, bɔ b̄eε bɔ t̄owε k̄etɔ n̄e baa t̄owε-ɔ aseŋ b̄eε gywii bamo.

43 Asεse amo a lee ngyanjε-ɔ-ɔ-ɔ kamεε-ɔ, n̄e Yudaa awuye bweεtɔ na bamo n̄e bɔ mon̄ gyε Yudaa awuye, n̄e mb̄eyəmo ba suŋ Wuribware-ɔ, bweεtɔ a yɔ bɔ naa bɔ gya Pɔɔl na Bar-Nabas se. N̄e Pɔɔl na Bar-Nabas a t̄owε gywii bamo feyε bɔ kya se gya Wuribware se na bɔ ma kine ɳyure n̄e Wuribware a sa bamo-ɔ.

* **13:41** Habakok 1.5 (LXX).

44 Kukyure kake nɛ kaa gya se-ɔ, asesɛ kafwee ko ya saŋ, weetee manj-ɔ-rɔ asesɛ pɛee a yɔ kebwarekorekyan-ɔ-rɔ ya nu abwareseŋ.

45 Yudaa awuye-o a ɲu feyɛ asesɛ bwɛetɔ bwɛetɔ a ba bamɔ kebwarekorekyan-ɔ-rɔ-ɔ, nɛ aa waa bamɔ gya bwɛetɔ, nɛ aa sa nɛ bɔ moŋ sure kɛtɔ nɛ Pɔɔl e tɔwɛ-ɔ sɛ, nɛ baa saare mò, nɛ bɔ yɛ o ba ayeba nɛe.

46 Amaa ɲkee gbaa nɛ Pɔɔl na Bar-Nabas a nya ɲkpɔnɔ ba tɔwɛ abwareseŋ-ɔ nɛe. Nɛ Pɔɔl yɛ, “Weetee a tiri feyɛ moŋe Yudaa awuye nɛ anɛ a gye ɲkpɛs tɔwɛ abwareseŋ-ɔ gywii. Amaa moŋe a tɛs kine aseŋ mo-ɔ feraa, moŋe fɔŋfɔŋ a kaapo nɛe feyɛ moŋe moŋ fɔ feyɛ moŋe a nya ɲkpɔ na kukeyure nɛ a moŋ de kɛɛ-ɔ. Amoſe-ɔ anɛ e yɔwɛ moŋe na anɛ yɔ ndɛ sɛ awuye-o ase.

47 Bo lee feyɛ kɛtɔ nɛ Wuribware a tɔwɛ waa abwareseŋ wɔrɛ-ɔ-rɔ feyɛ anɛ waa-ɔ nɛe-ɔ yɛ,

‘Mo e sa a fo laŋŋe-rɔ feyɛ fetiri bo sa ndɛ sɛ awuye, na fo nya morɔwɛ bamɔ.’* ”

48 Amo feraa, bamɔ nɛ bɔ moŋ gyɛ Yudaa awuye-o a nu anɛŋ-ɔ, nɛ baa kyɔrɔ kɛtɔ nɛ Wuribware a tɔwɛ-ɔ. Nɛ bamɔ nɛ Wuribware a kyɔ lee feyɛ bo nya ɲkpɔ na kukeyure nɛ a moŋ de kɛɛ-ɔ a kii Yeesuu akɔɔrɛgɛyipo.

49 Nɛ Yeesuu aseŋ a saŋŋe-rɔ sweere amo pɛee sɛ.

50 Nɛ Yudaa awuye-o a sa nɛ akyɛɛ abresɛ nɛ ba sun Wuribware-ɔ na manj-ɔ abresɛ iduŋ a fwii Pɔɔl na Bar-Nabas sɛ, nɛ baa lee ba tɔɔraa bamɔ, nɛ baa gya bamɔ lee sweere amo sɛ.

* **13:47** Isaya 49.6.

51 Saŋ nē Pɔɔl na Bar-Nabas e lęe maŋ amo-rɔ-ɔ, nē baa kpoŋkpaŋ bamo aseb̄eta-rɔ ɛs̄e bɔ sii mfeŋ bɔ kaapo feyε baa yɔwε maŋ amo-rɔ ases̄e aseŋ sa bamo. Nē baa kyoŋ yɔ Ikoniyum maŋ-nɔ.

52 Amaa bamo nē baa kɔɔrε Yeesuu gyi, nē bɔ bɔ Anteyɔkeya-ɔ f̄eraa akat̄ a gyi aseŋ timaa-o si, nē Wuribwarę a kufwiiŋ timaa-o a kyεna bamo ŋkpɔnɔ-rɔ.

14

Ketɔ nē Pɔɔl na Bar-Nabas a waa Ikoniyum-o

1 Aneŋ d̄ee ya waa Ikoniyum maŋ-nɔ. Pɔɔl na Bar-Nabas a yɔ Yudaa awuye kεbwarekorekyan-ɔ-rɔ mfeŋ ya tɔwε abwareseŋ. Bɔ lęe aneŋ nē baa sa seŋsa-ɔ se-ɔ, nē Yudaa awuye na bamo nē bɔ moŋ gye Yudaa awuye-o bwεet̄ a kii Yeesuu akɔɔregyipo.

2 Amaa Yudaa awuye nē bɔ moŋ kɔɔrε aseŋ timaa-o gyi-o a sa nē maŋ awuye amo a kisi bamo nē baa kii Yeesuu akɔɔregyipo-ɔ.

3 Amaa hareeŋ amo-ɔ pεeε 000, Pɔɔl na Bar-Nabas a kyεna mfeŋ kyee, nē baa waa ŋkpɔnɔ ba tɔwε ane nyanyε Yeesuu aseŋ. Nē ane nyanyε a sa bamo eļeŋ nē baa bɔ waa akpeŋyeet̄ bɔ kaapo feyε aneŋ nē baa tɔwε ε Yeesuu e kpa feyε o morɔwε ases̄e-ɔ gye kasen̄tiŋ.

4 Nē maŋ-ɔ a ke-ro. Bokɔ gya Yudaa awuye nē bɔ moŋ kɔɔrε Yeesuu gyi-o si, nē bokɔ mo gya Pɔɔl na Bar-Nabas se.

5 Nē bamo nē bɔ moŋ gye Yudaa awuye-o bokɔ na Yudaa awuye-o bokɔ na bamo agyen̄kpeερo a

waa bamő mfeεrē fεyε bō waa Pɔɔl na Bar-Nabas borɔkraa, na bō twε̄bamő abu.

6 Pɔɔl na Bar-Nabas a nu amo aseŋ-ɔ, nε baa sere lε̄ mfeŋ yɔ Lisitra na Derebbee emaj nε ɛ bō Likoniya swε̄rē se-ɔ na emaj nε i muruwaa mfeŋ-ɔ se.

7 Nε baa tɔwε̄ aseŋ timaa-o mfeŋ pεεε.

Ketɔ ne Pɔɔl na Bar-Nabas a waa Lisitra na Derebbee-ɔ

8 Saŋ amo, ḥnyare kɔ mɔ bō Lisitra mfeŋ, nε baa kowε mò kegyabɔɔ. Amose-ɔ ɔ moŋ narε mò ayaa se ɳke ɳko se. **9** Nε ɔɔ kyena swε̄rē mfeŋ nu aseŋ nε Pɔɔl a tɔwε̄-ɔ pεεε. Nε Pɔɔl a ɳu fεyε ɔɔ kɔrē aseŋ-ɔ gyi, nε ɔ kɔrē o gyi fεyε Wuribware ɛ taare a ɔ kya mò. Amose-ɔ nε ɔɔ deere kegyabɔɔ-ɔ akatɔ-rɔ dinjŋ.

10 Nε ɔɔ tɔwε̄ kenken fεyε, “Koso yere fo ayaa se.” Mfeŋ nε kegyabɔɔ amo a koso fuwi ywε̄e, nε ɔɔ narε mò ayaa se ɔ kaa.

11 Amo feraa aseſe bweetɔ a ɳu ketɔ ne Pɔɔl a waa-ɔ, nε baa lε̄ ba feε-rɔ bamő Likoniya seŋsa-rɔ fεyε, “Anε ikisi-o a buruwi aseſe ba anε ase!”

12 Nε bō yε Bar-Nabas ɛ gye kisi bresε nε ba tee kεmo ε Siyus, ne bō yε Pɔɔl mɔ ɛ gye bamő kisi nε ba tee kεmo ε Hεεmεs, Siyus kyaamεε, bō lε̄ fεyε mò ɛ gye aseŋ-ɔ ɔtawepo ɔbresε.

13 Nε Siyus okisipo nε mò kisi kekyan yere maŋ-ɔ nlanjbeε-ɔ a ya kpa mò akpεŋnyare na aferaagyи nε a de atotoq damenajse-ɔ baa maŋ-ɔ kibunogyi-ro fεyε mò aa mò aseſe ɛ kpa a bō ba a bō ləŋŋɔ Pɔɔl na Bar-Nabas nε fεyε bamő ikisi-o.

14 Bar-Nabas na Pɔɔl a nu kɛtɔ ne aseɛɛ amo e kpa a bɔ waa-ɔ, ne baa kyanjŋe bamɔ atɔ buŋse-rɔ bɔ kaapo feyɛ bɔ maa kpa kɛtɔ ne aseɛɛ e kpa a bɔ waa-ɔ, ne baa ŋwεɛnɑŋ ya yere aseɛɛ-ɔ nseṇa ba feɛ-rɔ feyɛ,

15 “Ntɛtɔ neɛ ne mone e waa anɛŋ? Anɛ moŋ gye ikisi neɛ. Anɛ gbaa anɛ gye aseɛɛ neɛ feyɛ mone-ɔ dɛɛ. Anɛ a ba mfɛɛ neɛ feyɛ anɛ bɔ tɔwɛ aseŋ timaa bɔ lɛɛ Wuribware kunju si gywii mone. Bɔ lɛɛ feyɛ Wuribware mò wɔrɛ dooo i de ŋkpa-ɔ. Mò ya twɛɛ soso na kaase na ɔpoo na kɛtɔ kemaa ne ke bo emɔ-rɔ. Ne ikisi feraa moŋ gye seye, e maa taare a e kya mone-rɔ. Ne mbeyɔmɔ Wuribware ye mon' yɔwɛ mone ikisi mɔ kusun, na mon' suŋ mò wɔrɛ kpeŋ.

16 Dɛdāa-ɔ, Wuribware a yɔwɛ aseɛɛ pɛɛɛ ne baa borɔ ekpa kemaa ne ba kpa-ɔ se.

17 Amaa saŋ kemaa mɔ-ɔ, mò e dɛŋ ɔ kaapo feyɛ ɔ bɔ-rɔ. Mon' kɛɛ anɛŋ ne o bware-o, a lɛɛ feyɛ mò e gye ne ɔ sa mone bware ɔ lɛɛ soso, ne ɔ sa ne mone adɔateese i baare a dan a waa kɔkyɔ, ne mone akatɔ i gyi.”

18 Hareɛ Pɔɔl na Bar-Nabas aseŋ demanjɛ mɔ ne baa tɔwɛ-ɔ, aa waa lɛŋ pwɛɛ ne baa dɛɛ taare kunj aseɛɛ-ɔ feyɛ bɔ ma mɔ akpɛŋnyare-ɔ bɔ lɔŋŋɔ bamɔ.

19 Ne Yudaa awuye bokɔ a lɛɛ Anteyɔkeya na Ikoniyum ba Lisitra mfeŋ bɔ sa ne aseɛɛ-ɔ a kine Pɔɔl na Bar-Nabas aseŋ ne baa gya bamɔ lee-o si. Ne bamɔ aa aseɛɛ-ɔ pɛɛɛ a dayɛ Pɔɔl abu, ne baa gyiiri mò yaa bɔ beya maŋ-ɔ kawu si. Ba fa feyɛ oo wu neɛ, ne baa yɔwɛ mò.

20 Amaa saŋ ne bamɔ ne baa bɔ kii Yeesuu

akaoaregyipo maŋ amo-rɔ-ɔ a ya yere muruwaan mò-ɔ, ne oo koso bęe kiŋji yɔ maŋ-ɔ-rɔ. Kemo kaye nke-o, ne mò aa Bar-Nabas a yɔ Derebęe maŋ-nɔ.

Aneŋ ne Pɔɔl na Bar-Nabas a kiŋji yɔ bamɔ ayε asoree awuye ase-ɔ

21 Ne Pɔɔl na Bar-Nabas a tɔwę aseŋ timaa bo lęe Yeesuu kuŋu si Derebęe maŋ-nɔ, ne baa nya agyasepo bweetɔ mfeŋ. Ne baa kiŋji yɔ Lisitra na Ikoniyum na Anteyəkεya ne o bo Pisidiya-o.

22 Ne baa sa ne Yeesuu akaoaregyipo-ɔ a nya bamɔ kebwareşun-ɔ kεyaaleŋ, ne baa sa bamɔ wɔrę feyε bo kra bamɔ kokaoaregyi a kaseŋtiŋ-ɔ-ro keŋkeŋ. Ne baa tɔwę feyε, “A tiri feyε ane nyu aseŋ bweetɔ pwεε na ane yɔ soso mfeŋ ne Wuribware i gyi kuwure-o.”

23 Ne baa kra akon, ne baa kore kebwarekore. Ne baa taa asoree awuye-o bo waa ane nyanyi Wuribware kesaree-rɔ feyε o deere bamɔ se. A lee feyε Wuribware ne baa ba bamɔ eyee bo dəŋŋɔ se.

24 Bamɔ a muruwi Pisidiya sweere se-ɔ kamεε-rɔ, ne baa yɔ Pamfiliya sweere se.

25 Ne baa tɔwę abwareşen Peεga maŋ-nɔ bo fo Ataliya maŋ-nɔ.

26 Lee mfeŋ ne baa kiŋji borɔ nkyu si yɔ Anteyəkεya ne a bo Siriya sweere se-ɔ mfeŋ ne asoree abresε-ɔ a deε kore kebwarekore taa bamɔ bo waa Wuribware kesaree-rɔ feyε o deere bamɔ se, na o yure bamɔ, na bo waa mò kusuŋ ne mbeyəmɔ baa waa lɔwε-ɔ.

27 Saŋ ne baa fo Anteyəkεya mfeŋ, ne baa gyanjε asoree awuye-o peεε-ɔ, ne baa tɔwę kεtɔ ne Wuribware a borɔ bamɔ se waa-ɔ na aneŋ ne oo

buŋŋi kpa sa nde se awuye-o na bo kɔɔrɛ mò gyi-o gywii bamɔ.

²⁸ Né baa kyɛna mfeŋ a Yeesuu akɔɔregyipo-ɔ ase kyee.

15

Yerusalem a ngyanŋye-ɔ

¹ Né asɛsɛ kɔ a lɛe Yudeya sweere se ba Anteyɔkɛya manɔ-nɔ, na ba kaapo bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi mfeŋ-ɔ fɛyɛ, “Mɔnɛ e mɔŋ tɛŋŋe mɔnɛ atwɛetɛtu fɛyɛ anɛŋ nɛ mbraa nɛ anɛ ɔdɛdaapo Mosis a bo sa anɛ Yudaa awuye-o e kaapo-ɔ, na mɔn' kii fɛyɛ anɛ Yudaa awuye-o pwɛɛ na mɔn' dɛɛ kii Kristoo awuye, Wuribware maa morɔwe mone.”

² Né bamɔ aa Pɔɔl na Bar-Nabas a nya amo ikii na a bo leŋ. Amose-ɔ nɛ baa waa kɛmɔ fɛyɛ Pɔɔl na Bar-Nabas na Yeesuu akɔɔregyipo kɔ nɛ bo bo Anteyɔkɛya-ɔ yɔ Yerusalem manɔ-nɔ na bo ya ɲu Yeesuu a ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na asɔree abrɛsɛ nɛ bo bo mfeŋ-ɔ amo aseŋ.

³ Né asɔree awuye-o a sun bamɔ bo kyoŋwe.

Bamɔ a yɔ bo bo kpa-rɔ-ɔ, nɛ baa tɔwɛ anɛŋ nɛ nde se awuye bwɛetɔ a ba bo gya Yeesuu a ekpa-ɔ se-ɔ gywii Fonikiya na Samariya esweere se awuye. Né aa baa Kristoo akɔɔregyipo nɛ bo bo mfeŋ-ɔ kakatɔgyi.

⁴ Bamɔ a fo Yerusalem manɔ-nɔ-ɔ, nɛ asɔree awuye na ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na asɔree abrɛsɛ-ɔ a kra bamɔ nɛɛnɛɛ. Né Pɔɔl na Bar-Nabas a tɔwɛ asuŋ dabɛ nɛ Wuribware a bɔrɔ bamɔ se waa bo kaapo bamɔ nɛ bo mɔŋ gyɛ Yudaa awuye-o gywii bamɔ.

5 Amaa bamɔ nɛ baa kɔɔre Yeesuu gyi-o bɔkɔ nɛ bo gya Farisii awuye a ɛkpa-ɔ sɛ-ɔ a kɔso yere, nɛ bo ye, “Bamɔ nɛ bo moŋ gye Yudaa awuye-o, nɛ bamɔ ɛ kpa a bo gya Yeesuu a ɛkpa-ɔ sɛ, moŋ' sa a anɛ kaapɔ bamɔ feyɛ bo teñjɛ bamɔ atwεetu, na bo gya mbraa nɛ anɛ ɔdɛdaapo Mosis a sa anɛ Yudaa awuye-o si, pwɛɛ na anɛ sure si feyɛ anɛ e kra bamɔ feyɛ bamɔ a bo kii Kristoo awuye-o.”

6 Nɛ ŋkee ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na asɔree abresɛ-ɔ a gyanjɛ na bo fa aseŋ amo mfɛerɛ.

7 Nɛ baa g yiiri aseŋ-ɔ ikii kyee. Nɛ ŋkee Peetroo a koso yere tɔwɛ feyɛ “Mo kɔsɔbɛɛ-ana, moŋ' nyinji si feyɛ sanj-ɔ Wuribware a lee mo leɛ moŋe-rɔ feyɛ mo ya gye moŋe ŋkpɛɛ ya tɔwɛ aseŋ timaa bo lee Yeesuu kuŋu si gywii aseɛɛ kɔ nɛ bo moŋ gye Yudaa awuye-o, nɛ baa bo kii Yeesuu akɔɔregyipo.

8 Nɛ Wuribware nɛ o nyi ɔkɛmaa mfɛerɛ-ɔ a sa bamɔ mɔ kufwiijɛ timaa-o feyɛ anɛn nɛ ɔɔ sa anɛ-ɔ dɛɛ bo kaapɔ feyɛ ɔ kpa bamɔ aseŋ.

9 Wuribware moŋ tɔwɛ feyɛ bo kwɛɛ, nɛ ane mo anɛ kwɛɛ. Nɛ ɔɔ taa bamɔ ɛbɔyɛ bo ke bamɔ, bo lee feyɛ bamɔ a kɔɔre Yeesuu gyi-o si. Nɛ bo moŋ teñjɛ bamɔ atwεetu, nɛ bo moŋ gya anɛ Yudaa awuye a mbraa-ɔ sɛ pwɛɛ nɛ Wuribware a dɛɛ kɔɔre bamɔ.

10 Nɛ ŋkee ntɛtɔ sɛ ne moŋe ɛ kpa a moŋ' kyɔ Wuribware-rɔ kɛɛ, bo lee feyɛ moŋe de tɔsɔrɔ nɛ anɛ adɛdaapo na anɛ fɔŋfɔŋ moŋ taare sɔrɔ-ɔ moŋe ɛ gya bamɔ nɛ bo moŋ gye Yudaa awuye, nɛ baa kɔɔre Yeesuu gyi-o anju si?

11 Daabii, a moŋ bware feyɛ anɛ sa bamɔ anɛn a mbraa-ɔ. Bo lee feyɛ a gye anɛn nɛ anɛ a bo kɔɔre Yeesuu gyi-o wɔrɛ sɛ nɛ Wuribware a morɔwɛ

anę Yudaa awuye. N gye anę nę anę a gya mὸ
mabraa-ɔ sę-ɔ sę. Anę dęe nę ɔɔ mɔrɔwę bamo.”

12 Nę ngyaṇjे-ṛɔ pęee a waa diṇj ba nu anę nę Bar-Nabas na Pɔɔl e tɔwę anę nę Wuribware a ba bamo bɔ waa akpeṇyeetɔ bɔ kaapo bamo nę bɔ mɔn gye Yudaa awuye-o.

13 Bamo a sa bamo sęnsa lɔwę-ɔ, nę Yakubu mɔ yε, “Mo kɔsɔbεε-ana, mɔn' nu mɔ ase!

14 Mbeyɔmɔ nę Simɔŋ Peetroo a kaapo-ṛɔ anę nę saŋ-ɔ Wuribware a lee bamo nę bɔ mɔn gye Yudaa awuye-o bɔkɔ fεyε bɔ kii mὸ asešε-ɔ. Mfaanεε nę ɔɔ kaapo fεyε ɔ deere bamo nę bɔ mɔn gye Yudaa awuye-o si fεyε anę nę ɔ deere anę se-ɔ.

15 Wuribware a akyaamεε-ɔ dęe asej nę baa tɔwę-ɔ a waa kɔkɔŋkɔ fεyε anę nę baa kyɔrεε waa abwareṣen wɔrε-ɔ-ṛɔ.

16 ‘Wuribware yε,

Amo-ɔ kamεε-ṛɔ mɔ i kiŋji a m ba

na m bɔ lɔŋjɔ Deefid a kuwure nę kaa ke-ro-o,

na m bεe pwee mὸ manj mfεŋ nę oo bwεe kii ketaakpaŋ-ɔ

bɔ yera fεyε anę nę ɔ dęe o du-o,

17 na sęsε dimaadi pεee nę baa saŋ-ɔ

na ndę sę awuye nę mɔ a tεe bamo

fεyε bɔ bɔ kii mɔ asešε-ɔ pεee nya buwi kpa mɔ.*

18 Mo, Wuribware, e gye nę mɔ e waa atɔ mɔ nę mɔ a tɔwę amo dędaa-ɔ pεee. Mo ya tɔwε.’ ”

* **15:17** Amos 9.11-12 (LXX).

19 Né Yakubu a kya sɛ feyε, “Mo ɛ fa née feyε anɛ ma leɛ tɔɔraa asɛsɛ mɔ nɛ bo moŋ gye Yudaa awuye, nɛ ba ba Wuribware asɛ-ɔ.

20 Ketɔ nɛ ki tiri-o ɛ gyε feyε anɛ kyɔrɛe wɔrɛ tɔwε gywii bamɔ feyε bo ma gyi ateeɛe bɛɛɛ wɔ kiyee nɛ ikisi asurjɔ a bo lɔŋŋɔ bamɔ ikisi-o, a leɛ feyε anɛŋ a ateeɛe na kiyee-o a waa iyisi. Na bo ma waa kakyɛekpa na kanyarekpa. Na bo ma wɔ kabɔ nɛ bo moŋ teŋ kamo kɛbɔ-rɔ-ɔ, na bo ma gyi mbogya.

21 A leɛ feyε hareɛ dɛdaa-ɔ sweɛrɛ pɛɛɛ sɛ kɛbwarekɔrɛ akyan bo-rɔ nɛ anɛ kɔsɔbɛɛ-ana Yudaa awuye i suŋ Wuribware, nɛ ba kaapo mbraa nɛ Mosis a sa anɛ-ɔ kukyure kake kɛmaa amo-rɔ. Nɛ bamɔ nɛ bo moŋ gye Yudaa awuye-o a nu bamɔ a kaapo anɛŋ a mbraa-ɔ.”

22 Nɛ ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na asɔrɛɛ abrɛsɛ-ɔ na asɔrɛɛ awuye-o pɛɛɛ a sure si, nɛ baa lee bamɔ-rɔ anyare kɔ nɛ asɔrɛɛ awuye-o i bu-o bo tii Paol na Bar-Nabas sɛ a bo nya suŋ bamɔ bo kyoŋwɛ Anteyɔkɛya. Bamɔ anyare ɛ gye Yudas nɛ bo bee ba tɛɛ mɔ ɛ Bar-Sabas-ɔ na Silas.

23 Nɛ baa kyɔrɛe wɔrɛ bo suŋ bamɔ feyε,

“Anɛ nɛ anɛ gye ayaa-rɔ ayerepo na asɔrɛɛ abrɛsɛ mfɛɛ-ɔ ɛ gyε nɛ anɛ ɛ kyɔrɛe wɔrɛ mɔ anɛ ɛ kyoŋwɛ mɔnɛ nɛ mɔnɛ a kɔɔrɛ Yeesuu gyi, nɛ mɔnɛ moŋ gye Yudaa awuye, nɛ mɔnɛ te Anteyɔkɛya manɔ-nɔ na Siriya na Kilikiya esweɛrɛ sɛ-ɔ. Mɔnɛ gye anɛ bɛɛkɔ-ana Kristoo awuye, nɛ anɛ ɛ ka mɔnɛ pɛɛɛ kanɔ damenajse.

24 To, anɛ a nu feyε anɛ asɛsɛ kɔ nɛ baa leɛ anɛ ase mfɛɛ-ɔ a ba mɔnɛ ase a bo ba aseŋ kɔ bo nyera

mone mfεεrε bo tɔraa mone. Amaa n gye ane aa bamɔ kano.

25-26 Amose ne ane a gyanje, ne ane pεεε a sure si lee mbɔɔ mɔ sun mone ase. Bamɔ aa ane anyare timaa Bar-Nabas na Pɔɔl ne baa kperi ane nyaŋpe Yeesuu Kristoo si gyanjaa lowi kake kemaa-ɔ e gye ne ba ba.

27 Yudas na Silas ne bo tii si-o e tɔwε ketɔ ne ane a kyoree waa wɔrε mɔ-rɔ-ɔ kano-rɔ a bo bee gywii mone.

28 Anε aa Wuribware a kufwiinje timaa-o a sure si feyε ane ma lεε baa aseñ tɔraase kɔ a ane bo dəŋjɔ mone se, amɔ mbraa mɔ wɔrε kpeŋ.

29 Mone ma kaŋ gyi ateese beeε wɔ kabɔ ne baa mɔ weε ikisi si-o, mone ma kaŋ gyi mbogya, mone ma kaŋ wɔ kabɔ ne bo moŋ teŋ kamɔ kebɔ-rɔ-ɔ. Na mone ma waa kakyeekpa na kanyarekpa. Mone ya taare gya mbraa mɔ se feraa, mone a waa atɔ. Wuribware yere mone kamεε."

30 Ne baa sun mbɔɔ-ɔ bo yɔ Anteyɔkεya. Bamɔ a fo mfeñ-ɔ ne baa gyanje Kristoo awuye-o pεεε, ne baa taa wɔrε-ɔ sa bamɔ.

31 Kristoo awuye-o a karε wɔrε-ɔ, ne bamɔ akatɔ a gyi bo lee aseñ-ɔ se.

32 Ne Yudas na Silas ne bo bee bo gye Wuribware akyamεε-ɔ a sa seŋsa ne o sa kakponɔ na wɔrε bo lee kebwaresun si-o bamɔ ase kyee.

33 Bamɔ a kyεna bamɔ ase mfeñ bo fo saŋ kɔ-ɔ, ne asoree awuye a sa bamɔ kpa feyε bo yɔ pe. Ne Yudas a kiŋji yɔ bamɔ ne baa sun bamɔ-ɔ ase. [

34 Ne Silas mɔ a waa mfεεrε feyε o sii Anteyɔkεya mfeñ.]

35 Né Pəəl na Bar-Nabas a kyəna Anteyəkeya kafwəe, nə bamə aa aseſe-ə bweetə a narə təwə aseŋ timaa bo lee anə nyanyə Yeesuu Kristoo si.

Aneŋ nə Pəəl na Bar-Nabas a brawə abee se-ə

36 Amə bo fo saŋ kə-ə, nə Pəəl a təwə gywii Bar-Nabas feyε, “Sa a anə kiŋŋi ya ka anə akosobee nə anə a təwə anə nyanyə Yeesuu Kristoo aseŋ gywii bamə-ə kanə, na anə nya ŋu anən nə bo te bo du-o.”

37 Né Bar-Nabas yε, “Yooo,” nə o yε o yorowə feyε bamə aa Yohanee Maak yo.

38 Amaa Pəəl moŋ fa feyε a de kpa anən, bo lee feyε o moŋ kyəna bamə ase bo fo bamə kusun-o kεε, nə oo kiŋŋi yowə bamə bo sii Pamfiliya swēere se.

39 Né baa gyiiri ikii, nə baa brawə abee se, nə Bar-Nabas a sa ne mə̄ aa Maak a taa koree kyena-rə yo Kiprus kwii si.

40 Né Pəəl a lee Silas, nə mə̄ aa mə̄ a yo. Né Kristoo awuye-o a kore kebwarekore na Wuribwaregya bamə kamee yaa bamə.

41 Né baa yo Siriya na Kilikiya* eswēere se a asoree awuye-o ase ya təwə abwareseŋ bo sa bamə a bo kra bamə kebwaresun-o-ro keŋkenj.

16

Aneŋ nə Pəəl a yo mə̄ kpa nyəsəpo-ə na o ya təwə abwareseŋ-ə

1 Né Pəəl a yo Derebəe maŋ-nə kyoŋ yo Lisitra maŋ-nə, mfeŋ nə Kristoonyi kə nə ba tee mə̄ ε Timotii-o bo-ə. Mə̄ nyi gbaa gyə Kristoonyi nə̄, nə

* **15:41** Değer ifotoo ne e bo Abwareseŋ wɔrə-ə kεε-ə.

ɔ b̄ee ɔ gye Yudaanyi. Amaa Timotii mò se feraa gye Griikinyi n̄ee.

² Timotii bware Kristoo akɔɔregyipo ne bo bo Lisitra na Ikoniyum-o p̄eεε ase.

³ Pɔɔl a kpa feyε mò aa Timotii yɔ-ɔ se-ɔ, ne ɔɔ teŋ Timotii kɔtweetu. Kɛtɔ se ne ɔɔ waa aneŋ-ɔ ɛ gye feyε Yudaa awuye ne bo te mfenj-ɔ nyi feyε Timotii mò se gye Griikinyi. Amose-ɔ bamɔ ase Timotii gbaa gye Griikinyi n̄ee.

⁴ Bamɔ a naa emaŋ amo se-ɔ na ba kaapo Kristoo awuye-o mbraa ne ayaa-rɔ ayerepo-ɔ na asoree abresε ne bo bo Yerosalɛm maŋ-nɔ-ɔ a kyoree sa bamɔ-ɔ. Ne baa tɔwε gywii bamɔ feyε bo gya aneŋ a mbraa-ɔ se.

⁵ Amose-ɔ ne asoree awuye-o pεεε kɔkɔɔregyi a waa kɔkyɔ, ne asεε bwεetɔ a bo tii bamɔ se.

Anεŋ ne Wuribware a kaapo Pɔɔl dee-ro anεŋ ne ɔ yɔ Makedoniya sweere se-ɔ

⁶ Ne baa borɔ kyon Firigiya na Galatiya esweere se, a lee feyε Wuribware a kufwiijɛ timaa-o moŋ sa bamɔ kpa feyε bo tɔwε abwareseŋ sweere amo pεεε ne ba tεε ε Asiya-o si.

⁷ Saŋ ne baa fo Misiya sweere se-ɔ, ne baa kpa feyε bo kii borɔ kigyise si yɔ Bitiniya sweere se, amaa Yeesuu a kufwiijɛ-o moŋ sa bamɔ kpa.

⁸ Amose se-ɔ ne baa kya se borɔ Misiya sweere se aneŋ-aaa, ne baa bo fo ɔpoo kεε Trowas maŋ-nɔ.

⁹ Kɛmo kanye, ne Pɔɔl a ku dee feyε ɔ dεere bo kyonwε Makedoniya sweere se ne ɔ bo ɔpoo nnɔŋ a boŋbe-ɔ se, na ɔnyareŋ ko yere ɔ tεε mò feyε, “Anε ɛ kɔrε fo, ba mfeε bo kya ane-ɔ.”

10 Pɔɔl a dɛŋ ku dee amo-ɔ, nɛ anɛ a waa siraa na anɛ yɔ Makedoniya, a lɛe feyɛ anɛ a fa mfɛɛrɛ feyɛ Wuribware ɛ gye nɛ ɔɔ tɛe anɛ feyɛ anɛ yɔ mfɛŋ ya tɔwɛ aseŋ timaa bɔ lɛe Yeesuu kuŋu si gywii aseŋ nɛ bɔ bɔ mfɛŋ-ɔ.

Anɛŋ nɛ Lidiya a kii Kristoonyi Filipii-o

11 Nɛ anɛ a taa koree lɛe Trowas yɔ Samotrakee kwii si. Kɛmɔ kaye ŋke-o, nɛ anɛ a yɔ Niyapolis maŋ-nɔ.

12 Mfɛŋ nɛ anɛ a lɛe koree-ɔ-rɔ nɛ anɛ a narɛ ayaa-rɔ yɔ Filipii ne ɔ gye Makedoniya sweere se maŋ dabɛ-ɔ se. Roma awuye ya pwɛɛ maŋ amo. Nɛ bamɔ pɛɛɛ gya Roma mbraa se. Anɛ a gyi ŋke kafwɛɛ kɔ mfɛŋ.

13 Anɛ a fo mfɛŋ-ɔ, kukyure kake nɛ ke gya se-ɔ, nɛ anɛ a yɔ boŋ kɛɛ ya buwi kpa Yudaa awuye nɛ bɔ te maŋ-ɔ-rɔ a mfɛŋ nɛ ba gyanjɛ ba suŋ Wuribware-ɔ. Nɛ anɛ a to bamɔ a kore kɛbwarekore boŋ kɛɛ. Akyee dooo ɛ bɔ mfɛŋ. Nɛ anɛ a kyɛna, nɛ anɛ aa akyee-ɔ a sa seŋsa.

14 Akyee amo ne anɛ a sa seŋsa gywii-o ɔko kenyare ɛ gye Lidiya. ɔ gyɛ awaagya timaa ofepo neɛ, nɛ ɔɔ lɛe Tiyatira maŋ ne ɔ bɔ Asiya sweere se-ɔ. ɔkyee amo i suŋ Wuribware nɛɛnɛɛ. Nɛ Wuribware a bunji mɔ mfɛɛrɛ na ɔ kɔɔrɛ aseŋ nɛ Pɔɔl ɛ tɔwɛ-ɔ gyi.

15 Amosɛ-ɔ nɛ Lidiya na mɔ lɔŋ-nɔ awuye pɛɛɛ a bɔ asuu. Amɔ kamɛɛ-rɔ, nɛ ɔɔ tɔwɛ gywii anɛ feyɛ, “Mɔnɛ ya fa feyɛ mɔ a kɔɔrɛ Yeesuu gyi kasɛntiŋ feraa, mon' bɔ sowɛ mɔ lɔŋ-nɔ.” Nɛ ɔɔ popɔrɛ anɛ, nɛ anɛ a yɔ.

Anɛŋ nɛ baa tii Pɔɔl na Silas tiikpa Filipii-o

16 Nke ɳkɔ ane a yɔ kɛbwarekorekpa-ɔ, nɛ kenyɑ kakyeɛɛɛɛ kɔ nɛ kagyaa te mò se-ɔ, nɛ amoṣe-ɔ taare ɔ tɔwɛ kɛtɔ nɛ ke ɛ waa nyanya-ɔ a gyanjaa ane. ɔ̄ nya atanne bweɛtɔ bɔ lɛɛ mò ɳkperi amo-rɔ sa mò anyanpɛ.

17 Nɛ oo gya ane aa Pɔɔl se ɔ fɛɛ-rɔ ɔ gya se feyɛ, “Asɛsɛ mɔ gyɛ Nyinjkpeŋ-kyoŋ-atɔ-pɛɛɛ-Bware mò ayaafɔrɛ nɛe! Ba tɔwɛ aneŋ nɛ ɔ taare a ɔ mɔrɔwɛ mone-ɔ ba gywii mone!”

18 ɔ̄ waa aneŋ bɔ gya ane se kyee. Nɛ ɳkee Pɔɔl a nyite kpone, nɛ oo buruwaa tɔwɛ gywii kagyaa nɛ ka te kakyeɛɛɛɛ amo se-ɔ feyɛ, “Yeesuu Kristoo kenyare-rɔ, ɳ yɛ fo koso lɛɛ kakyeɛɛɛɛ amo se!” Puri amo-rɔ mfɛŋ nɛ kagyaa amo a koso lɛɛ kakyeɛɛɛɛ amo se.

19 Amo kakyeɛɛɛɛ-ɔ mò anyanpɛ a ɳu feyɛ kpa nɛ bɔ yere se ba nya atanne-ɔ a lɔwɛ-ɔ, nɛ baa kra Pɔɔl na Silas, nɛ baa gyiiri bamɔ yaa iwurekpa.

20 Nɛ baa yaa bamɔ Roma awuye aseŋgyipo-ɔ akatɔ-rɔ, nɛ bɔ yɛ, “Asɛsɛ mɔ gyɛ Yudaa awuye nɛe, nɛ ba waa aseŋ bɔyɛ ane maŋ-ɔ-rɔ.

21 Ekpa nɛ i kye ane mbraa-ɔ nɛ ba kaapo. Anɛ mɔ, ane maa taare a ane gya bamɔ ekpa-ɔ se, na ane waa kɛtɔ nɛ bamɔ ekpa-ɔ ɛ kaapo-ɔ a lɛɛ feyɛ ane gye Roma awuye nɛe.”

22 Amo feraa nɛ asɛsɛ nɛ bɔ yere mfɛŋ-ɔ pɛɛɛ a tii bamɔ bɛɛkɔ-aná se, nɛ baa waa Pɔɔl na Silas aworefɔɔ. Nɛ aseŋgyipo-ɔ a lee Pɔɔl na Silas awaagya na ɛkaare, nɛ baa sa kpa feyɛ bɔ da bamɔ kɔkyɔkywɛɛ.

23 Bamɔ a da bamɔ kɔkyɔkywɛɛ bweɛtɔ lɔwɛ-ɔ, nɛ baa taa bamɔ yaa tii, nɛ bɔ yɛ mò nɛ ɔ deere tiikpa amo se-ɔ twɛɛ kekyan-ɔ-rɔ nɛɛnɛɛ.

24 Bamɔ a sa mò kanɔ aneŋ-ɔ se-ɔ, nè ɔɔ taa Pɔɔl na Silas waa kékyaŋ amo kémɔ nè ké bɔ dodo-rɔ-ɔ-rɔ, nè ɔɔ da bamɔ paŋ na ekpée mfen. Nè nkéet ɔɔ twéé-rɔ neεnɛe.

25 Amɔ waa kaye nsena-ɔ, nè Pɔɔl na Silas a kyo lèe ba kɔrè këbwarekɔrè na ba waa asoree ilin ba sa Wuribware. Na aseɛ nè bamɔ gbaa baa tii bamɔ-ɔ i nu bamɔ ase.

26 Puri amo-rɔ mfen nè sweere a lenkpaj kenkej, nè aa lenkpaj akyaj nè baa tii bamɔ amo-rɔ-ɔ pɛee mɔ lèe amo soso yaa bɔ fɔ kaase. Mfen nè akyaj amo a epone-ɔ pɛee a taye, nè agbarabi nè baa bɔ ɲure aseɛ nè baa tii-o bɔ kya kékyaŋ-ɔ a saŋjè lèe kékyaŋ-ɔ se.

27 Nè ɔdeeresepon-ɔ a kyiŋji, nè oo ɲu feyɛ akyaj a epone-ɔ a taye-ɔ. Nè o fa nèe feyɛ aseɛ-ɔ pɛee a sere lèe nèe. Amosé se-ɔ nè oo gyiiri mò kepaj lee a o bɔ mɔ mò eyee.

28 Amaa Pɔɔl a faa-rɔ kenkej nèe feyɛ, “Fɔ ma mɔ fo eyee! Anɛ pɛee bɔ mfeɛ!”

29 Nè ɔdeeresepon-ɔ amo a sa nè baa baa mò fetiri, nè ɔɔ waa ménan lwee kékyaŋ-ɔ-rɔ ya kpuni aŋurii Pɔɔl na Silas akato-rɔ na o yon.

30 Nè oo lee bamɔ baa kawu, nè oo bise bamɔ feyɛ, “Abreɛɛ, emené nè mo e waa a Wuribware morowé mo-ɔ nee?”

31 Nè baa bénjaa mò feyɛ, “Fɔ aa fɔ lɔŋ-nɔ awuye ya kɔrè ane nyange Yeesuu Kristoo gyi, Wuribware e morowé moné.”

32 Nè baa tɔwé abwareseŋ gywii mò aa mò lɔŋ-nɔ awuye pɛee.

33 Kémɔ kanye amo dees nè ɔdeeresepon-ɔ amo a ya ba nkyu bɔ kpɛee bamɔ elɔ nè baa nya bɔ lèe

aneŋ nɛ maŋ aseŋgyipo-ɔ a da bamɔ kɔkyɔkywɛe-ɔ se. Nɛ baa bɔ mɔ aa mɔ lɔŋ-nɔ awuye asuu puri amo-ɔ.

34 Nɛ oo yaa Pɔɔl na Silas mɔ lɔŋ-nɔ ya sa bamɔ ateese, nɛ baa gyi. Nɛ mɔ aa mɔ lɔŋ-nɔ awuye akatɔ a gyi, a lee feyε ŋkee feraa baa kɔɔrɛ Wurib-warɛ gyi.

35 Kemo kaye ŋke-o, ne Roma awuye aseŋgyipo-ɔ a suŋ purisii awuye ya tɔwɛ gywii ɔdeerešepo-ɔ ε, “Sa a anyare amo kpa a bɔ nare.”

36 Amose se-ɔ, nɛ ɔdeerešepo amo a tɔwɛ gywii Pɔɔl feyε, “Aseŋgyipo-ɔ a suŋ bɔ kyoŋwɛ feyε n tayɛ mɔnɛ. Amose-ɔ mɔn' nare, Wuribwarɛ yaa mɔnɛ damenanjse.”

37 Nɛ Pɔɔl a tɔwɛ gywii purisii awuye-o feyε, “Anɛ mɔŋ waa keſeŋ bɔyɛ kɔ hareɛ baan bu anɛ kepɔ, amaa bamɔ mɔ baa da anɛ kɔkyɔkywee lamaŋ-nɔ, na anɛ mɔ anɛ gbaa anɛ gyɛ Roma maŋ agyi nɛe. Nɛ baa tii anɛ tiikpa. Nɛ mbeyɔmɔ ba kpa a bɔ kweerɔ tayɛ anɛ. Anɛ maa sure! Roma awuye aseŋgyipo-ɔ fɔŋfɔŋ ba mfɛe na bɔ bɔ lee anɛ.”

38 Nɛ purisii awuye-o a ya tɔwɛ gywii Roma awuye aseŋgyipo-ɔ. Bamɔ a nu feyε Pɔɔl na Silas gyɛ Roma maŋ agyi nɛe-ɔ,† nɛ kufu a nya bamɔ, a lee feyε baa waa bamɔ bɔrɔkraa.

39 Amose se-ɔ, nɛ baa ya waa bamɔ kisiri, nɛ baa tayɛ bamɔ, nɛ baa kɔrɛ bamɔ feyε bɔ lee maŋ-ɔ-ɔ.

40 Nɛ Pɔɔl na Silas a lee tiikpa-ɔ yɔ Lidiya lɔŋ-nɔ. Mfeŋ nɛ bamɔ aa bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o a gyanjɛ, nɛ baa tɔwɛ aseŋ nɛ a sa wɔrɛ-ɔ gywii bamɔ, nɛ baa nare bɔ yii.

17

Keto ne Pəəl na Silas a waa Tisalonikaa maŋ-nə-ə

1 Nə Pəəl na Silas a bɔrə Amfipolis na Apoloniya emaŋ-nə, nə baa ba Tisalonikaa maŋ-nə.

2 Feyε aneŋ nə Pəəl kyc ɔ waa saŋ kəmaa-ɔ, ɔɔ yɔ kəbwarekorekyan nə Yudaa awuye nə bɔ te mfeŋ-ɔ de-o-ro. Nə ɔɔ kaapo bamə abwareseŋ, na ɔ popərə bamə feyε bɔ kɔɔrə mə aseŋ-ɔ gyi. Nə baa sa mə kpa nkyureke nsa bo gya abee se.

3 Nə ɔɔ kaapo bamə feyε baa kyoreε waa abwareseŋ wore-ɔ-rə feyε ɔkɔ nə ba tee mə ε Kristoo nə Wuribware yε o suŋ Yudaa awuye ase-ɔ tiri feyε o gyi aworefɔɔ, na o wu, na o kyiŋji ləe lowi-ro. Nə ɔɔ təwə Yeesuu aseŋ gywii bamə. Nə ŋkee ɔɔ təwə gywii bamə feyε, “Yeesuu mə e gye Kristoo amo nə Wuribware a suŋ ane ase-ɔ.”

4 Nə Yudaa awuye bokɔ a kɔɔrə gyi, nə baa tii Pəəl na Silas si. Aneŋ dəε nə akyee agyeŋkpeεpo bokɔ na Griiki awuye nə ba suŋ Wuribware-ɔ bweetə a tii Pəəl na Silas si.

5 Nə Yudaa awuye-o bokɔ mə a ləe ba ka Pəəl na Silas kɔkwee, nə baa kpəwə aseŋ nə bɔ naa mborə se, nə bɔ moŋ bɔ kɔkɔrɔ-ɔ bɔ gyanŋe. Nə baa ləe ba waa elawo na kusun bɔyε maŋ-ɔ-rə. Bamə a nyi feyε Pəəl na Silas a bɔ sowə ɔnyare kɔ nə ba tee mə ε Yasəŋ a ləŋ-ɔ-rɔ-ɔ se-ɔ, nə baa tii ləŋ amo ba kpa bamə, na bɔ lee bamə baa laman-ɔ-rə.

6 Amaa bamə a moŋ nju bamə ləŋ-ɔ-rə, nə baa gyiiri Yasəŋ na bamə nə baa kɔɔrə Yeesuu gyi-o bokɔ yaa maŋ-ɔ abreŋe akatə-rə, na ba feε-rə feyε, “Anyare kɔ a ba ane man mə-rə, nə baa waa aseŋ bɔyε toŋ kəmaa nə baa bɔrə-ɔ.

7 Ne Yasəŋ a kɔɔrɛ bamɔ bɔ waa mò lɔŋ-nɔ. Ba nyɛra anɛ mbraa nɛ Roma owure dabe-ɔ a sa anɛ-ɔ neɛ, a lèe feyɛ bɔ yɛ owure kɔ bɛɛ ɔ bɔ-rɔ nɛ ba tɛɛ mò ε Yeesuu."

8 Bamɔ a tɔwɛ faanɛɛ-ɔ, nɛ aa tɔɔraa aseɛɛ pɛɛɛ nɛ baa gyanjɛ a bɔ nu aseŋ-ɔ na maŋ-ɔ abrɛsɛ-ɔ, nɛ baa lèe ba waa ɛlawo.

9 Ne ŋkee maŋ-ɔ abrɛsɛ-ɔ a sa ne Yasəŋ na mò bɛɛkɔ-an a taa atanne kɔ bɔ beya bamɔ ase na ketɔ kaapo feyɛ aseŋ ya bee ba, bɔ ma lɛɛ nya bamɔ atanne-ɔ. Ne baa yɔwɛ bamɔ bɔ kyoŋwe.

Pɔɔl na Silas kɔyɔ Beroya-o

10 Kanyé a deŋ fɔ-ɔ, nɛ bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o a ba Pɔɔl na Silas bɔ kyoŋwɛ Beroya maŋ-nɔ. Bamɔ a fɔ-ɔ, nɛ baa yɔ Yudaa awuye a kebwarekɔrekyan-ɔ-rɔ.

11 Mfɛŋ a aseɛɛ-ɔ gyɛ aseɛɛ timaa bɔ kyɔ bamɔ nɛ bɔ bɔ Tisalonikaa maŋ-nɔ-ɔ. Bamɔ a nu abwareseŋ bɔ lèe Yeesuu kuŋu si-o, nɛ baa kpa anɛ aseŋ bweɛtɔ, nɛ baa pee akatɔ suye abwareseŋ wɔre-ɔ-rɔ aseŋ kake kemaa na bɔ kɛɛ feyɛ aseŋ nɛ Pɔɔl e tɔwɛ-ɔ gyɛ kasɛntiŋ aaa!

12 Ne Yudaa awuye bweɛtɔ na Griiki akyee agyenɛkpɛrɔ kɔ na Griiki anyare bweɛtɔ a kɔɔrɛ aseŋ-ɔ gyi.

13 Amaa saŋ nɛ Yudaa awuye nɛ bɔ bɔ Tisalonikaa-o a nu feyɛ Pɔɔl a kaapo abwareseŋ-ɔ Beroya gbaa-ɔ, nɛ baa sa nɛ aseɛɛ nɛ bɔ moŋ bɔ kokɔrɔ-ɔ a baa aseŋ maŋ-ɔ-rɔ bɔ kye Pɔɔl.

14 Puri amo-rɔ, ne bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o a yaa Pɔɔl ɔpɔɔ kɛɛ, amaa Silas na Timotii fɛraa a sii Beroya mfɛŋ.

15 Né bamō nē baa yaa Pōol ḡpōo kεε-ō a yaa mō ya bō fō haręę Atenis maŋ-nō,† nē baa kiŋji ba Beroya, nē baa taa ḥkra lęę Pōol aſe baa Silas na Timotii feyę bō waa mēnaŋ ba mō aſe mfę̄n nē o bō-ō.

Keto ne Pōol a waa Atenis-o

16 Pōol saŋ o gywii Silas na Timotii Atenis maŋ-nō-ō, mō kakponō-rō a nyera bo lęę anę̄ nē oo ḥju ikisi bwę̄etō maŋ amo-rō-ō se.

17 Amosē se-ō nē mō aa Yudaa awuye na bamō nē bo moŋ gye Yudaa awuye, nē bo bo mfę̄n, nē ba suŋ Wuribware-ō e gyanję bamō kę̄bwarekorekyan-ō-rō, nē Pōol e kaapo bamō abwareſen o popore bamō na bo kōrę mō aſen-ō gyi. Nē ḥkee kake kę̄maa o naa kōləndę nē kę̄ maa kę̄gya-rō-ō o tōwę abwareſen o gywii bamō nē o to mfę̄n-ō.

18 To, akaapopo kō mō bo mfę̄n. Bamō bōkō gye Ipirurus-ōt awuye (nē bo gya keto nē Ipirurus-ō, ḥnyare kō nē o dę̄e kyēna-ō, a kaapo-ō se-ō). Bōkō mō gye Stowaa awuye (nē bo gya keto nē Senoo nē mō gbaa a dę̄e kyēna Ipirurus a mbę̄e-ō se-ō a kaapo-ō se). Nē baa lęę ba gyiiri Pōol ikii, nē bōkō yę, “Nteto nē adabedabę̄en wuye mō e tōwę neę?” Nē bōkō mō yę, “A waa tōŋ kō ikisi popwēe kō aſen nē o tōwę-ō.” Keto se nē baa tōwę anę̄-ō e gye feyę Pōol e kaapo Yeesuu aſen, na o kaapo feyę aſesę i kiŋji a bo lęę lowi-ro.

19 Amosē-ō nē baa yaa Pōol bamō sę̄ngyikpa kō nē ba tee mō e Ariyopagus-ō. Nē bo yę, “Anę e kpa feyę fō kaapo anę̄-rō kę̄kaapo popwēe mō nē fō e kaapo-ō.

20 Aseŋ amoako nē anē i nu feyε fo e tōwε-ɔ gyε aseŋ popwεε anē ase. Anē mō anē e kpa feyε anē nu amo kaase.

21 Mbeyɔmɔ Atenis manj agyi-o na afɔ nē bo te mfεŋ-ɔ, a moŋ tiri bamɔ feyε bo ba bamɔ saŋ pεεε ba tōwε aseŋ, na ba nu aseŋ popwεε nē aa ba-ɔ.

22 Nē Pɔɔl a kɔɔ yere seŋgyikpa-ɔ mfεŋ, nē o yε, "Abresɛ, mo a ɲu feyε kpa kεmaa sε moŋe Atenis awuye moŋe akatɔ i gyi ikisi bweetɔ kusuŋ si.

23 Bo lεe feyε mo a nare moŋe manj-ɔ-rɔ, nē mo a dεerε mfεŋ nē moŋe i sunj moŋe ikisi-o. Nē mo a ɲu feyε bo lεe anē nē moŋe maa kpa feyε moŋ' paŋ kisi ko kusuŋ-o si-o, moŋe a pwεε lɔŋŋɔkpa ko bo yera. Nē moŋe a kyɔrεe bo dəŋŋɔ afore nē moŋe a bo pwεε mò bo yera-ɔ sε feyε, 'Lɔŋŋɔkpa mō gyε ɔko nē anē i sunj, nē anē moŋ nyi mò kenyare-ɔ lee-o.' To, mò nē moŋe i sunj mò, na moŋe moŋ nyi mò-ɔ, nē mbeyɔmɔ mo e tōwε mò aseŋ a n gywii moŋe-ɔ. **24** Mò kenyare e gyε Wuribware. Mò e gyε nē ɔɔ twεε kayε na kεtɔ kεmaa nē kε bo kamo-ɔ-rɔ. Mò e gyε kεtɔ kεmaa nyāŋpe, soso na kaase. Amose-ɔ o moŋ te isuŋkpa akyaj nē asεsε a pwεε-ɔ-rɔ.

25 Mò-ɔ mò maa kpa kɔtɔko bo lεe anē kusuŋ nē anē a waa-ɔ-rɔ, a lεe feyε mò e gyε nē o sa ɔkεmaa mo ɲkpa na ɲe na kεtɔ kεmaa.

26 Nē ɔɔ twεε sεsε dimaadi, nē ɔɔ bɔrɔ sεsε kɔŋkɔ amo sε bo waa nsuro asεsε pεεε, nē ɔɔ sa nē baa kyεna kayε-ɔ rɔ pεεε. Na pwεε nē ɔɔ dεε twεε sεsε-ɔ, ɔɔ kyɔ tōwε saŋ na mfεŋ nē ɔkεmaa e kyεna-ɔ.

27 Wuribware a waa faanεε nee a bo nya buwi kpa mò, na saŋsε bo ɲu mò saŋ nē ba buwi ba kpa mò-ɔ. Kaseŋtinj mò aa ɔkεmaa ase moŋ bo efɔ.

28 Fεyε aneŋ nε mone alinwaapo-ɔ ɔkɔ a kyorεε-ɔ,

‘Mò ya sa nε ane te, nε ane naa,
nε ɔɔ waa ane kεtɔ nε ane gyε-ɔ.’

Nε mone alinwaapo-ɔ bokɔ mɔ a kyorεε fεyε,

‘Anε gbaa ane gyε mò gyi-ana-ɔ nεe.’

29 Anε a tεε ane gyε Wuribware mò gyi-ana-ɔ fεraa, anε ma fa fεyε mò kudugyi du nεe fεyε kisi nε nyinjkpasε nε o nyi-ro-o a ba atanne pipee bεεε afufuri bεεε kεfɔrε bο waa-ɔ.

30 Wuribware a nyite kεtɔ nε baa waa saŋ nε bο mοj nyi Wuribware na mò ɛkpa-ɔ. Amaa mbεyɔmɔ saŋ a fο fεyε ɔ sa tοŋ kεmaa aseεε kanɔ fεyε bο nu bamο eyεε, na bο kιnjι lεε bamο εbεyε-ɔ.

31 A lεε fεyε ɔɔ sa kake na ɔnyare kο nε oo lee-o bο gyi kayε-ɔ asεεε pεεε aseŋ nεεnεε-ɔ. ɔɔ ba ɔnyare amo a kikyinji lεε lowi-ro-o bο kaapo ɔkεmaa amo-ɔ.”

32 Saŋ nε baa nu Pɔɔl a tωwε kikyinji lεε lowi-ro aseŋ-ɔ, nε bamο bokɔ a mase mò, nε bamο bokɔ mο yε, “Anε ɛ kpa fεyε fο bεε tωwε amo gywii anε saŋ kο.”

33 Nε Pɔɔl a lεε ngyaŋŋε amo-ɔ mfeŋ.

34 Nε bamο bokɔ a bο tii Pɔɔl si, nε baa kɔrε Wuribware gyi. Bamο-ɔ bokɔ ɛ gyε Diyonisiyus nε ɔ gyε Ariyopagus aseŋgyipo-ɔ ɔkɔ, nε oo nu Pɔɔl aseŋ-ɔ, na ɔkyεe kο nε ba tεε mò ε Damaris-ɔ, na aseεε kο bεε.

18

Keto nɛ Pɔɔl a waa Korintoo maŋ-nɔ-ɔ

¹ Amo-ɔ kamεε-rɔ-ɔ, nɛ Pɔɔl a lɛɛ Atenis yɔ Korintoo maŋ-nɔ.

² Nɛ Yudaanyi ko bɔ-rɔ nɛ ba tɛɛ mɔ ε Akwila, nɛ baa kowɛ mɔ Pontus sweere sɛ-ɔ. Mɔ aa mɔ ka nɛ ba tɛɛ mɔ ε Prisikila-o a tu yɔ Italiya sweere ya kyena mfɛŋ a maŋ dabe nɛ ba tɛɛ ε Roma-o. Amaa Roma owure dabe Kilawudiyus a sa mbraa feyε Yudaa awuye pεεε nɛ bɔ bɔ Roma maŋ-nɔ-ɔ lɛɛ Roma mfɛŋ. Amo-ɔ Akwila na Prisikila a tu yɔ Korintoo maŋ-nɔ. Keto moŋ kyee, nɛ Pɔɔl a ba bɔ tɔ bamɔ mfɛŋ. Nɛ ɔɔ yɔ ya ka bamɔ kano.

³ Nɛ ɔɔ kyena bamɔ ase, nɛ mɔ aa bamɔ a waa kusuŋ, bɔ lɛɛ feyε mɔ aa bamɔ ε waa kusuŋ koŋko nɛ-ɛ. Tanṭeɛ akyan kusuŋ nɛ ba waa, amo nɛ Pɔɔl gbaa ε waa nɛ o nya atanne o de o sɔɔ ateeese a o gyi.

⁴ Nkée kukyure kake kemaa, o yɔ Yudaa awuye a kɛbwarekorekyan-ɔ-rɔ na o ya tɔwɛ abwaresen gywii Yudaa awuye na bamɔ nɛ bɔ moŋ gyε Yudaa awuye, nɛ ba gyanje mfɛŋ-ɔ o de o popɔrɛ bamɔ na bɔ kɔɔrɛ Kristoo gyi.

⁵ Saŋ nɛ Silas na Timotii a lɛɛ Makedoniya sweere se bɔ tɔ Pɔɔl-ɔ, nɛ nkée ɔɔ yɔwɛ keto kemaa, nɛ o naa o tɔwɛ abwaresen kake kemaa o gywii Yudaa awuye-o o kaapɔ feyε Yeesuu ε gyε Kristoo ne Wuribware ye o suŋ a o bɔ kyonwɛ-ɔ.

⁶ Amaa bɔ fɔ saŋ kɔ-ɔ, amɔ baa kine Pɔɔl aseŋ-ɔ kunu, na ba tɔwɛ aseŋ ba kye mɔ kɛkaapɔ-ɔ, na ba saare mɔ. Amɔ mɔ-ɔ mɔ a kponjkaŋ mɔ waagya se ɛse bɔ sii mfɛŋ bɔ kaapɔ bamɔ feyε ɔɔ yɔwɛ bamɔ aseŋ sa bamɔ, na o tɔwɛ gywii bamɔ feyε,

“Wuribware ɔya gyiiri mone kešebo, amo feraa keto a leę aneŋ ne mone a kine mo aseŋ-ɔ se! Mbeyomɔ a moŋ leę a gyę mo aseŋ feyę n tɔwę gywii mone. Leę mbeyomɔ bo yɔ, mo e tɔwę aseŋ timaa bo leę Yeesuu kuŋu si a n gywii nde se awuye-o nee.”

⁷ Amose se-ɔ ne oo yɔ ya kyena ɔnyare ko ne o moŋ gye Yudaanyi ne ba tee mò ε Tiitus Yusutus, ne o suŋ Wuribware-ɔ a lɔŋ-ɔ-rɔ. Mò lɔŋ-ɔ gyę ne o maa kebwarekorekyan-ɔ nee.

⁸ Amaa aseše ko bo-rɔ ne baa kɔrɛ ane nyarpe Yeesuu gyi. Bamɔ ɔko e gyę Krisipus, ne saŋ amo ɔ dεe ɔ gyę kebwarekorekyan-ɔ ɔgyenkpreepo-ɔ, na mò lɔŋ-nɔ awuye-o. Aneŋ dεe ne Korintoo awuye bwεetɔ ne baa nu Pɔɔl aseŋ-ɔ a kɔrɛ gyi, ne baa bo asuu.

⁹ Nke ɔko kanye, ne ane nyarpe Yeesuu a tɔwę dee-ro gywii Pɔɔl feyę, “Fo ma sere kufu, amaa kya se tɔwę abwaresen-ɔ, na fo ma yowę.

¹⁰ A leę feyę n gya fo kamɛe. ɔko maa taare a ɔ waa fo kebɔye kemaa, bo leę feyę maŋ mo-rɔ aseše bwεetɔ gyę mo aseše nee.”

¹¹ Amose-ɔ ne Pɔɔl a kyena mfεŋ kaapo aseše-ɔ abwaresen kasu na kebegya.

¹² Saŋ ne Galiyo a gyi Akaya sweerɛ se mfεŋ a Roma kigominaa-o, ne Yudaa awuye-o pεee a gyanje, ne baa kra Pɔɔl, ne baa yaa mò iwurekpa.

¹³ Ne bo yε, “Onyare mo e kpa a ɔ popore aseše nee a bo suŋ Wuribware aneŋ ne a kye ane mbraa-ɔ nee!”

¹⁴ Mfεŋ, ne Pɔɔl e kpa a o lee kanɔ, ne Gominaa Galiyo a tɔwę gywii Yudaa awuye-o feyę, “Amo-ɔ dεe a gyę kusuŋ bɔyę bεee aseŋ bɔyę ko ne oo waa nee, weetee mo i gyi kanyite na n nu mone ase.

15 Amaa amo a gyɛ aseŋkparegyi kɔ na anyare kɔ kaasɛ na mɔnɛ fɔŋfɔŋ kɛbwareſsuŋ mbraa-ɔ feraa, mɔnɛ fɔŋfɔŋ e gyɛ nɛ mɔn' ləŋjɔ amo. Ma waa aneŋ a aseŋ-ɔ seŋgyipo!"

16 Nɛ ɔɔ gya bamɔ bɔ leɛ iwurekpa mfɛŋ.

17 Nɛ bamɔ pɛɛ a kra Sostenes nɛ mibeyɔmɔ ɔ gyɛ kɛbwarekorekyan-ɔ ɔgyenkpɛɛpɔ-ɔ, nɛ baa da mò seŋgyikpa akatɔ-rɔ mfɛŋ. Amaa a mɔŋ tɔɔraa Galiyo kafɔŋfwɛɛ gbaa.

Aneŋ nɛ Pɔɔl a kinji yɔ asoreɛ awuye ase Anteyɔkɛya-ɔ

18 Nɛ Pɔɔl a kyena Korintoo awuye nɛ baa kɔɔre Yeesuu gyi-o ase ŋke bweetɔ. Nɛ ɔɔ leɛ mfɛŋ, nɛ mò aa Prisikila na Akwila a bɔrɔ nkyu si ba yɔ mò aye Siriya sweere se. Pwɛɛ nɛ baa dɛɛ lee Kɛŋkreya maŋ-nɔ lwee kɔrɛɛ-rɔ-ɔ, ɔɔ kpeɛ mò kuŋu bɔ leɛ etaj kɔ nɛ ɔɔ waa-ɔ se.

19 Nɛ baa tɛŋ ɔpɔɔ-rɔ, nɛ baa fo Ifisus maŋ-nɔ. Nɛ ɔɔ yɔ Yudaa awuye kebwarekorekyan-nɔ, nɛ ɔɔ ya kaapɔ bamɔ abwareſeŋ na ɔ popɔrɛ bamɔ feyɛ bɔ kɔɔre mò aseŋ-ɔ gyi.

20 Nɛ aseſe amo a tɔwɛ gywii mò feyɛ ɔ kyena bamɔ ase kyee, amaa ɔ mɔŋ sure si sa bamɔ.

21 Amoſe-ɔ saŋ nɛ ɔ yɔ-ɔ, nɛ ɔɔ tɔwɛ gywii bamɔ feyɛ, "Wuribwarɛ ya sure, m bɛɛ mɔ i kinji a m ba mɔnɛ ase." Nɛ ɔɔ leɛ Ifisus mfɛŋ bɔrɔ nkyu si o yi. Amaa Prisikila na Akwila a sii Ifisus maŋ-nɔ.

22 Saŋ nɛ ɔɔ fo Kayesareya maŋ-nɔ-ɔ, nɛ ɔɔ yɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ ya ka asoreɛ awuye-o kanɔ. Nɛ ɔɔ yɔ Anteyɔkɛya.

Aneŋ nɛ Pɔɔl a yɔ mò kpa sasepɔ-ɔ na ɔ tɔwɛ abwareſeŋ-ɔ

23 Mò a kyee Anteyɔkeya maŋ-nɔ kafwee-ɔ, ne ɔɔ lee mfeŋ bɔrɔ Galatiya na Firigiya* esweere se yo ɔ sa mfeŋ a Kristoo awuye-o wore.

Aneŋ ne Prisikila na Akwila a kaapo Apolos Wuribware a ekpa-ɔ-rɔ-ɔ

24 Saŋ amo Yudaanyi ko ne ba tee mò ε Apolos, ne baa kowe mò Aleſandriya maŋ-nɔ-ɔ a ba Ifisus mfeŋ. Ḍtaare ɔ sa sensa nεenee, ne o nyi abwareſen nεenee.

25 Oo suye ane nyange Yeesuu a aseŋ-ɔ ekpa-rɔ damenaŋse, ne ɔɔ lee mò eyee keŋkeŋ ɔ towe abwareſen-ɔ, na ɔ kaapo Yeesuu aseŋ kyεekyee. Amaa aseŋ-ɔ mfeŋ ne oo nyi-o e gye asuu suoyo ne Yohanee a bɔ-ɔ.

26 Ne ɔɔ waa kakpono towe abwareſen kebwarekorekyan-ɔ-rɔ mfeŋ. Saŋ ne Prisikila na Akwila a nu mò aseŋ ne ɔ towe-ɔ, ne baa yaa mò bamo lɔŋ-no ya kaapo mò Wuribware a ekpa-ɔ-rɔ kyεekyee.

27 Ne Apolos a waa mò mfeere feye ɔ yo Akaya sweere se. Amose-ɔ ne bamo ne baa koɔre Yeesuu gyi, ne bo bo Ifisus-o a sure mò koyɔ-ɔ se, ne baa kyoree bo kyoŋwe bamo ne baa koɔre Yeesuu gyi, ne bo bo Akaya-ɔ feye, mò ya ba, bo kra mò nεenee. Saŋ ne ɔɔ yo mfeŋ-ɔ, ɔɔ kya bamo ne Wuribware a ḥu bamo ɛwee-ɔ ne aneŋ se-ɔ baa bo koɔre Yeesuu gyi-o-ro bweetɔ.

28 Bo lee feye ɔɔ ba ikii leŋlense bo gyi Yudaa awuye a emo-ɔ se lamann-no, ne ɔɔ ba abwareſen wore-ɔ bo kaapo feye Kristoo ne baa kyoree mò aseŋ-ɔ e gye Yeesuu.

* **18:23** Deere ifotoo ne e bo Abwareſen wore-ɔ kee-ɔ.

19

Anęŋ ne Pɔɔl a lęe ɔ waa mò kusuŋ-o Ifisus

¹ Saŋ ne Apolos a lęe Ifisus maŋ-nɔ, ne ɔɔ yɔ Akaya sweere se, ɔ bɔ Korintoo maŋ-nɔ-ɔ, ne Pɔɔl a kya se borɔ Asiya sweere se ya fɔ Ifisus. Né ɔɔ ya ḥu Yeesuu aseŋ agyasepo bokɔ.

² Né oo bise bamɔ feye, “Saŋ ne mone a kɔɔre Yeesuu gyi-o, Wuribware a kufwiijé timaa-o a ywee mone se aaa?”

Ne baa beŋŋaa mò feye, “Ane moŋ tεε nu gbaa feye Wuribware a kufwiijé timaa-o bɔ-rɔ.”

³ Né Pɔɔl a bee bise feye, “To, né ŋkee ntetɔ asuu kebɔ ne mone a bɔ-ɔ nee.” Né bɔ yε, “Asuu suyo ne Yohanee a bɔ-ɔ.”

⁴ Né Pɔɔl yε, “Yohanee Osuubɔɔrɔ-ɔ a tɔwɛ gywii asesɛ feye bɔ bɔ asuu bɔ kaapɔ feye baa nu bamɔ eyee, ne baa kinji lęe bamɔ ębɔye-rɔ. Né ɔɔ tɔwɛ gywii Yudaa awuye-o feye bɔ kɔɔre mò ne ɔ ba kamɛɛ-rɔ-ɔ gyi. Mò e gye Yeesuu-o.”

⁵ Saŋ ne baa nu amo-ɔ, ne baa bɔ asuu ane nyaŋpɛ Yeesuu kenyare-rɔ.

⁶ Né Pɔɔl a ba mò asaree bɔ dəŋŋɔ bamɔ se, ne Wuribware a kufwiijé timaa-o a ywee bamɔ se, ne baa sa esenja ne bamɔ fəŋfɔŋ maa nu emo-rɔ-ɔ, ne baa tɔwɛ aseŋ ne Wuribware a lee bɔ kaapɔ bamɔ-ɔ.

⁷ Anyare amo e waa feye kudu anyɔ.

⁸ Kukyure kake kɛmaa, ne Pɔɔl a yɔ kebwarekɔrekyan-ɔ-rɔ, na waa aferi asa na ɔ kaapɔ abwareseŋ o gywii asesɛ-ɔ, ne baa gyanjɛ mfɛŋ-ɔ, na kufu moŋ de mò. Né ɔɔ leŋ eyee ɔ

popore bamə fəye bə kəore kətə nə ə təwə bə lee
Wuribware a kuwure-o si-o gyi.

⁹ Amaa bamə boko a waa kəsebərəlen, ne bə moŋ sure si na bə kəore aseŋ-ə gyi, nə baa yere ngyanŋe amo-rə mfeŋ təwə aseŋ bəyə bə kye ane nyanyep Yeesuu a əkpa-ə. Amose se-ə nə Pəol a lee mfeŋ taa bamə nə baa kəore Yeesuu gyi-o yaa mò ase. Na kake kəmaa mò aa bamə ə gyanŋe ənyare kə nə ba tee mò ε Tiranus-o sukuu-ro, nə ə kaapo abwareseŋ-ə-rə, nə ə popore aseſe fəye bə kəore mò aseŋ-ə gyi.

¹⁰ Ə məraa se waa mfaanee nsu ŋnyɔ, amose-ə aſeſe pεeε ne bə bə Asiya sweere se-ə, haree Yudaa awuye na Griiki awuye pεeε mə a nu aseŋ timaa bə lee ane nyanyep Yeesuu si.

Anəŋ nə asiben awuye bweetə a bə kəore Yeesuu gyi-o

¹¹ Na Wuribware bə Pəol se ə waa akpenjeyeeetə dabe.

¹² Haree mò aŋketee na mprakəe nə ə dεe o de-o gbaa, baa taa mmə yaa bamə nə ba lə-ə ase, nə bamə alə a lowə. Nə ibrisi a koso bamə nə i te bamə se-ə se.

¹³⁻¹⁴ Amə Yudaa awuye kə bo-rə nə bamə kusun ə gye feyə bə nare dəe gya ibrisi bə koso aſeſe se. To, aſeſe asunoo kə bo-rə nə bə gye Wuribware ələŋŋəpo brəſe kə nə ba tee mò ε Sikeeba-o mò gyi-ana, nə ba waa anəŋ a kusun-ə. Bamə a ɳu Pəol ə gya ibrisi ə koso aſeſe-ə se-ə, nə baa len əyee feyə bə ba ane nyanyep Yeesuu kənyare bə waa anəŋ nə Pəol ə waa-ə. Nə baa təwə gywii ibrisi nə i te ənyare

kɔ se-ɔ nee feyε, “Mo a sa fo kanɔ Yeesuu ne Pɔɔl e tɔwɛ mò aseŋ-ɔ kenyare-ɔ, kɔso ɔnyare mɔ se.”

¹⁵ Amaa ibrisi-o a tɔwɛ gywii bamɔ née feyε, “Ny Yi Yeesuu, ne ɔ nyi Pɔɔl aseŋ, ne mɔne nse-ana e gye mone?”

¹⁶ Ne ɔnyare ne ibrisi te mò se-ɔ a lwee bamɔ-ɔ, ne ɔ da bamɔ keŋkeŋ kyanjɛ bamɔ atɔ buŋsɛ-ɔ. Ne baa sere lee mò lɔŋ-ɔ-ɔ mfeŋ, na bamɔ nyowɔrɛ se a swɛɛ swɛɛ na n lee mbogya na boko mɔ a lee ketebɔŋburoŋ.

¹⁷ Ne aseɛɛ ne bo bo Ifisus maŋ-nɔ-ɔ a nu amo-ɔ, ne kufu a nya bamɔ pɛɛɛ, ne baa bu anɛ nyanjɛ Yeesuu kenyare bwɛɛtɔ.

¹⁸ Ne bamɔ ne baa koɔrɛ Yeesuu gyi-o bwɛɛtɔ a ba lamaŋ-nɔ bo tɔwɛ ebo�ne ne baa waa bo fo kake amo-ɔ.

¹⁹ Bamɔ ne bo de asibɛŋ ne bo de ba lee atɔ ba kaapo aseɛɛ bwɛɛtɔ-ɔ a swii bamɔ ewore ne baa kyɔrɛɛ asibɛŋseŋ waa-ɔ, ne bo de ba kya aseɛɛ-ɔ. Ne baa baa emo, ne baa kywɛɛ emo lamaŋ-nɔ. Bamɔ a taa ewore-ɔ yawo bo tii abɛɛ se-ɔ a gyɛ siidii nkpen alafa anuu (GHC 500,000).

²⁰ Bo lee mfaanɛɛ a atɔ dabɛ mɔ se-ɔ, anɛ nyanjɛ Yeesuu aseŋ a yere keŋkeŋ, ne aa saŋjɛ-ɔ yɔ toŋ kemaa.

Aseŋ ne aa ba Ifisus maŋ-nɔ-ɔ

²¹ Amo-ɔ pɛɛɛ kamɛɛ-ɔ, ne Pɔɔl a waa mò mfɛɛrɛ feyε ɔ bɔrɔ Makedoniya na Akaya esweerɛ se, na ɔ kyoŋ yɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ. Ne ɔ yε, “Mo ya yɔ mfeŋ, kɛmo kamɛɛ-ɔ na ɔ yɔ Roma maŋ-nɔ.”

22 Amose-ɔ nɛ oo suŋ mò akyarɔpo anyɔ Timotii na Irasitus bɔ kyoŋwɛ Makedoniya, nɛ mò-ɔ mò a sii Asiya sweere-ɔ se kafwɛe.

23 Saŋ mɔ dɛɛ nɛ aseŋ dabɛ a ba Ifisus bɔ lee Yeesuu a ɛkpa-ɔ se-ɔ se.

24 To, maŋ amo-rɔ mɔ sunkpa dabɛ kɔ bɔ-rɔ, nɛ ba suŋ kisikyɛe kɔ nɛ ba tɛɛ kɛmɔ ε Aatimis. Nɛ ɔnyare kɔ bɔ-rɔ nɛ baa tɛɛ ε Demeetriyus. O gyɛ bwayepo nɛe. Nɛ mò kusuj e gyɛ feyɛ ɔ deerɛ kisikyɛe a sunkpa-ɔ se o de atanne fufuri ɔ waa kisi akyan ngingyii o fe. Kusuj amo a sa mò aa mò bɛekɔ-ana abwayepo tɔnɔ bwɛetɔ. **25** Amose se-ɔ nɛ ɔɔ tɛɛ mò bɛekɔ-ana abwayepo na bamɔ nɛ bamɔ kusuj du feyɛ mò lee-o bɔ gyanjɛ, nɛ ɔɔ tɔwe gywii bamɔ feyɛ, “Mɔ bɛekɔ-ana, mone nyi feyɛ anɛ kibaare a lee kusuj mɔ-rɔ nɛe.

26 Mbeyɔmɔ, mɔnɛ fɔŋfɔŋ a ɲu, nɛ mɔnɛ a nu kɛtɔ nɛ Paɔl amo ɛ waa-ɔ. O ye ikisi nɛ sɛsɛ fɔŋfɔŋ a waa-ɔ mɔn de keyaaleŋ pɛɛɛ. Nɛ ɔɔ taare kyurowi asesɛ bweetɔ mfeerɛ Ifisus maŋ-nɔ mfeɛ na Asiya sweere se pɛɛɛ.

27 Amose-ɔ kufu bɔ-rɔ feyɛ anɛ kusuj mɔ e nya kenyare bɔye. N gyɛ anɛŋ wɔre, kufu bɛɛ kɔ bɔ-rɔ feyɛ anɛ kisi dabɛ Aatimis a sunkpa dabɛ-ɔ maa lee ba a ɔ bɔ kii seyɛ, na anɛ kisi dabɛ mɔ nɛ ɔkɛmaa nɛ ɔ bɔ Asiya sweere se na kaye-rɔ pɛɛɛ i suŋ-o ma lee nya kenyare!”

28 Asesɛ amo a nu aseŋkparegyi mɔ-ɔ, nɛ bamɔ iduŋ a fwii, nɛ baa lee ba feɛ-rɔ feyɛ, “Anɛ Ifisus kisi Aatimis gyɛ kisi dabɛ.”

29 Nɛ elawo amo a kɔɔre se maŋ amo pɛɛɛ-rɔ. Nɛ bamɔ nɛ bɔ naa ba waa aseŋ amo-ɔ a gyiiri Makedoniya awuye anyɔ kɔ nɛ ba tɛɛ bamɔ ε Gayus

na Aristaakus, nɛ bamɔ aa Pɔɔl naa-ɔ, nɛ baa yaa bamɔ mfɛŋ nɛ maŋ-ɔ-rɔ aseɛɛ pɛɛɛ e gyanjŋe-ɔ.

30 Nɛ Pɔɔl fɔŋfɔŋ e kpa feyɛ ɔ yɔ lamaŋ amo akatɔ-rɔ mfɛŋ ya sa sɛŋsa gywii aseɛɛ-ɔ, amaa bamɔ nɛ ba kɔɔre Yeesuu ba gyi-o moŋ sure.

31 Nɛ sweɛrɛ amo se a ayaaleŋpɔ-ɔ bokɔ nɛ bo gyɛ mò nyare-ana-ɔ a ba ɪkra bo kyɔŋwɛ mò, kore mò feyɛ ɔ ma kaŋ yɔ lamaŋ egyanjŋekpa amo mfɛŋ, a lee feyɛ kufu de bamɔ feyɛ bokɔ e mɔɔ mò.

32 Na ngyanjŋe-ɔ-rɔ pɛɛɛ de ɛlawɔ bwɛɛtɔ. Bamɔ bokɔ e feɛ-rɔ ba tɔwɛ aseŋ kɔ, nɛ bokɔ mɔ e feɛ-rɔ ba tɔwɛ bamɔ lee, a lee feyɛ bamɔ bokɔ gbaa moŋ nyi kɛtɔ se nɛ baa gyanjŋe-ɔ.

33 Yudaa awuye nɛ bo te maŋ amo-rɔ-ɔ a lee bamɔ-rɔ ɔko ne ba tee ε Alesanda-ɔ feyɛ ɔ yere aseɛɛ-ɔ akatɔ-rɔ sa sɛŋsa. Aseɛɛ amo bokɔ a tɛɛ mò feyɛ ɔ ba-ɔ, nɛ ɔɔ ya bamɔ kɛsareɛɛ feyɛ bamɔ pɛɛɛ laato. Nɛ ɔɔ lee ɔ sa sɛŋsa o gywii lamaŋ-ɔ na bo nya nyu feyɛ mò aa mò bɛɛkɔ-ana Yudaa awuye moŋ gyi bɔyɛ.

34 Amaa bamɔ a pini feyɛ ɔ gyɛ Yudaanyi-o, nɛ bamɔ pɛɛɛ mɔ a kpora faa-rɔ tɔwɛ aseŋ koŋkɔ dɔŋhwereɛɛ enyɔ feyɛ, “Anɛ Ifisus kisi Aatimis gyɛ kisi dabe!”

35 Nɛ ɪkkee maŋ-ɔ krakyɛɛ brɛsɛ a bo yuri lamaŋ-ɔ. Nɛ ɔ yε, “Mɔ kɔsɔbɛɛ-ana Ifisus awuye, ɔkɛmaa nyi feyɛ anɛ maŋ mɔ e gyɛ kisi dabe Aatimis na mò suŋkpa dabe a ɔdeerɛsɛpɔ-ɔ, mò aa mò kefore ne kaa lee soso lee da-ɔ-rɔ-ɔ.

36 ɔkɛmaa maa taare a o gyiiri amo-ɔ ikii. Amo se se-ɔ moŋ' yuri eyee, na moŋe ma waa kɛbɔyɛ kɔ.

37 Moŋe a baa anyare mɔ mfɛɛ, a moŋ gyɛ feyɛ baa ywii lee ane suŋkpa dabe-ɔ-rɔ neɛɛ bɛɛɛ baa

tɔwɛ aseŋ bɔyɛ kɔ bɔ kye anɛ kisi-o nɛe.

³⁸ Amo e gyɛ feyɛ Demeetriyus na mò bɛɛkɔ-anə abwayepo i de ɔkɔ aseŋ, anɛ de igominaa na ŋke ne anɛ de bɔ gyi aseŋ-ɔ, amosɛ-ɔ aseŋ kɛmaa nɛ bɔ de-o, bɔ taa baa mfɛŋ.

³⁹ Amaa kɛtɔ kɔ e bɔ-rɔ na kɔ kyo nɛ monɛ e kpa feraa, amo mon' lɔŋŋɔ mfɛŋ nɛ maŋ agyi e gyanjɛ ba waa mbraa ba sa maŋ-ɔ.

⁴⁰ Bo lɛe kɛtɔ nɛ kaa waa ndɔɔ-ɔ sɛ-ɔ, kufu bɔ-rɔ feyɛ ba tɔwɛ feyɛ anɛ a baa aseŋ maŋ-nɔ. Na anɛ mon de kpa feyɛ anɛ a waa aneŋ a aseŋ-ɔ, na anɛ mɔ aneŋ maa taare a aneŋ tɔwɛ kɛtɔ sɛ nɛ aneŋ a waa aneŋ-ɔ na aneŋ bɔ kuj aneŋ eyee.”

⁴¹ Mò a tɔwɛ amo-ɔ lɔwɛ-ɔ, nɛ ɔɔ sa nɛ asesɛ-ɔ pɛɛɛ mɔ a brawɛ-rɔ.

20

Anɛŋ nɛ Pɔɔl a lɛe Ifisus maŋ-nɔ yɔ Makedoniya na Akaya esweere se nyɔsɛpɔ-ɔ

¹ To, elawo amo a yɔwɛ-ɔ kamɛɛ-rɔ, nɛ Pɔɔl a tɛɛ bamɔ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o pɛɛɛ bɔ gyanjɛ, nɛ ɔɔ tɔwɛ aseŋ bo sa bamɔ wɔrɛ, nɛ ɔɔ kra bamɔ feyɛ ɔ yɔ nɛe. Nɛ ɔɔ lɛe mfɛŋ yɔ Makedoniya sweere se.

² Nɛ ɔɔ narɛ sweere amo se emaŋ se waa bamɔ wɔrɛ bo lɛe abwareseŋ-ɔ se. Nɛ ɔɔ fo Akaya sweere se.

³ Nɛ ɔɔ kyɛna mfɛŋ aferi asa. ɔɔ waa siraan feyɛ ɔ taa kɔree na o kiŋni yɔ Siriya sweere se, nɛ oo ɲu feyɛ Yudaa awuye-o e kpa a bɔ baa mò aseŋ, amosɛ-ɔ nɛ ɔɔ waa mò mfɛɛrɛ feyɛ o kiŋni a ɔ bɔrɔ Makedoniya bɛe.

⁴ Mò aa Pirus mò gyi Sopata nɛ ɔɔ lɛe Beroya maŋ-nɔ-ɔ, na Aristaakus na Sikundus nɛ baa lɛe

Tisalonikaa maŋ-nɔ-ɔ, na Gayus nɛ ɔɔ lęe Derebeɛ maŋ-nɔ-ɔ, na Tikikus na Trofimus nɛ baa lęe Asiya sweere se-ɔ, na Timotii ya yo.

5 Nɛ baa gyɛ anɛ ɳkpree ɔpoo se ya gywii anɛ Trowas maŋ-nɔ.

6 Wuribware-a-kya-ane-yawę a ateese-o kigyi a kyoŋ-ɔ, nɛ anɛ a lęe Filipii maŋ-nɔ bɔrɔ nkyu si. Bɔ fo ɳke nnuu-o, nɛ anɛ a tɔ bamɔ Trowas, nɛ anɛ a gyi kadaawɔkywee konko mfenj.

Anɛŋ nɛ Pɔɔl a yɔ Trowas lalalowę-ɔ

7 To, Memeneda amo kedeepweta-ɔ, nɛ anɛ aa bamɔ nɛ ba kɔɔrɛ Yeesuu ba gyi mfenj-ɔ a gyanjɛ a anɛ gyi anɛ nyanjɛ Yeesuu a ateese-o. Nɛ Pɔɔl a tɔwę abwareseŋ gywii bamɔ. Nɛ ɔɔ sa seŋsa gywii bamɔ anenj-aaa bɔ fo kaye nsena, a lęe feyɛ kemo kaye ɳke-o, o yo a o yɔwę bamɔ.

8 Na ifetiri bwęetɔ e lanjŋe kebaŋsoroo kękyan nɛ anɛ te kemo-rɔ-ɔ.

9 Nɛ keyaafɔre kɔ nɛ ba tęe mò ε Yutikus-o te mfaŋsereɛ se sanj nɛ Pɔɔl e sa seŋsa-ɔ, na idi de mò kafwęe, nɛ lalalowę-ɔ ɔɔ bɔ di idi. Nɛ ɔɔ lęe akyaj asa kebaŋsoroo lalalowę a kękyan nɛ anɛ te kemo-rɔ-ɔ a mfaŋsereɛ-ɔ se lee da-rɔ sweere. Bamɔ a ya yase mò-ɔ, ɔɔ kyo wu.

10 Amaa Pɔɔl a yɔ sweere mfenj, nɛ ɔɔ ya di keyaafɔre amo se, nɛ oo powi mò, nɛ o yɛ, “Mɔne ma sa a a tiri mɔne na o kęe!”

11 Nɛ Pɔɔl a kinji yɔ soso a kękyan nɛ anɛ te kemo-rɔ-ɔ bee ya gyi bodobodoo. Pɔɔl a sa seŋsa gywii bamɔ kyee bɔ fo kyowę kęleebęe-ɔ, nɛ ɔɔ yɔwę bamɔ o yii.

12 Né baa taa keyaafɔrɛ amo yaa pɛ na o kɛe, nɛ bamɔ ɲkpɔnɔ-rɔ a yuri bamɔ bwɛetɔ.

Aneŋ ne Pɔɔl a lee Trowas yɔ Mileetus-o

13 Né anɛ a yɔ akatɔ-rɔ ya taa kɔrɛɛ bɔrɔ nkyu si yɔ Asos maŋ-nɔ, mfɛŋ nɛ Pɔɔl e ya lwee anɛ kɔrɛɛ-ɔ-rɔ-ɔ. Mò ya tɔwɛ feyɛ anɛ waa aneŋ, bɔ lee feyɛ mò feraa naa sweɛre née.

14 Saŋ nɛ anɛ a fo Asos-o, nɛ anɛ a taa Pɔɔl anɛ kɔrɛɛ-ɔ-rɔ, nɛ anɛ a yɔ Mitileenee maŋ-nɔ.

15 Kɛmɔ kayɛ ɲke-o, nɛ anɛ a bɛɛ bɔrɔ nkyu si lee mfɛŋ ya kyoŋ Kiyos kwii si, nɛ anɛ a bɛɛ bɔrɔ nkyu si, nɛ anɛ a ya fo Samus kwii si. Né anɛ a bɔ fo Mileetus maŋ-nɔ.

16 Ne Pɔɔl a waa mò mfɛɛre feyɛ o bɔrɔ nkyu si na o kyoŋ Ifisus si aneŋ nɛ o maa nya a o nyɛra saŋ Asiya sweɛre se-ɔ. ɔɔ kpa mɛnaŋ a o fo Yerɔsalɛm, mò e taare de, na o fo Yerɔsalɛm pwɛɛ na Pentikos kake-o dɛɛ fo.

Aseŋ ne Pɔɔl a tɔwɛ bɔ kra Ifisus asɔrɛɛ abrɛsɛ-ɔ

17 Né Pɔɔl a sa ɲkra lɛɛ Mileetus bɔ kyoŋwɛ Ifisus asɔrɛɛ abrɛsɛ-ɔ feyɛ bɔ ba a bɔ gyanjaa mò.

18 Saŋ nɛ baa fo Mileetus-o, nɛ o tɔwɛ gywii bamɔ feyɛ, “Mɔnɛ nyi ketɔ kɛmaa nɛ mɔ a waa kɛmɔ saŋ nɛ m bɔ mɔnɛ ase-ɔ, hareɛɛ lɛɛ mɔ kake gyeŋkpeɛse nɛ mɔ a ba Asiya sweɛre mɔ se-ɔ.

19 Mɔnɛ nyi feyɛ hareɛɛ Yudaa awuye a yere bɔ kye mɔ, nɛ baa sa nɛ mɔ a gyi awɔrefɔ, nɛ mɔ a ba akyukyu bɔ kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ sa bamɔ ooo, mɔnɛ waa mɔ eyee feyɛ sɛsɛ dabe-ɔ mɔnɛ ase. Amaa mɔ a sun kusuŋ nɛɛ feyɛ kɛnya-ɔ sa anɛ nyanyɛ Yeesuu.

20 Mɔnɛ nyi feyɛ moŋ ba kɛtɔ kɛmaa nɛ ke e kya mɔnɛ-rɔ bɔ kweerɔ mɔnɛ sɛ saŋ nɛ mo e tɔwɛ na mo e kaapɔ abwareṣeŋ lamaŋ-nɔ na mɔnɛ elɔŋ-nɔ-ɔ.

21 Mo a yii Yudaa awuye na bamɔ ne bɔ moŋ gye Yudaa awuye-o pɛɛɛ sɛ saŋ kɛmaa feyɛ bɔ nu bamɔ eyee, na bɔ kiŋni lee bamɔ ebɔye-rɔ, na bɔ ba Wuribware ase, na bɔ kɔɔrɛ anɛ nyaŋpɛ Yeesuu gyi.

22 Amaa mbeyɔmɔ, Wuribware a kufwiijɛ timaa-o e tɔwɛ o gywii mo feyɛ n yɔ Yerɔsalɛm, amaa moŋ nyi kɛtɔ ne ke e ya waa mo mfeŋ-ɔ.

23 Kɛtɔ ne n nyi-o e gyɛ feyɛ tɔŋ kɛmaa ne mo e yɔ-ɔ Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a yii mo sɛ saŋ kɛmaa feyɛ ba tii mo Yerɔsalɛm, na bɔ sa a n gyi awɔrefɔɔ.

24 Amaa nkpa bɛɛɛ lowi-o, kɛtɔ ne mo e kpa-ɔ e gyɛ feyɛ mo e lɔwɛ mo kusuŋ nɛ anɛ nyaŋpɛ Yeesuu a sa mo feyɛ n tɔwɛ aseŋ timaa-o bɔ lee aneŋ ne Wuribware a nɛ anɛ ewɛɛ se-ɔ.

25 Mo a narɛ laa mɔnɛ pɛɛɛ mɔ, na mo e tɔwɛ Wuribware a kuwure-o-ro aseŋ mo i gywii mɔnɛ. Na mbeyɔmɔ n nyi feyɛ mɔnɛ ɔkɔ maa lee nɛ mo.

26 Amose-ɔ mo e tɔwɛ mo i gywii mɔnɛ kakatɔpee-ro feyɛ ndɔɔ a kake mɔ mɔnɛ-rɔ ɔkɔ bɔ-rɔ ne mɔ e moŋ nya nkpa na kukyure ne a moŋ de kɛɛ-ɔ, a moŋ lee mo ase.

27 Bo lee feyɛ moŋ ba kɛtɔ ne Wuribware a tɔwɛ feyɛ ɔɔ waa-ɔ bɔ kweerɔ mɔnɛ se.

28 Amose-ɔ mon' deere mɔnɛ eyee se na aseɛ se ne Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a taa bɔ waa mɔnɛ kesareɛ-ɔ se neenɛɛ. Na mon' deere anɛ nyaŋpɛ

Yeesuu asoree asesɛ se, feyɛ aneŋ ne esanne ḥdeerɛsepo e deerɛ mò esanne se neenee-ɔ. A lee feyɛ Yeesuu a ba mò fɔṇfɔṇ lowi bɔ lee bamɔ lee ḥbənsam kɛsaree-ɔ sa ne baa kii mò fɔṇfɔṇ asesɛ.

29 N nyi feyɛ mo a yɔwɛ mone mɔ-ɔ, asesɛ i lwee mone-ɔ feyɛ aneŋ ne kwaare i lwee esanne-ɔ, ne mò ya nya bamɔ, ne ɔ mɔa a ɔ wo-ɔ.

30 Saŋ kɔ e ba na mone-ɔ bokɔ ba ayeba na a sa a bamɔ bɛɛkɔ-ana ne baa kɔrɛ Yeesuu gyi-o kii bo gya bamɔ se.

31 Amose-ɔ mon' sa se na mon' nyinji si aneŋ ne mo a kyɛna mone ase nsu nsa-ɔ. Na mon' nyinji si feyɛ kanye na mpase, mo a ba akyukyu bɔ nyinji mone Wuribware a ekpa-ɔ se.

32 Na mbeyɔmɔ, n de mone mo e waa Wuribware kɛsaree-ɔ. Ne mone ya kya se gya Wuribware aseŋ-ɔ se, aseŋ amo ne a kaapo mone aneŋ ne ɔ kpa mone bweetɔ-ɔ e taare a a morowɛ mone. Na a sa a mon' nya keyaaleŋ na Wuribware a nyure ne ɔ tɔwɛ bɔ beya feyɛ ɔ sa mò asesɛ-ɔ.

33 Saŋ ne m bɔ mone ase-ɔ, moŋ yorowɛ kɔtɔko, harɛe atanne pipee bɛɛs afufuri bɛɛs awaagya.

34 Mone fɔṇfɔṇ nyi feyɛ asaree mɔ ne mo a bɔ waa kusuŋ bɔ nya kɛtɔ kɛmaa ne mo aa mo anarebɛɛpo e kpa-ɔ.

35 Mo a waa kusuŋ mɔ keŋken bɔ kaapo mone nee feyɛ a tiri feyɛ ane kya bamɔ ne bɔ moŋ bɔ leŋ-ɔ-ɔ, na ane nyinji aseŋ ne ane nyaŋpɛ Yeesuu fɔṇfɔṇ a tɔwɛ-ɔ se, ɔ ye, ‘Okɔ ne o ke atɔ-ɔ de nyure ɔ kyo ɔkɔ ne ba ke mɔ-ɔ.’ ”

36 Pɔɔl a sa sɛŋsa gywii bamɔ lɔwɛ-ɔ, ne mò aa bamɔ a kpuni aŋurii, ne baa kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ.

37 Né bamɔ̄ ɔkɛmaa i su, na o powi mò, na ɔkɛmaa ɛ kyoɔkywɛe mò kɛdaaboŋ o de ɔ waa mò nare damenajse.

38 Kɛtɔ̄ sɛ ne a moŋ waa bamɔ̄ kɔnɛ pɛɛɛ-ɔ ɛ gyɛ feyɛ mò a tɔwɛ feyɛ bɔ̄ maa lɛɛ ɲu mò-ɔ. Né baa yaa mò ya bɔ̄ fo mò koree ase.

21

Anę ne Pɔɔl a yɔ Yerɔsalɛm-ɔ

1 Né ɲkee anę aa bamɔ̄ a gyi ɲkra, na anę i su akyukyu preepreesɛ. Né anę a lwee koree kɔ̄-rɔ tɛŋ ɔpoo-ɔ yɔ Kos maŋ nɛ ɔ bɔ̄ kwii kɔ̄ se-ɔ. Lee mfɛŋ nɛ anę a bę̄ yɔ ya fɔ̄ Rodos maŋ nɛ ɔ bɔ̄ kwii kɔ̄ se-ɔ. Né anę a lee mfɛŋ yɔ Patara maŋ nɛ ɔ bɔ̄ Likiya sweere se-ɔ-ɔ-ɔ.

2 Mfɛŋ nɛ anę a nya koree nɛ ɔ yɔ Fonikiya sweere se (nɛ ɔ bɔ̄ Siriya sweere se-ɔ), nɛ anę a lwee mò-ɔ.

3 Né anę a fɔ̄ mfɛŋ nɛ anę kɛe Kiprus kwii-ɔ, nɛ anę a bɔrɔ kigiyise si yɔ Siriya sweere se. Né anę a ya danj Tiro maŋ-nɔ, a lee feyɛ mfɛŋ nɛ koree amo i lee mò tɔsɔrɔ.

4 Né anę a ɲu bamɔ̄ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-ɔ bɔkɔ mfɛŋ, nɛ anę a kyɛna bamɔ̄ ase kadaawɔkywɛe koŋkɔ̄. Né Wuribware a kufwiinje timaa-o a lee bɔ̄ kaapo bamɔ̄ boko feyɛ Pɔɔl ya yɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ, ɔ nya aseŋ. Amose-ɔ nɛ baa kore mò feyɛ ɔ ma yɔ mfɛŋ.

5 Amaa anę saŋ nɛ anę i gyi bamɔ̄ ase-ɔ a fɔ̄-ɔ, nɛ anę a bę̄ meraa anę kpa se. Né bamɔ̄ aa bamɔ̄ aka na bamɔ̄ gyi-ana pɛɛɛ mɔ̄ a yaa anę kpa-ɔ ya bɔ̄ fo

nkyu-o kanɔ, nɛ anɛ pɛɛɛ mɔ a kpuni aŋurii mfɛŋ, nɛ anɛ a kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ.

⁶ Nɛ anɛ aa bamɔ a gyi ŋ kra, nɛ anɛ a bɛɛ ya lwee kɔrɛɛ-ɔ-rɔ, nɛ bamɔ mɔ baa kiŋŋi yɔ pe.

⁷ Nɛ anɛ a bɛɛ kya anɛ kpa-ɔ sɛ bɔrɔ nkyu si lee Tiro ya fo Tolomayis maŋ-nɔ. Nɛ anɛ a ka bamɔ nɛ baa kɔrɛ Yeesuu gyi mfɛŋ-ɔ kanɔ, nɛ anɛ a kyɛna bamɔ ase kake koŋko.

⁸ Nɛ ŋkee lalalowɛ-ɔ, anɛ a bɛɛ lwee kɔrɛɛ-ɔ-rɔ lee mfɛŋ, nɛ anɛ a ya daŋ Kayesareya maŋ-nɔ, Samariya sweerɛ sɛ. Nɛ anɛ a kyɛna Yeesuu aseŋ timaa-o ɔtawɛpɔ Filipo ase mfɛŋ. Filipo gyɛ akyarɔpɔ asunoo-o ɔkɔ nɛ saŋ-ɔ baa lee bamɔ Yerɔsalɛm feyɛ bɔ deere ateese na atanne kike-ro si-0.

⁹ O de mò gyi-ana mbregyii ana nɛ Wuribware a lee feyɛ bɔ kii mò akyamɛɛ bɔkɔ, na bɔ deɛ tɔwɛ aseŋ nɛ o lee ɔ kaapɔ bamɔ-ɔ gywii aseɛɛ-ɔ.

¹⁰ Anɛ a gyi mfɛŋ ŋke bwɛɛtɔ-ɔ, nɛ Wuribware kyaamɛɛ kɔ nɛ ba tee mò e Agabus-o a lee Yudeya sweerɛ sɛ ba.

¹¹ Nɛ ɔɔ ba anɛ ase, nɛ ɔɔ taa Pɔɔl a laare-rɔ keresesɛ-ɔ bɔ ŋure mò fɔŋfɔŋ ayaa na asareɛ bɔ kya abɛɛ, nɛ ɔ ye, “Ketɔ nɛ Wuribware a kufwiijɛ timaa-o a tɔwɛ-ɔ e gyɛ feyɛ mfaanɛɛ dɛɛ nɛ Yudaa awuye i ŋure keresesɛ mɔ wuye Yerɔsalɛm maŋ-nɔ, na bɔ taa mò bɔ waa Roma awuye-o kɛsareɛ-ɔ.”

¹² Saŋ nɛ anɛ a nu amo-ɔ, nɛ anɛ aa bamɔ nɛ bɔ bɔ mfɛŋ-ɔ a kɔrɛ Pɔɔl feyɛ ɔ ma yɔ mfɛŋ.

¹³ Amaa ɔɔ bɛŋŋaa anɛ nɛɛ feyɛ, “Ntetɔ nɛ mone e waa-ɔ nɛɛ, mone i su mfaanɛɛ na mone e nyera mo kakponɔ-rɔ nɛɛ eee? N gyɛ bamɔ kuŋure mo worɛ

siraa nē mo a waa a እ yō Yerōsalēm, amo aa lowi, na እ kperi anē nyanjpe Yeesuu si, na እ wu mfēn.”

¹⁴ Anē moŋ taare tōwē a o sure si feyε የ ma yō Yerōsalēm. Amose-ɔ nē anē a yōwē mō, nē anē yε, “Anē nyanjpe a kepre-ɔ waa.”

¹⁵ Anē a kyēna mfēn bō fo saŋ kō-ɔ, nē anē a sorɔ anē etəsorɔ, nē anē a kya anē kpa sē yō Yerōsalēm.

¹⁶ Anē aa bamō nē baa kōrē Yeesuu gyi, nē baa lee Kayēsareya mfēn-ɔ bōkō ya yō, nē baa yaa anē የnyare nē anē e ya sōwē mō lōn-nō-ɔ aye. Ba tee mō ε Menasən. ዽō lee Kiprus kwii si nēe, nē የ gyē bamō nē baa wuree kōrē Yeesuu gyi-o ፕko.

Anēn nē Pōol a ka Yerōsalēm asərēe awuye kanō-ɔ

¹⁷ Saŋ nē anē a fo Yerōsalēm maŋ-nō-ɔ, bamō nē baa kōrē Yeesuu gyi-o a sa anē aŋse damēnaŋse.

¹⁸ Kēmo kayē እke-o, nē anē aa Pōol a yō a የ ya ka Yakubu kanō. Mō a yō-ɔ, asərēe abrēsə-ɔ bō mfēn.

¹⁹ Nē Pōol a ka bamō kanō, nē የ tōwē ketō kēmaa nē Wuribware a bōrō mō sē waa sa ndē sē awuye bweetō-ɔ gywii bamō.

²⁰ Bamō a nu mō ase lōwē-ɔ, nē baa kyōrō Wuribware. Nē bō yε, “Anē kōsobee Pōol, fo a እu anēn nē anē Yudaa awuye እkpēn እkpēn mfēe a kōrē Yeesuu gyi-o, na anēn nē baa lēn bamō eyee bō gya anē mbraa nē anē ədēdaapō Mosis a sa anē-ɔ se nēenēe-ɔ ዝወ?

²¹ Baa nu feyε fo e kaapo Yudaa awuye nē bō te ndē sē awuye-o-ro nēe feyε bō yōwē mbraa nē Mosis a sa anē-ɔ dēe kegya sē, na fo e tōwē fo i gywii bamō feyε bō ma lee tēñjē bamō gyi-ana atwēetu, na bō ma lee gya anē adēdaaseñ sē.

22 A waa dɛɛ ba nu fɛyɛ fɔ a ba. Né emené nɛ anɛ e waa a anɛ bɔ kaapo fɛyɛ kɛtɔ nɛ baa tɔwɛ bɔ lee fɔ kuŋu si-o gyɛ ayɛba-ɔ nɛe?

23-24 Kɛtɔ nɛ anɛ e kpa fɛyɛ fɔ waa-ɔ e gyɛ fɛyɛ fɔ kya anyare ana kɔ nɛ bɔ bɔ mfeɛ-ɔ-rɔ, nɛ baa waa Wuribware ɛtan fɛyɛ bɔ maa see bamɔ ipwii-o. Amaa baa kɔŋ waa atɔ kɔ nɛ a de iyisi-o. Amoṣe-ɔ a tiri fɛyɛ bɔ kpɛɛ bamɔ iyisi-o na bɔ see bamɔ, na bɔ lɔŋjɔ Wuribware, na bɔ dɛɛ taare lwee mò suŋkpa-ɔ-rɔ. To, fɔ aa bamɔ yɔ a fɔ ka atannɛ nɛ Wuribware ɔləŋjɔpɔ e kɔɔrɛ a ɔ dɛɛ kpɛɛ bamɔ iyisi-o sa bamɔ-ɔ. Amo-ɔ e gye nɛ a sa na ɔkemaa ɲu fɛyɛ aseŋ nɛ baa tɔwɛ gywii bamɔ fɛyɛ fɔ a tɔwɛ-ɔ moŋ gye kaseŋtin, na fɔ fəŋfɔŋ gbaa gya Mosis a mbraa-ɔ se.

25 Amaa bamɔ nɛ bɔ moŋ gye Yudaa awuye, nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o feraa, anɛ a kyɔ kyɔrɛɛ bɔ kyɔŋwɛ bamɔ-ɔ fɛyɛ bɔ ma kaŋ gyi ateese bɛɛɛ wɔ kabɔ nɛ baa mɔɔ wɛ ikisi si-o, na bɔ ma kaŋ gyi mbogya, na bɔ ma kaŋ wɔ kabɔ nɛ bɔ moŋ teŋ kamɔ kɛbɔ-rɔ, na bɔ ma waa kakyeɛkpa na kanyarekpa. Anɛŋ a mbraa mɔ baare sa bamɔ.”

26 Amoṣe-ɔ kayɛ ɲke-o, nɛ Pɔɔl a yaa anyare-ɔ Wuribware aləŋjɔpɔ ase, nɛ bamɔ aa Pɔɔl a ya kpɛɛ bamɔ iyisi, na bɔ nya fɔ Wuribware suŋkpa kulweero. Nɛ ɔɔ yɔ Wuribware suŋkpa ya tɔwɛ ɲke nɛ etan i gyi-o, na saŋ nɛ ba ba a bɔ lɔŋjɔ Wuribware-ɔ.

Anɛŋ nɛ baa kra Pɔɔl Wuribware suŋkpa-ɔ

27 Amaa ɲke nsunoo amo a kpa a m fɔ-ɔ, nɛ Yudaa awuye kɔ nɛ baa lee Asiya swɛɛrɛ sɛ-ɔ a ɲu Pɔɔl Wuribware suŋkpa kabuno Yerɔsalɛm mfeŋ.

Né baa wure asesɛ nɛ bo bo mfɛŋ-ɔ-rɔ, nɛ baa kra Pɔɔl.

²⁸ Né baa faa-rɔ feyɛ, “Isireelii awuye, mɔn' kya anɛ-rɔ! Ḍnyaré mɔ e gye nɛ o naa tɔŋ kemaa ɔ kaapo aseŋ o kye anɛ Isireelii awuye na anɛ mbraa-ɔ, na ɔ tɔwɛ aseŋ bɔyɛ bo lee Wuribware suŋkpa mɔ se. Né mbeyɔmɔ ɔɔ baa bamɔ nɛ bo mɔn gye Yudaa awuye-o baa Wuribware suŋkpa-ɔ-rɔ mfɛɛ baa bo waa mò iyisi!”

²⁹ Baa tɔwɛ anɛŋ bo lee feyɛ baa ɲu Trofimus nɛ ɔɔ lee Ifisus maŋ-nɔ-ɔ na Pɔɔl a narɛ maŋ-nɔ, nɛ baa fa feyɛ Pɔɔl a yaa mò Wuribware suŋkpa mɔ-rɔ nee.

³⁰ Né aseŋ dabɛ a ba maŋ-ɔ-rɔ, nɛ asesɛ bwɛɛtɔ a ɲwɛenaj lee tɔŋ kemaa bo gyanjɛ, nɛ baa ya kra Pɔɔl, nɛ baa gyiiri mò lee Wuribware suŋkpa a kabuno-o. Puri amo-rɔ, nɛ Wuribware suŋkpa adeerɛsɛpɔ-ɔ a tii ɛponɛ-ɔ na asesɛ-ɔ ma bɛɛ taa aseŋ-ɔ lweero mfɛŋ.

³¹ Asesɛ-ɔ a kpa a bo mɔɔ Pɔɔl-ɔ, nɛ ɔkɔ a ya tɔwɛ gywii Roma asoogyaa ɔgyeŋkpeɛpɔ-ɔ feyɛ Yerɔsalɛm awuye pɛɛɛ a baa aseŋ dabɛ maŋ-nɔ.

³² Puri amo-rɔ mfɛŋ nɛ ɔgyeŋkpeɛpɔ amo a taa asoogyaa awuye kɔ na bamɔ abrɛsɛ, nɛ baa waa mɛnaŋ yɔ asesɛ kukwii-o amo ase. Sanj nɛ baa ɲu asoogyaa ɔgyeŋkpeɛpɔ-ɔ na asoogyaa awuye-o, nɛ baa yɔwɛ Pɔɔl kɛda.

³³ Né asoogyaa brɛsɛ-ɔ a ya kra Pɔɔl, nɛ ɔɔ sa kanɔ feyɛ bo ba agbarabi anyɔ bo ɲure mò. Né ɲkee oo bise feyɛ, “Nse ɛ gye ɔnyare mɔ, nɛ ntɛtɔ nɛ ɔɔ waa?”

³⁴ Né asesɛ-ɔ bokɔ a faa-rɔ ba bɛŋjaa aseŋ kɔ, na bokɔ mɔ e bɛŋjaa ako, na a kweɛ. Mfaanɛɛ sɛ-ɔ,

asoogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ mɔŋ taare ɲu kɛtɔ nɛ kaa baa aseŋ-ɔ. Amose-ɔ, nɛ ɔɔ sa kanɔ fɛyɛ bɔ taa Pɔɔl dɛɛ yaa bɔ bɛya asoogyaa awuye kwatase-ɔ.

³⁵ Nɛ lamaŋ-ɔ a gya asoogyaa awuye-o si ya fo abeŋberɛe nɛ ba kyikye si baa lwee asoogyaa awuye kwatase-ɔ-ɔ. ase, nɛ asoogyaa awuye-o a yasɛ Pɔɔl sɔrɔ sɔsɔ, a lee fɛyɛ aseɛ-ɔ iduŋ a fwii mɔ se bwɛetɔ.

³⁶ Saŋ nɛ bɔ gya se-ɔ, na ba fɛɛ-ɔ fɛyɛ, “Mon' mɔ mɔ.”

Anɛŋ nɛ Pɔɔl a tɔwɛ aseŋ na ɔ bɔ lee mɔ eyee-ɔ

³⁷ Saŋ nɛ asoogyaa awuye-o ɛ kpa a bɔ taa Pɔɔl waa kwatase-ɔ-ɔ, nɛ oo bise asoogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ Griiki-ro fɛyɛ, “Obresɛ, mɔ ɛ taare a n sa seŋsa gywii fo aaa?”

Nɛ asoogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ amo yɛ, “Fo kyɔ fo i nu Griiki-ro aaa?

³⁸ Amo feraa n gyɛ fo ɛ gyɛ Igypitinyi nɛ saŋ ko ɔɔ dɛɛ baa aseŋ maŋ-nɔ, nɛ ɔɔ gyɛ anaapɔ nkpeŋ nna kegyeŋkpeɛ yɔ kimukee-ro-o bɛɛɛ?”

³⁹ Nɛ Pɔɔl a bɛŋjaa fɛyɛ, “N gyɛ Yudaanyi nɛ. Baa kowɛ mɔ Taasus maŋ nɛ ɔ bɔ Kilikiya sweere se-ɔ-ɔ nɛ. n gyɛ maŋ dabɛ kigyi nɛ. Mɔ ɛ kɔrɛ fo nɛ a fo sa a n sa seŋsa gywii aseɛ-ɔ.”

⁴⁰ Nɛ asoogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ a sa mɔ kpa. Nɛ Pɔɔl a yere mfɛŋ nɛ ba kyikye ba lwee kwatase-ɔ-ɔ-ɔ se, nɛ ɔɔ ya mɔ kesareɛ bɔ kaapo fɛyɛ aseɛ-ɔ laato. Saŋ nɛ baa laato-ɔ, nɛ Pɔɔl a sa bamɔ aye-ɔ Heebrii seŋsa gywii bamɔ.

22

¹ ɔɔ tɔwɛ nɛ fɛyɛ, “N se-ana na n daa-ana na n tire-ana na m pekyɛ-ana, mon' nu mɔ ase fɛyɛ mɔ

a yere monɛ akato-rɔ mfeɛ mo e tɔwɛ aseŋ mo i lee mo eyee-ɔ.”

² Bamɔ a nu feyɛ o sa bamɔ Heebrii seŋsa-rɔ bamɔ ase-ɔ, nɛ baa waa diŋŋ diŋŋ diŋŋ, nɛ Pɔɔl a kya se feyɛ,

³ “Yudaanyi e gye mo. Taasus maŋ-nɔ Kilikiya sweere se nɛ baa kowɛ mo. Amaa Yerɔsalɛm mfeɛ ne baa bera mo, nɛ mo a kyɛna anɛ ɔkaapopo dabɛ ne ba tɛe mɔ e Gamaliili-o ayaa-rɔ, nɛ ɔɔ kaapo mo aneŋ nɛ n gya anɛ adɛdaapo a mbraa-ɔ se neenɛɛ-ɔ. Nɛ mo a leŋ mo eyee suŋ Wuribware feyɛ aneŋ nɛ monɛ nɛ monɛ bo mfɛe ndɔɔ-ɔ i suŋ-o.

⁴ N gye amo wɔrɛ, mo a bee waa bamɔ nɛ bo gya Yeesuu a ɛkpa-ɔ se-ɔ awɔrefɔɔ, nɛ mo a sa nɛ baa mao bamɔ boko. Na mo e kra anyare na akyee, nɛ mo a sa nɛ baa tii bamɔ.

⁵ Wuribware ɔləŋŋɔpɔ brɛsɛ-ɔ na anɛ abresɛ-ɔ pɛɛɛ e taare a bo kaapo feyɛ aseŋ mo nɛ mo e tɔwɛ-ɔ gye kasenjɛn nee. Baa kyɔrɛe ewɔrɛ sa mo feyɛ n taa sa anɛ bɛɛkɔ-ana Yudaa awuye nɛ bo bo Damasikus maŋ-nɔ-ɔ. Amose-ɔ nɛ mo a yɔ mfenj na ŋ nya kra asɛsɛ mo nɛ bo gya Yeesuu a ɛkpa-ɔ se-ɔ ŋure bamɔ agbarabi, na ŋ kiŋŋaa bamɔ baa Yerɔsalɛm mfeɛ, na bo gyiiri bamɔ kɛsɛbɔ.”

Aneŋ nɛ Pɔɔl a tɔwɛ aneŋ nɛ oo kii Kristoonyi-o

⁶ Nɛ Pɔɔl a kya se tɔwɛ feyɛ, “Nke ŋkɔ mpase, mo a yɔ mo e kpa a m fo Damasikus-o, nɛ kelanjɛrɔ dabe kɔ nɛ ku du feyɛ ɛleelɛɛ-ɔ a lɛɛ soso kaluwa koŋkɔ bo muruwaa weɛ mo se.

⁷ Ne mo a lee da sweere, ne mo a nu bore ko a tɔwɛ feyɛ, ‘Sɔɔl, Sɔɔl! Ntɛtɔ nee, nɛ fo e tɔɔraa mo aneŋ?’

8 Né mo a bise feyε, ‘Mo nyanjpe, fo nsɛ nee?’ Né oo tɔwɛ gywii mo feyε, ‘Mo, Yeesuu Nasaretényi-o ne fo e tɔora-a-ɔ nee.’

9 Asɛsɛ nɛ mo aa bamɔ naa-ɔ a ɲu kelaŋjɛrɔ-ɔ, amaa bo moŋ nu bore ne oo sa seŋsa mo ase-ɔ.

10 Né mo a bise mɔ feyε, ‘Mo nyanjpe, ntetɔ nɛ fo e kpa feyε ɲ waa?’ Né anɛ nyanjpe a tɔwɛ gywii mo feyε, ‘Koso na fo yɔ Damasikus. Ðkɔ e tɔwɛ kɛtɔ kemaa nɛ mo e kpa feyε fo waa-ɔ a o gywii fo mfɛn.’

11 Né kelaŋjɛrɔ amo a sa nɛ mo akatɔ a bwée, amoṣe-ɔ nɛ mo anarebɛɛpɔ-ɔ a kra mo kɛsarɛe-ɔ yaa Damasikus maŋ-nɔ.

12 Amɔ anɛ bɛekɔ Yudaanyi kɔ mo bo maŋ-ɔ-ɔ ne ba tee mò ε Ananiyas. Ðgye sesɛ timaa, nɛ ɔ gya anɛ mbraa-ɔ se neenɛ, nɛ Yudaa awuye nɛ bo bo mfɛŋ-ɔ i bu mò bwɛetɔ.

13 Né oo ba mo ase, nɛ oo yere meraa mo, nɛ ɔ yε, ‘Mo kosoθee Sɔɔl, bɛe ɲu atɔ.’ Puri amo-ɔ nɛ mo akatɔ a buŋji, nɛ mo a deere mò.

14 Né ɔ yε, ‘Wuribware nɛ anɛ a suŋ lɛe anɛ adɛdaapɔ a mbeɛ-ɔ se-ɔ a lee fo nee feyε fo pini mò kepre, na fo gyii mò nɛ Wuribware e tee mò ε mò keyaafɔre timaa, na fo nu mò bore.

15 A lɛe feyε kɛtɔ nɛ fo waa-ɔ e gyɛ feyε fo tɔwɛ kɛtɔ nɛ fo a ɲu-o na aseŋ nɛ fo a nu-o gywii ɔkemaa.

16 Né ntetɔ se nɛ fo bee fo gywii? Koso na fo bo asuu, na fo kore Wuribware feyε Yeesuu kenyare-ɔ ɔ bo kpɛɛ fo ebɔyɛ bo tweɛ.’

17 Né mo a kinŋji ba Yerosalɛm mfee. Saŋ nɛ mo e kore kebwarekɔre Wuribware sunkpa-ɔ, nɛ aa waa feyε mo a ku dee-o.

18 Dee amo-rɔ mo a ነ a ane nyanjpe, ne oo tɔwɛ gywii mo feyε, ‘Waa mənaŋ lęe Yerøsaləm mfeeɛ, a lęe feyε mfeeɛ a aseše-ɔ maa sure aseŋ ne fo e tɔwɛ a fo gywii bamo bɔ lęe mo kuŋu si-o si.’

19 Ne mo a beŋŋaa mò feyε, ‘Mo nyanjpe, bo nyi damenanjse feyε mo a dεe nare kεbwarekɔrε akyan-nɔ kra aseše ne baa kɔɔrε fo gyi-o. Ne mo a tii bamo tiikpa, ne mo a da bamo.

20 Na sanj ne baa mɔɔ Stifaŋ ne kufu monj de mò feyε o tɔwɛ lamanj-nɔ feyε o gya fo ɛkpa-ɔ se-ɔ, na m bɔ mfenj, ne mo a sure si feyε bɔ mɔɔ mò, ne mo a bee deere bamo ne baa ya mɔɔ mò-ɔ awaagya se sa bamo.’

21 Ne ane nyanjpe ye, ‘Nare, a lęe feyε mo i sunj fo kefɔ a m bo kyoŋwe nde se awuye-o ase.’ ”

Anęn ne Pɔɔl a lee bɔ kaapo bamo feyε o gyę Roma maŋ kigyi-o

22 Saŋ ne Pɔɔl e sa seŋsa-ɔ, ba laatɔ ba nu, amaa bamo a nu feyε Pɔɔl ye ane nyanjpe ye o yo bamo ne bo monj gyę Yudaa awuye-o ase-ɔ, ne baa bee lee ba feε-rɔ keŋkeŋ feyε, “Mon' taa mò nare. Mon' mɔɔ mò! A monj bware feyε mò a bee lee kyɛna swɛerɛ mo se.”

23 Na ba feε-rɔ, na ba leŋkpaaŋ bamo awaagya-rɔ, na ba twęe ęse ba kyoŋwe soso bɔ kaapo feyε bamo iduŋ a fwii Pɔɔl se bwęetɔ.

24 Ne Roma soogyaa ɔgyenjkpeɛrɔ-ɔ a sa kanɔ feyε asoogyaa awuye-o taa Pɔɔl yaa bamo kwatase-ɔ-rɔ, ne oo tɔwɛ gywii bamo feyε bɔ da mò kɔkyokywęe, na bɔ nya ነ kɛtɔ se ne Yudaa awuye-o e feε-rɔ ba kye mò-ɔ.

25 Amaa bamɔ a ɳure mò bɔ beya sweere, na bɔ da mò-ɔ, nè Pɔɔl a tɔwɛ gywii soogyaa brɛsɛ nè ɔ yere mfɛŋ-ɔ feyɛ, “N gyɛ Roma maŋ kigyi née. Nè bɔ moŋ tɛɛ gyi mo aseŋ feyɛ mo a waa bɔyɛ kɔ. A moŋ da moŋe mbraa-rɔ feyɛ a gyɛ bɔyɛ feyɛ moŋe e kpa a moŋ' da mo kɔkyo kwyee aaa?”

26 Soogyaa brɛsɛ amo a nu aneŋ-ɔ, nè ɔɔ yɔ asoogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ ase ya bise mò feyɛ, “Ketɔ nè fo e kpa a fo waa ɔnyarɛ amo-ɔ bware aaa? A lèe feyɛ ɔ gyɛ Roma maŋ kigyi née!”

27 Amose-ɔ nè soogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ amo a yɔ Pɔɔl ase ya bise mò feyɛ, “Tɔwɛ gywii mo, a gyɛ kasenjtin feyɛ Roma maŋ kigyi e gyɛ fo aaa?”

Nè Pɔɔl yɛ, “ɔɔ.”

28 Nè soogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ yɛ, “Mo a ka atanne dabe pwɛɛ nè mo a dɛɛ kii Roma maŋ kigyi.”

Nè Pɔɔl a beŋjaa feyɛ, “Amaa m feraa Roma maŋ agyi a deŋ kowɛ mo-ɔ se-ɔ, n gyɛ Roma maŋ kigyi née.”

29 Puri amo-rɔ, nè bamɔ nè ba kpa kibise mò aseŋ-ɔ pɛɛɛ a lwii kamɛɛ lèe Pɔɔl ase. Saŋ nè soogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ a pini feyɛ Roma maŋ kigyi nè oo ɳure agbarabi-o, nè kufu a nya mò.

Aneŋ nè baa yaa Pɔɔl maŋ abrɛsɛ akatɔ-rɔ-ɔ

30 Amaa soogyaa ɔgyeŋkpeɛrɔ-ɔ e kpa feyɛ o ɳu ketɔ se nè Yudaa awuye-o e porɔ Pɔɔl-ɔ. Amose kɛmɔ kaye ɳke-o, nè ɔɔ sa nè baa saŋŋe agbarabi nè baa bɔ ɳure Pɔɔl-ɔ. Nè ɔɔ tɛɛ Wuribware alɔŋŋɔ-ɔ na maŋ abrɛsɛ-ɔ pɛɛɛ feyɛ bɔ gyanjɛ. Nè ɔɔ baa Pɔɔl baa bɔ yera bamɔ akatɔ-rɔ.

23

¹ Ne Pœl a deere maŋ abresε-ɔ akatɔ-rɔ, ne ɔ yε, “Mo bœkɔ-an-a Isireelii awuye! Wuribware ase feraa, nyi mo kakponɔ-rɔ feyε moŋ de kœbɔyε bo lee mo kakyɛna-rɔ haree bɔ fo ndœ!”

² Ne Wuribware ələŋŋɔpo bresε ne ba tεe mɔ ε Ananiyas-o a sa bamɔ ne bo yere bo meraa Pœl-ɔ kanɔ feyε bo dayε mɔ kanɔ se abaa.

³ Ne Pœl a tɔwε gywii mɔ feyε, “A waa dee Wuribware mɔ e da fo, nno ŋnyɔ ŋnyɔ wuye. Fo te mfεŋ fo ye fo de mbraa-ɔ, ne fo i gyi mo aseŋ, na fo-ɔ fo bœ̄ fo e waa kεtɔ ne ki kye mbraa-ɔ, a lee feyε fo ye bo da mo!”

⁴ Ne bamɔ ne bo yere meraa Pœl-ɔ a tɔwε gywii mɔ feyε, “Fo e saare Wuribware ələŋŋɔpo bresε-ɔ nee!”

⁵ Ne Pœl a bœŋŋaa feyε, “Mo bœkɔ-an-a Isireelii awuye, moŋ nyi feyε ɔ gyε Wuribware ələŋŋɔpo bresε-ɔ nee. A gyε kaseŋtin feyε abwareſen wɔrε-ɔ yε, ‘Fo ma tɔwε aseŋ bɔyε bo kye fo asesε-ɔ ɔgyenjkpeεpo.’* ”

⁶ Saŋ ne Pœl a ŋu feyε bamɔ ne bo bo ngyanŋe-ɔ-rɔ-ɔ bɔkɔ gyε Sadukii awuye, ne bɔkɔ mɔ gyε Farisii awuye-o, ne ɔɔ tɔwε gywii bamɔ feyε, “Mo bœkɔ-an-a Isireelii awuye! N gyε Farisiinyi nee, ne n se na n na gyε Farisii awuye nee. Aneŋ ne mo a kɔɔre gyi feyε bamɔ ne baa wu-o i kyiŋni a bɔ lee lowi-ro-o si ne ba gyi mo aseŋ mfeε-ɔ!”

⁷ Mɔ kedeŋ tɔwε aneŋ-ɔ, ne Farisii awuye-o na Sadukii awuye-o a lee ba kɔ, ne baa ke-ro,

* **23:5** Kœlœ Igypiti 22.28.

8 a lę̄ē feyε Sadukii awuye-o yε asεsε maa kyinjŋi a bø̄ lę̄ē lowi-ro. Nε̄ bø̄ bε̄ bø̄ yε Wuribwarē mbø̄ moŋ̄ bø̄-rø̄, nε̄ sε̄sε ya wu, mø̄ kayoworē na mø̄ kra i wu pε̄sε. Amaa nε̄ Farisii awuye-o mø̄ ē kɔ̄orε̄ amō asa pε̄sε ba gyi.

9 Nε̄ elawō-o a bε̄ tii si, nε̄ Wuribwarē mbraa akaapopo-o bø̄kø̄ nε̄ bø̄ bø̄ Farisii awuye a kebegya-o a kɔ̄sō yerē-rø̄ keŋkeŋ̄ feyε bø̄ moŋ̄ nju Pø̄ol̄ kebø̄yē ko. Nε̄ bø̄ yε, “Anε̄ moŋ̄ nju ɔnyarē mø̄ kebø̄yē ko! Nsanjse a gyε̄ kaseŋtiŋ̄ nēē feyε̄ kyeŋjanjō bε̄sε Wuribwarē kabø̄ a sa seŋsa gywii mø̄!”

10 Anε̄ nε̄ ikii-o-ro a waa lę̄ē bwε̄et̄-o sē-o, nε̄ kufu a nya soogyaa ɔgyε̄ŋkpēepō-o feyε̄ baa kyayē Pø̄ol̄-rø̄. Amosē-o nε̄ ɔ̄ sa kan̄ feyε̄ soogyaa awuye-o yø̄ asεsε-ɔ̄-rø̄ ya lee Pø̄ol̄ lę̄ē bamø̄ asē, na bø̄ bε̄ taa mø̄ yaa tii bamø̄ kwatasε̄-ɔ̄-rø̄.

11 Kanyē amo-ɔ̄, nε̄ anε̄ nyajpε̄ Yeesuu a lee mø̄ eyeē bø̄ kaapō Pø̄ol̄ dee-ro, nε̄ ɔ̄ tø̄wε̄ gywii mø̄ feyε̄, “Fø̄ ma sa a kufu nya fø̄! Fø̄ a yerē bø̄ sa mø̄ Yε̄rosalε̄m man̄-nø̄. Anε̄ dε̄ē nε̄ fø̄ ē yerē a fø̄ bø̄ sa mø̄ Roma man̄-nø̄.”

Anε̄ nε̄ baa da Pø̄ol̄ kuŋu si kikpuni-o

12 Nε̄ kemō kayε̄ n̄ke-o gyegyayε̄, Yudaa awuye bø̄kø̄ a gyajŋε̄ kra anε̄ nε̄ ba waa-ɔ̄. Nε̄ baa waa etan̄ feyε̄ bamø̄ ē moŋ̄ mø̄ Pø̄ol̄, bø̄ maa gyi ateese, anε̄ dε̄ē mø̄ nε̄ bø̄ maa nuu nkyu.

13 Bamø̄ nε̄ baa kra asēn̄ mø̄-ɔ̄ kyø̄ asεsε aduna.

14 Nε̄ baa yø̄ Wuribwarē alø̄ŋŋø̄-o na man̄ abrε̄sε̄-o asē ya tø̄wε̄ feyε̄, “Anε̄ a gyajŋε̄ waa etan̄ feyε̄ anε̄ ē moŋ̄ mø̄ Pø̄ol̄, anε̄ maa gyi ateese.

15 Na mbeyəmɔ mɔn' suŋ a bɔ ya kɔrɛ Roma soogyaa ɔgyenjkreepo-ɔ feyε ɔ bε̄ baa Pɔɔl mɔnɛ akatɔ-rɔ, na mɔn' waa feyε mɔnɛ a kpa feyε mɔn' bε̄ nu aseŋ bo lε̄ mò kuŋu si neenee-ɔ. Amaa ane ɛ waa sira, na ane mɔɔ mò pwεε na ɔ dε̄ fɔ mfε̄."

16 Amaa Pɔɔl mò pε̄kyε̄ mò gyi keyaafɔrε̄ kɔ a nu bamɔ aseŋ nε̄ ba kpa a bɔ waa-ɔ. Amose-ɔ nε̄ ɔɔ kɔrɛ kpa yɔ mfε̄n nε̄ baa tii Pɔɔl-ɔ, nε̄ ɔɔ ya tɔwε ketɔ nε̄ oo nu-o gywii Pɔɔl.

17 Nε̄ Pɔɔl a tε̄ soogyaa ɔbresε kɔ, nε̄ ɔɔ tɔwε gywii mò feyε, "Yaa keyaafɔrε̄ mɔ soogyaa ɔgyenjkreepo-ɔ ase. O de aseŋ kɔ a ɔ tɔwε gywii mò."

18 Nε̄ soogyaa bresε-ɔ a gyε mò kegyenjkree yaa mò soogyaa ɔgyenjkreepo-ɔ ase ya tɔwε feyε, "Pɔɔl nε̄ baa tii-o ya tε̄ mo tɔwε gywii mò feyε m baa keyaafɔrε̄ mɔ fɔ ase, a lε̄ feyε o de aseŋ kɔ a ɔ tɔwε gywii fɔ."

19 Nε̄ soogyaa ɔgyenjkreepo-ɔ a kra keyaafɔrε-ɔ kε̄sareε-ɔ taa mò yaa keri si ya bise mò feyε, "Ntε̄tɔ nε̄ fɔ de a fɔ tɔwε gywii mɔ?"

20 Nε̄ ɔ yε, "Yudaa awuye maŋ abresε-ɔ a waa kano feyε ba tɔwε a bɔ gywii fɔ nyarε feyε fɔ baa Pɔɔl bamɔ akatɔ-rɔ, na bɔ waa feyε bamɔ a kpa a bɔ nu aseŋ neenee bε̄ bo lε̄ Pɔɔl kuŋu si-o.

21 Amaa fɔ ma kɔrɛ bamɔ gyi, a lε̄ feyε bo kyɔ aseɛɛ aduna, nε̄ ba kwε̄erɔ a bɔ gywii Pɔɔl. Baa waa etan feyε bo maa gyi, nε̄ bo maa nuu, amɔ baa mɔɔ Pɔɔl pwεε. Baa waa sira lɔwε pε̄ee, na bɔ gywii aneŋ nε̄ fɔ-ɔ fɔ e tɔwε-ɔ nee."

22 Nε̄ soogyaa ɔgyenjkreepo-ɔ yε, "Mɔ a nu. Mbeyəmɔ fɔ de kpa feyε fɔ nare, amaa fɔ ma kaŋ tɔwε gywii ɔkɔ feyε fɔ a tɔwε aseŋ-ɔ gywii mɔ."

Aneŋ ne baayaa Pɔɔl Gominaa Feelis ase-ɔ

²³ Kεyaafɔrε amo a yii-o, ne soogyaa ɔgyenjkpeɛpɔ-ɔ a tεɛ mò abrɛsε anyɔ, ne ɔ yε, "Mɔn' taa soogyaa awuye alafa anyɔ, na ɛkpaŋa adɛɛpɔ adusunoo na akpa awuye alafa anyɔ, na mɔnε aa bamɔ waa siraɑ lε̄ mfε̄ ndɔɔ kanye sanj ne aseɛ e kpa a bɔ di-o yɔ Kayɛsareya maŋ-nɔ.

²⁴ Mɔn' kpa kpaŋa kɔ sa Pɔɔl a ɔ dε̄ɛ, na mɔn' kuŋ mò nεɛnɛɛ yaa bɔ fɔ Gominaa Feelis ase."

²⁵ Ne soogyaa ɔgyenjkpeɛpɔ-ɔ a kyɔrɛɛ wɔrε sa bamɔ a bɔ yaa feyε,

²⁶ "Mɔ, Kilawudiyus Lisiyas, e gyε ne n de wɔrε mɔ mɔ ɛ kyoŋwε Brɛsε Gominaa Feelis. Mɔ ɛ ka fɔ kanɔ.

²⁷ Yudaa awuye ya kra ɔnyarɛ mɔ ne n de mɔ ɛ kyoŋwε fɔ ase-ɔ feyε ba kpa a bɔ mɔ mɔ. Ne mɔ a nu feyε ɔ gyε Roma maŋ kigyi neɛ, amose ne mɔ aa mɔ asoogyaa awuye a ya kɔɔrε mɔ.

²⁸ Mɔ a kpa feyε n nu kεtɔ se ne ba porɔ mɔ-ɔ se-ɔ, ne mɔ a taa mɔ yaa bamɔ maŋ abrɛsε-ɔ ase.

²⁹ Amaa mɔ a ɳu feyε ɔ moŋ waa kεtɔ ne kε ɛ kaapɔ feyε bɔ mɔ mɔ bεɛɛ bɔ tii mɔ-ɔ. Bamɔ fɔŋfɔŋ mbraa-ɔ aseŋ ne bɔ de ba porɔ mɔ.

³⁰ Ne mɔ a ɳu feyε baa da mɔ kuŋu si kikpuni. Amose-ɔ ne puri amo-rɔ ne mɔ a fa mfεɛrε feyε mɔ e baa mɔ a m bɔ kyoŋwε fɔ ase. Mɔ a tɔwε gywii bamɔ ne ba porɔ mɔ-ɔ feyε bɔ baa mɔ aseŋ ne bɔ de-o fɔ ase."

³¹ Ne asoogyaa awuye-o a waa kεtɔ ne bamɔ ɔgyenjkpeɛpɔ-ɔ a tɔwε-ɔ. Ne baa mɛraa se kanye

amo, ne baa taa Pɔɔl yaa fo haree Antipatris maŋ-nɔ.

³² Kemo kaye nk̄e-o ne asoogyaa awuye ne bo naa sweere-o a kinji yɔ Yerɔalem yɔwε bamɔ ne ba dεe ɛkpaŋa-o feyε bamɔ aa Pɔɔl a yɔ.

³³ Ne baa taa aneŋ-aaa ya lweero Kayesareya, ne baa taa wɔre-o sa gominaa-o, ne baa taa Pɔɔl bo waa mɔ kesaree-rɔ.

³⁴⁻³⁵ Ne gominaa-o a kare wɔre-o, ne oo bise Pɔɔl sweere kebegya ne ɔɔ lee kemo se-o. Mɔ a nju feyε ɔɔ lee Kilikiya sweere se-o, ne o ye, “Bamɔ ne fo aa bamɔ de aseŋ-o ya ba, mo i nu fo ase.” Ne ɔɔ sa kano feyε asoogyaa awuye taa Pɔɔl yaa gominaa a kolɔŋ dabe ne Owure Herɔd kɔ ne ɔɔ dεe kyena-ɔt a pwεε-o-rɔ ya yere deere mɔ se.

24

Anεŋ ne Yudaa awuye-o a porɔ Pɔɔl gominaa-o akatɔ-rɔ-o

¹ To, kemo nk̄e nnuu kamεε, ne Wuribwarel sləŋŋərɔ bresε Ananiyas na maŋ abresε ko na lɔoyaa ko ne ba tεe mɔ ε Teretulus-o a lee Yerɔalem ba Kayesareya mfeŋ. Ne baa yɔ gominaa-o akatɔ-rɔ ya tɔwε bamɔ kano se aseŋ ne bo de bo kye Pɔɔl-ɔ.

² Ne gominaa-o a tεe Pɔɔl mɔ baa, ne Teretulus a lee aseŋ ne bamɔ aa Pɔɔl de-o kɔtɔwε kaase tɔwε feyε, “Bresε Feelis, fo kanyiasen ne fo de fo e deere ane se-o se, ane a nya kayeeeyuri kyee, ne atɔ bweetɔ i kyurowi a baa atɔ timaa ane sweere mɔ se.

³ Anε a sure nkyurowi amo se toŋ kemaa na san kemaa, ne aa waa ane kɔne bweetɔ bweetɔ.

4 To, ma kpa a ɳ kra mɔnɛ bɔ kyɛna mfɛe kyee, amaa mɔ e kɔrɛ mɔnɛ nɛ̄ fɛyɛ mɔn' nu anɛ aseñ katiñ mɔ.

5 Anɛ a ɳu nɛ̄ fɛyɛ ɔnyare mɔ gyɛ sɛsɛ bɔyɛ, ne ɔɔ sa ne aa fii anɛ-ɔ. O naa o baa Yudaa awuye wɔrɛ wɔrɛ ne bɔ bɔ kayɛ mɔ-rɔ-ɔ pɛee aseñ. Ne o bɛɛ ɔ gye bamɔ ne bɔ gya Yeesuu Nasaretɛnyi a ɛkpa-ɔ se-ɔ agyɛñkpeɛrɔ-ɔ ɔkɔ.

6 Ne ɔɔ waa Wuribware sunkpa ne ɔ bɔ Yerɔsalɛm maŋ-nɔ-ɔ iyisi, [ne anɛ a kra mɔ, ne anɛ a kra fɛyɛ anɛ e baa anɛ mbraa-ɔ a anɛ bɔ gyi mɔ aseñ.

7 Amaa, ne Lisiyas, soogyaa ɔgyɛñkpeɛrɔ-ɔ, a ba, ne ɔɔ bɔ taa mɔ ɛleñ se lɛe anɛ ase. Ne Lisiyas a sa kanɔ fɛyɛ bamɔ ne mɔ aa bamɔ de aseñ-ɔ ba fo ase.]

8 Fo ya bise ɔnyare mɔ, fo fɔñfɔñ i nu a fo bɔ lɛe mɔ ase kɛtɔ se ne anɛ aa mɔ de aseñ ne anɛ e porɔ mɔ-ɔ."

9 Ne Yudaa awuye ne bamɔ aa Teretulus a ba-ɔ a ba bamɔ nnɔ bɔ waa-rɔ fɛyɛ mpɔrɔ-ɔ pɛee gye kaseñtiñ nɛ̄.

Anɛ̄ ne Pɔɔl a kya kanɔ gominaa-o akatɔ-rɔ-ɔ

10 Ne ɳkee gominaa-o a sa Pɔɔl kpa fɛyɛ ɔtɔwɛ mɔ aseñ. Ne Pɔɔl ye, "Obresɛ, ɳ nyi fɛyɛ fo a gyi aseñ sweerɛ mɔ se kyee. Amose-ɔ mɔ akatɔ a gyi fɛyɛ mɔ a yere fo akatɔ-rɔ mfɛe mɔ e kya kanɔ.

11 Fɛyɛ anɛ̄ ne fo fɔñfɔñ a ɳu-ɔ, a mɔŋ kyc ɳke kudu ɳnyɔ nɛ̄ fɛyɛ mɔ a yɔ Yerɔsalɛm a ɳ ya suŋ Wuribware mɔ sunkpa mfɛñ.

12 Amaa mɔ aporɔrɔ-ɔ mɔŋ ɳu mɔ mfɛñ na mɔ aa ɔkɔ i gyiiri ikii, ne bɔ mɔŋ ɳu mɔ a sa ne

asɛsɛ a baa aseŋ kɔ kɛbwarekɔrɛ akyanɔ-rɔ bɛɛɛ
maŋɔ-rɔ tɔŋ kɔ.

13 Nɛ bamɔ mɔ bɔ maa taare a bɔ kaapɔ feyɛ
aseŋ nɛ bɔ yɛ mo a waa-ɔ gyɛ kaseŋtiŋ.

14 Amaa mo a sure si fɔ akatɔ-rɔ mfɛɛ feyɛ bamɔ
nɛ bɔ gya Yeesuu Nasaretenyi a ɛkpa-ɔ sɛ-ɔ ɔkɔ
e gyɛ mo. Hareɛ gbaa bamɔ a tɔwɛ feyɛ aneŋ a
ɛkpa-ɔ gyɛ kayeba nɛɛ ooo, mo-ɔ mɔ, ɛkpa amo
dɛɛ se nɛ m bɔ mo i sunj Wuribware nɛ anɛ Yudaa
awuye a sunj hareɛ lɛɛ dɛdaa-ɔ. Amaa ɲ gbaa mo e
kɔrɛ mbraa nɛ anɛ ɔdɛdaapɔ Mosis a kyɔrɛɛ na
ketɔ kemaa nɛ Wuribware akyamɛɛ-ɔ a kyɔrɛɛ
waa abwareseŋ wɔrɛ-ɔ-rɔ-ɔ mo i gyi.

15 Ketɔ nɛ mo a kɔrɛ Wuribware gyi, nɛ n gywii
kɛmo-ɔ, nɛ bɔmo-ɔ gbaa bɔ gywii. Amo e gyɛ feyɛ
asɛsɛ pɛɛɛ, atimaa na abɔyɛ-ɔ, i kyiŋji a bɔ lɛɛ
lowi-ro.

16 Amoɔ-ɔ saŋ kemaa ɲ nyi mo kakponɔ-rɔ feyɛ
moŋ waa bɔyɛ kɔ bɔ kye Wuribware bɛɛɛ sɛsɛ.

17 To, mo a lɛɛ Yerɔsalɛm-ɔ nsu kanɔ ɲkɔ nɛɛ, nɛ
mo a kinyi yɔ mfɛŋ a ɲ ya taa atanne sa mo asɛsɛ nɛ
ba wu kitiri-o, na n lɔŋjɔ Wuribware mò sunkpa
mfɛŋ.

18 Bamɔ a ɲu mo Wuribware sunkpa-ɔ mfɛŋ-ɔ,
moŋ lɛɛ n de iyisi, a lɛɛ feyɛ saŋ amo mo a kyɔ sa
nɛ Wuribware ɔlɔŋjɔpɔ a kpɛɛ mo iyisi-o, nɛ aneŋ
sɛ-ɔ mo kayowɔrɛ a teŋ, nɛ kpa da sa mo feyɛ ɲ yɔ
mfɛŋ. Asesɛ bwɛɛtɔ gbaa moŋ bɔ mo ase hareɛ ba
waa elawo.

19 Mo a bɔ Wuribware sunkpa-ɔ mfɛŋ-ɔ, nɛ Yu-
dāa awuye kɔ nɛ baa lɛɛ Asiya sweɛrɛ sɛ-ɔ a ba.
Bamɔ e gyɛ nɛ weetee bɔ ba fɔ akatɔ-rɔ mfɛɛ, nɛ
mo aa bamɔ i de aseŋ na bɔ tɔwɛ.

20 Beεε fɔ sa a aseɛɛ mɔ nε bo yεrε mfεɛ-ɔ tɔwε kεbɔyε nε mɔ a gyi kεmɔ kεpɔ saŋ nε baa yaa mɔ maŋ abrɛsɛ-ɔ akatɔ-rɔ.

21 Amɔ kεsɛŋ kɔŋkɔ kpeŋ nε mɔ a sure fεyε mɔ a yεrε bamɔ akatɔ-rɔ tɔwε fεyε, ‘Aneŋ nε mɔ a kɔɔrε gyi fεyε aseɛɛ nε baa wu-o i kyiŋŋi a bo lεɛ lowi-ro si, nε ba gyi mɔ aseŋ mfεɛ ndɔɔ-ɔ.’ ”

22 Nε ɔɔ sa soogyaa brɛsɛ nε ɔ dεerε Pɔɔl sε-ɔ kanɔ fεyε ɔ taa mɔ yaa dεerε mɔ sε nεenε, amaa ɔ sa a ɔ nya mɔ eyee nare kafwee fεyε sεsε ne bo moŋ tii mɔ-ɔ, na ɔ sa a mɔ nyareŋ-ana sa mɔ kεtɔ nε ki tiri mɔ-ɔ.

23 Nε ɔɔ sa soogyaa brɛsɛ nε ɔ dεerε Pɔɔl sε-ɔ kanɔ fεyε ɔ taa mɔ yaa dεerε mɔ sε nεenε, amaa ɔ sa a ɔ nya mɔ eyee nare kafwee fεyε sεsε ne bo moŋ tii mɔ-ɔ, na ɔ sa a mɔ nyareŋ-ana sa mɔ kεtɔ nε ki tiri mɔ-ɔ.

Pɔɔl na Feelis na Durusiilaa aseŋ

24 Nke mfεnε kɔ kamɛɛ, nε Gominaa Feelis a tεɛ mɔ ka nε ɔ gye Yudaanyi, nε ba tεɛ mɔ ε Durusiilaa-ɔ fεyε ɔ bo nu Pɔɔl aseŋ. Nε oo suŋ tεɛ Pɔɔl baa, nε ɔɔ sa mɔ kpa fεyε ɔ sa sεnsa gywii bamɔ. Nε ɔɔ tɔwε gywii bamɔ kεtɔ nε Kristoo Yeesuu kokɔɔregyi gye-ɔ.

25 Amaa Pɔɔl a maa sε ɔ tɔwε kεdamεnaŋsε, na anεŋ nε sεsε kra mɔ eyee, na anεŋ nε Wuribware ɛ ba a ɔ bo gyi aseɛɛ aseŋ nke nkɔ-ɔ aseŋ-ɔ, nε kufu a nya gominaa-ɔ, nε ɔ yε, “Mbεyɔmɔ fɔ ɛ taareŋ a fɔ yɔ. Mɔ ya nya mɔ eyee, m bεɛ mɔ i suŋ a n tεɛ fɔ.”

26 Amaa ɔ fa fεyε Pɔɔl ɛ sa mɔ atanne na ɔ nya mɔ eyee lεɛ tiikpa. Bo lεɛ anεŋ sε-ɔ, saŋ kεmaa o suŋ ɔ tεɛ Pɔɔl na mɔ aa mɔ sa sεnsa.

27 Amo a fo nsu ɳnyɔ-ɔ, ne ɔnyare kɔ ne ba tɛe mò ε Prakiyus Feesitus-o a bo teere Feelis gyi kigominaa. Feelis a yɔ-ɔ, bo lęe aneŋ ne ɔ kpa feyε Yudaa awuye-o kpa mò aseŋ-ɔ se-ɔ, ɔ moŋ sa a bo lee Pɔɔl lęe mfen ne baa tii mò-ɔ.

25

Aneŋ ne gominaa popwεε-ɔ a gyi Pɔɔl aseŋ-ɔ

1 Saŋ ne Feesitus a ba Kayesareya maŋ-nɔ bo gyi mfen a sweere-ɔ se kigominaa-o, kɛmo ɳke nsa ne ɔɔ lęe mfen yɔ Yerøalem maŋ-nɔ na ɔ ya ka Yudaa awuye agyεŋkρεερο-ɔ kanɔ.

2-3 Mfen ne Wuribware aləŋŋɔpo abresε-ɔ na Yudaa awuye agyεŋkρεερο-ɔ a baa bamɔ aa Pɔɔl a aseŋ ne bo de-o Feesitus ase, bo kɔrε mò feyε o lee Pɔɔl baa Yerøalem, bo lęe feyε baa kra feyε bo moɔ Pɔɔl kpa-rɔ bo kweerɔ.

4 Ne gominaa-o a bεŋjaa bamɔ feyε, “Baa tii Pɔɔl Kayesareya na mo fɔŋfɔŋ i kiŋji a ɳ yɔ mfen mbeyɔmɔ.

5 Moŋ' sa a mo aa moŋe agyεŋkρεερο yɔ Kayesareya, ne ɔnyare amo ya waa moŋe kεbɔye ko, na moŋ' tɔwε.”

6 Ne gominaa-o a bεe gyi ɳke mburuwa bεεs kudu bamɔ ase, ne ɔɔ dεe yɔ Kayesareya.

Kɛmo kaye ɳke-o, ne ɔɔ kyεna mò sεŋgyikpa a kyenakpa-ɔ, ne ɔɔ sa kana feyε bo baa Pɔɔl.

7 Saŋ ne Pɔɔl a ba-ɔ, ne Yudaa awuye ne baa lęe Yerøalem ba-ɔ a yεre muruwaa mò, ne baa lęe ba pɔrɔ mò feyε ɔɔ waa aseŋ bɔye bweetɔ. Amaa bo moŋ taare nya kεseŋ kɔ bo kaapɔ feyε a gyε kasεŋtiŋ.

8 Amaa Pɔɔl a kya kanɔ née feyε, “Moŋ waa aseŋ bɔyε kɔ bɔ kye anɛ Yudaa awuye a mbraa-ɔ. Né moŋ sa nɛ Wuribware suŋkpa-ɔ a waa iyisi, nɛ moŋ tɔwε aseŋ bɔyε kɔ mɔ bɔ kye Roma awuye owure dabε-ɔ na mò keyaaleŋ nɛ o de-o.”

9 Amaa gominaa-o a kpa feyε Yudaa awuye kpa mò aseŋ-ɔ sɛ-ɔ, nɛ oo bise Pɔɔl feyε, “Fɔ e kpa feyε fɔ yɔ Yerosalɛm, na aseɛ ya gyi fɔ aseŋ mo akatɔ-rɔ mfɛŋ aaa?”

10 Né Pɔɔl yε, “Roma ɔseŋgyipo nɛ o yere Roma owure dabε-ɔ ayaa-rɔ e gyε fɔ, nɛ fɔ akatɔ-rɔ nɛ ɲ yere. Mo a gyε Roma man kigyi-o si-o, kpa da feyε fɔ gyi mo aseŋ mfɛe. Fɔ fɔŋfɔŋ a ɲu feyε moŋ waa Yudaa awuye-o bɔyε kɔ.

11 Né mo ya kye mbraa-ɔ, nɛ mo ya waa kɔtɔko nɛ a kaapo feyε bɔ mɔɔ mo-ɔ, ma tɔwε feyε bɔ yɔwε mo. Amaa aseŋ nɛ bɔ yε mo a waa bɔ kye bamɔ-ɔ a moŋ gyε kaseŋtinj-o si-o, fɔ moŋ de kpa feyε fɔ taa mo sa bamɔ, na bɔ nya kpa fɔ aseŋ. Mo e kpa feyε Roma owure dabε-ɔ e gyε nɛ o gyi mo aseŋ.”

12 Né gominaa-o na mò kamɛɛ-rɔ awuye a ya ba anju bɔ sun abee, nɛ baa sa mò mfɛɛrɛ-ɔ pwɛɛ nɛ ɔɔ bɔ bɛŋŋaa Pɔɔl feyε, “Fɔ yε anɛ owure dabε-ɔ nɛ fɔ e kpa feyε o gyi fɔ aseŋ. Amose, mò ase nɛ fɔ e yo.”

Aneŋ nɛ Gominaa Feesitus a baa Pɔɔl Agripa na Beronikee ase-ɔ

13 Kɛtɔ moŋ kyee, nɛ Yudaa awuye owure nɛ ba tɛɛ mò e Agripa-o* na mò pekyee Beronikee a ba Kayesareya man-nɔ a bɔ bɔ ka gominaa-o kanɔ.

14 Bamɔ a kyee mfɛŋ kafwɛɛ-ɔ, nɛ gominaa-o a kaapo owure-o Pɔɔl aseŋ-ɔ-rɔ. ɔ yε, “ɔnyare kɔ bo

* **25:13** Mo e gyε Herɔd Agripa nyɔsɛpɔ-ɔ née.

mfee, ne Feelis a tii mò yowé mò bo bœya-rɔ bo fo mbœyəmɔ.

15 Saŋ ne mo a yɔ Yerosalɛm-ɔ, Yudaa awuye a Wuribware alɔŋŋɔpo-ɔ na maŋ abrɛsɛ-ɔ a baa mò aseŋ mo ase, ne bo ye m bu mò kɛpɔ.

16 Amaa mo a tɔwɛ gywii bamɔ fœye ane Roma awuye fœraa ane moŋ de sɛsɛ ne baa baa mò aseŋ-ɔ ane e sa bɔkɔ pwɛɛ na bamɔ ne mò aa bamɔ de aseŋ-ɔ dɛs gyanjɛ na ɔ kya kanɔ.

17 Saŋ ne baa ba mfee-ɔ, moŋ lɛe gywii, amaa kemɔ kaye ŋke-o, ne mo a kyɛna mo seŋgyikpa, ne mo a sa kanɔ fœye bo baa ɔnyare-ɔ.

18 Nɛ bamɔ ne mò aa bamɔ de aseŋ-ɔ a kɔso yere, amaa bo moŋ tɔwɛ fœye ɔɔ waa aseŋ bɔye ne weetee mo a fa fœye ba tɔwɛ-ɔ.

19 Kɛtɔ ne bamɔ aa mò de-o pɛɛɛ e gye ikii kɔ bo lɛe aneŋ ne bamɔ fɔŋfɔŋ i suŋ Wuribware-ɔ se, na bo lɛe ɔnyare kɔ ne oo wu, ne ba tɛɛ mò e Yeesuu-o si, amaa Pɔɔl fœraa ase, ɔ ye ɔ saŋ o te.

20 N deŋ moŋ nyi aneŋ ne mo e waa, na ŋ nya aseŋ amo-rɔ nu-o. Amose-ɔ ne mo a bise Pɔɔl fœye ɔ kpa a ɔ yɔ Yerosalɛm, na bo ya gyi aseŋ aaa.

21 Amaa Pɔɔl moŋ sure. ɔ ye mò a gyɛ Roma maŋ kigyi-o si-o, o de kpa fœye ɔ tɔwɛ gywii mo fœye ŋ yaa mò ane owure dabɛ-ɔ ase, na ɔ ya gyi mò aseŋ. Amose-ɔ ne mo a sa kanɔ fœye bo dɛɛrɛ mò se bo fo saŋ ne mo e nya a ŋ yaa mò ane owure dabɛ-ɔ ase-ɔ.”

22 Nɛ Agripa a tɔwɛ gywii gominaa-o fœye, “Mo e kpa fœye mo fɔŋfɔŋ nu ɔnyare amo kanɔ-rɔ aseŋ.” Nɛ gominaa-o a bœŋŋaa fœye, “Nyanjɛ fo i nu mò kanɔ-rɔ aseŋ.”

23 Kemo kaye ɳke-o, nɛ gominaa-o na Owure Agripa na mò pɛkyee-ɔ na bamɔ nɛ ba da nkyirele bɔ̄ gya bamɔ se-ɔ na asoogyaa agyɛŋkpeɛrɔ na maŋ agyɛŋkpeɛrɔ a bɔ̄ lwee lamaŋ a kekyan dabɛ nɛ ba gyanje kemo-rɔ-ɔ-rɔ. Nɛ gominaa-o a sa kano, nɛ soogyaa awuye a baa Pɔɔl mfeŋ.

24 Nɛ gominaa-o yε, “Nana Agripa na bamɔ nɛ bɔ̄ bɔ̄ mfɛe-ɔ, mɔnɛ a ɳu ɔnyare nɛ Yudaa awuye yε bamɔ aa mò de aseŋ, nɛ baa baa mò aseŋ mɔ ase-ɔ. Mfɛe na Yerɔsalɛm nɛ baa kɔrɛ mɔ feyε n deere bamɔ aseŋ-nɔ, na ba feε-rɔ feyε m mɔɔ mò.

25 Amaa mɔŋ taare ɳu kɛtɔ nɛ ɔɔ waa nɛ kɛ e kaapo feyε n sa a bɔ̄ mɔɔ mò-ɔ. Nɛ mò a tɔwɛ feyε o de kpa feyε o tɔwɛ gywii mɔ feyε ɳ yaa mò anɛ owure dabɛ-ɔ ase, na o gyi mò aseŋ-ɔ se-ɔ, mɔ a fa feyε mɔ e yaa mò mò ase.

26 Amaa mɔŋ de kɛseŋ kɔŋkɔ nɛ mɔ e yere se a m bɔ̄ kyɔrɛe mò aseŋ yaa anɛ owure dabɛ-ɔ. Amose nɛ mɔ a baa mò mɔnɛ ase, fo fɔŋfɔŋ Nana Agripa ase, na anɛ ya bise mò aseŋ-ɔ-rɔ lɔwɛ-ɔ, na ɳ nya nya kɔtɔkɔ kyɔrɛe.

27 A lɛe feyε mɔ ase, a mɔŋ bware feyε fo a taa sesɛ nɛ fo a tii mò-ɔ bɔ̄ kyɔŋwɛ anɛ owure dabɛ-ɔ ase, na fo mɔŋ taare kaapo kɛtɔ suyo bɛɛɛ bɔyɛ suyo nɛ bɔ̄ yε ɔɔ waa-ɔ.”

26

Anɛŋ nɛ Pɔɔl a kya kana Agripa akatɔ-rɔ-ɔ

1 Nɛ Owure Agripa a tɔwɛ gywii Pɔɔl feyε, “Mbeyɔmɔ feraa, anɛ a sa fo kpa, tɔwɛ fo aseŋ.” Nɛ Pɔɔl a teyi kɛsareɛ, nɛ o yε,

2 “Nana Agripa, mo kuŋu bə daŋ fəyə ndəo mo a yere fo akatə-rə mo e kya kanə bə ləe aseŋ pəee nə Yudaa awuye ye mo a waa-ɔ se.

3 Bə ləe fəyə fo nyi Yudaa awuye adədaaseŋ-ɔ na bamə iki-ri damənaŋse. Amose-ɔ mo e kore fo nee fəyə fo gyi kanyite, na fo nu mo ase.

4 To, Yudaa awuye pəee nyi mo kakyena-rə haree ləe mo ŋyaagyi-ro. Bə nyi aneŋ nə mo fəŋfəŋ ayə mo a kyena borɔ-ɔ, na aneŋ nə mo a bee bə kyena Yerōsaləm borɔ-ɔ.

5 Bamə e kaa bə gyi kaseŋtiŋ feraa de, bə nyi haree ləe saŋ-ɔ fəyə mo a gye səsə nə n dəe n tii Farisii awuye-o si. Nə mone nyi fəyə Farisii awuye-o gye asəsə nə bə gya ane mbraa-ɔ na ane ananatə kemaa se-ɔ nee.

6 Ne mbeyəmə n gyə sa nə mo a waa bəyə nə ŋ yere fo akatə-rə mo e kya kanə. Amaa kətə se nə ŋ yere mfəe-ɔ e gye fəyə mo a kərə mo i gyi fəyə Wuribware a suŋ əmorəwəpə nə ɔɔ təwə bə bəya gywii ane adədaapə fəyə o suŋ bə kyoŋwə bamə-ɔ.

7 Kətə kəŋkə nə ane asəsə a nsuro kudu ŋnyɔ-ɔ a kərə gyi fəyə ane e nya nə a kperi amo se ane i suŋ Wuribware mpasə na kanye-o. Na bə ləe mo kokoŋregyi mo se nə Yudaa awuye e porɔ mo-ɔ.

8 Ntətə se nee, nə mone Yudaa awuye nə mone bə mfəe-ɔ maa taare a moŋ' kərə gyi fəyə Wuribware i kyiŋji alowipo a ɔ ləe lowi-ro-o nee?

9 N gbaa, mo fəŋfəŋ a dəe fa fəyə mo e gya ekpa kemaa nə mo e taare-ɔ se, na ŋ waa aseŋ bə nyera Yeesuu Nasarətənyi a kənyare-ɔ.

10 Aneŋ nə mo a waa Yerōsaləm-ɔ nee. Mo a nya keyaaleŋ bə ləe Wuribware aləŋjəpə-ɔ ase, nə mo a tii Wuribware asəsə bwəetə, na saŋ nə baa bu

bamə kəpə-ɔ, mo a sure si fəyε bə mo bamə.

¹¹ Iluwi bwęętə mo a narę kębwarekɔrę akyan-nə gyanjə se mo e sa nę amo abresę-ɔ i gyiiri bamə nę bə gya Yeesuu a ekpa-ɔ se kęsəbə. Nę mo a lęj bamə, na bə taa Yeesuu kęnyarę bə da yii. Mo duŋ a fwii bamə se, hareę gbaa mo a yɔ kęfɔ kęfɔ emaj kɔ se ya waa bamə aworefɔa.”

Anęj ne Pɔɔl a tɔwę anęj ne oo kii Kristoonyi-o

¹² Nę Pɔɔl a kya se tɔwę fəyε, “Emaŋ amo ɔko e gyę Damasikus. Nę mo a nya kęyaalen lee Wuribware alęŋhɔrɔ abresę-ɔ ase yɔ mfeŋ-ɔ. Kasęntiŋ, bamə fɔŋfɔŋ ya sa mo kanɔ fəyε m baa Yeesuu akɔɔregyipɔ-ɔ Yerɔsaləm, na bə gyiiri bamə kęsəbə.

¹³ Nana, mpasę kɔ nę mo a ńu kęlaŋjərɔ kɔ nę kɔ kyɔ kyɔwę kęlaŋjərɔ-ɔ a lęe awore-rɔ bə wee muruwaa mo aa asesę nę mo aa bamə naa-ɔ se.

¹⁴ Nę anę pęee a lęe da sweere, nę mo a nu bore kɔ anę Heebrii seŋsa-rɔ fəyε, ‘Sɔɔl, Sɔɔl! Ntetə née nę fo e tɔɔraa mo anę? Kayaagyi nę o yε o maa nu mò se aseŋ-ɔ monj nyi fəyε o waa mò eyee née.’

¹⁵ Nę mo a bise fəyε, ‘Mo nyaŋpe, fo nse née?’ Nę ɔɔ beŋjaa fəyε, ‘Mo e gyę Yeesuu nę fo e tɔɔraa-ɔ.

¹⁶ Mbeyɔmɔ koso yere, a lęe fəyε mo a lęe fo se née a n lee fo a fo suŋ kusuŋ sa mo. Na fo ya tɔwę anę nę fo a ńu mo ndɔɔ-ɔ aseŋ na kętɔ nę mo e ba a m bo kaapo fo nyaŋe na kraye-ɔ gywii asesę pęee.

¹⁷⁻¹⁸ Mone ayę awuye bęee bokɔ ya sa nę aseŋ a to fo, mo i lee fo a n lęe aseŋ-ɔ-rɔ. Mbeyɔmɔ ndę se awuye-o ase nę mo i suŋ fo. Na fo nya sa a bamə akatɔ buŋji, na bə nya nu mo aseŋ-ɔ kaase, na bə nya lęe ɔbənsam a kuwure nę ku du fəyε

kibugyii-o-ro, na bø bo tii Wuribware a kemo nø kaa laŋjø-ro-o se. Na bamø ya kɔɔrø mø Ÿeesuu gyi, Wuribware taa bamø ebøye bø ke bamø. Na bamø gbaa bø nya tii bamø nø bø lëe aneŋ nø baa kɔɔrø mø gyi-o si-o, Wuribware a lee bamø feyε bø kii mø fɔŋfɔŋ aseſe-o se.’ ”

Aneŋ nø Pœal a tøwø mø kusuŋ aſeŋ-o

19 Ne Pœal a kya se tøwø feyε, “Nana Agripa, mø a gya mø nø oo lëe soso, nø oo lee mø eyee bø kaapo mo-o kano se.

20 Ne mø a gye ŋkree yø Damasikus, ne mø a yø Yerøsalém manj-nø na Yudeya swéere pøee, na ŋkee ndø se awuye-o ase. Ne mø a tøwø gywii bamø feyε bamø ɔkemaa nu mø eyee, na bø kiŋji lëe bamø ebøye-ro, na bø ba Wuribware ase, na bø waa këdamenajse nø ke e kaapo feyε baa nu bamø eyee, ne baa kiŋji lëe ebøye-ro-o.

21 Mø abwareſen kotowø gywii bamø nø bø moŋ gye Yudaa awuye-o si, ne Yudaa awuye a kra mø saŋ nø m bø Wuribware sunkpa kabuno Yerøsalém-o, ne ba kpa a bø mɔɔ mɔ.

22 Amaa Wuribware a kya mɔ-ro, ne mø a yere keŋkeŋ bø fo ndø mø e tøwø abwareſen mɔ i gywii aſeſe pøee haree awure na aſeſe laŋgayaŋ. Ketø ne mø e tøwø feyε ke e ba a ke bø waa-o døe nø Wuribware akyaamee nø baa døe kyena-o na ane mbraa ɔsapo Mosis a tøwø feyε ke e waa-o.

23 Bø yε, Kristoo nø Wuribware yε o suŋ-o e ba na mø aſeſe sa a o gyi aworeføø, na bø mɔɔ mø, na mø e gye nø o gye ŋkree a o kyinjji lëe lowi-ro. Na mø-o mø tøwø aſeŋ timaa a kelaŋjerø mø gywii mø fɔŋfɔŋ aſeſe Yudaa awuye na ndø se awuye-o.”

24 Pɔɔl a maa sε ɔ kya kanɔ mfaanee-ɔ, nε gominaa-o a faa mò sε feyε, “Pɔɔl, fɔ ɛ lɔ ɛbonj nεe. Fɔ atɔ nε fɔ nyi bwεetɔ-ɔ a waa fɔ ɛbonj!”

25 Nε Pɔɔl a bεηjaa feyε, “Obrɛse! Ma lɔ ɛbonj nεe. Kεtɔ nε mo ɛ tɔwε-ɔ gyε kaseŋtiŋ nεe.

26 Nana Agripa, mo ɛ taare a n sa seŋsa fɔ ase, na kufu moŋ de mo, a lee feyε fɔ nyi amo-ɔ pεee aseŋ. Mo ɛ kɔɔrε a n gyi feyε fɔ nyi kεtɔ nε ke ɛ yo sε anε maŋ-ɔ-rɔ-damenaŋsε, a lee feyε ɔkεmaa a nyu aseŋ mo pεee nε aa ba-ɔ.

27 Nana, fɔ a kɔɔrε Wuribware akyaamεe nε baa dεε kyεna-ɔ gyi bεee? N nyi feyε fɔ a kɔɔrε bamɔ gyi!”

28 Nε Agripa a tɔwε gywii Pɔɔl feyε, “Fɔ ɛ fa feyε saŋ kafwεe mɔ nε anε a gyi mfεe-ɔ-rɔ, fɔ ɛ taare a fɔ sa a ny kii Kristoonyi aaa?”

Nε Pɔɔl a bεηjaa feyε,

29 “Haree ketɔ a kyee, bεee ketɔ moŋ kyee ooo, mo ɛ kɔrε kεbwarekɔrε nεe feyε fɔ aa bamɔ nε mone i nu mo ase ndɔɔ-ɔ kii ketɔ nε n gyε-ɔ, amɔ ekpεe mɔ nε baa da mo-ɔ.”

30 Nε owure-o na gominaa-o na owure mò pekyee-ɔ na bamɔ nε baa saŋ-ɔ pεee a kɔsɔ lee kekyan-ɔ-rɔ.

31 Bamɔ a lee mfεŋ-ɔ, nε baa tɔwε gywii abεε feyε, “Onyare mɔ moŋ waa ketɔ kemaa nε ke e kaapɔ feyε bɔ mɔɔ mò bεee bɔ tii mò-ɔ.”

32 Nε owure-o a tɔwε gywii gominaa-o feyε, “Onyare mɔ dεε ɔ moŋ tɔwε feyε ɔ kpa feyε owure dabε-ɔ gyi mò aseŋ nεe, weetee anε dee a anε yɔwε mò a ɔ nare.”

27

Aneŋ ne Pəəl a lee ɔ yə Roma maŋ-nə-ə

¹ Saŋ nē baa fa mfεεre feyε anē taa koree bɔrɔ nkyu si yə Italiya sweere se-ə, nē baa baa Pəəl na asesə kō nē bamø gbaa baa tii-o bɔ waa soogyaar bresə kō nē ba tεe mò ε Yuliyus nē ɔ bɔ asoogyaar katuŋ kō nē ba tεe ε “owure asoogyaar katuŋ”-o kəsaree-rə. ² Nē anē a lwee koree kō nē ɔ lee Adramitijən maŋ-nə, nē ɔ waa siraar ɔ yə ədanjkpa nē ə bɔ Asiya sweere se-ə. Nē anē a meraa se anē ə yə koree-ə-rə-ə, ɔnyare kō nē ɔ lee Tisalonikaa maŋ-nə nē ə bɔ Makedoniya sweere se-ə, nē ba tee mò ε Aristaakus tii anē se.

³ Kaye ŋke-o, nē anē koree-ə a ya danj Sidəŋ maŋ se. Yuliyus a bware-o si-o, nē ɔ sa Pəəl kpa mfεŋ feyε ɔ lee koree-ə-rə ya ŋu mò nyare-ana, na bɔ sa mò kətə nē ki tiri mò-ə.

⁴ Nē anē a bee kya se lee mfεŋ. Bo lee feyε anē koree-ə ə gyanjaa afwii se-ə, nē anē koree-ə a kwaye bɔrɔ Kiprus kwii a keri-o, na afwii maa nya da gyanjaa anē-ə.

⁵ Nē anē koree-ə a bɔrɔ ɔ yə kyawé twεεkpa a keri-o bɔye na ɔ gyanjaa afwii, nē ŋkee Kilikiya na Pamfiliya əswεere bɔ anē kigyiise si a keri-o anē-aaa bɔ fo Mira maŋ nē ɔ bɔ Likiya sweer se-ə.

⁶ Anē koree-ə a fo mfεŋ nē ɔ yə-ə se-ə, nē soogyaar bresə-ə a taa anē waa koree banjaŋ-nə. Koree amo a lee Alesandriya maŋ-nə nēe, nē ɔ waa siraar ɔ kpa a ɔ yə Italiya sweere se.

⁷ Nē anē koree-ə a narə bɔye bɔye ŋke bweetə, nē anē a ba kəkpone bɔ fo Kanidus maŋ se. Nē anē koree-ə ə kpa a ɔ yə kyawé twεεkpa a keri-o. Amaa

afwii a gyajŋaa ane-ɔ se-ɔ, ne ane a kii borɔ kebena se a keri-o, ne ane a teŋ opoo-ro ya fo Kriita kwii. Ne ane a kyɔŋ Salamonee maŋ mfeŋ ne ane e yo kyɔwɛ twɛɛkpa a keri-o na swɛɛrɛ bɔ ane kigyise si, na afwii-o ma nya da ane bwɛetɔ.

⁸ Amo-ɔ pɛɛɛ gbaa ooo, ane a narɛ bɔyɛ, ne aa waa lɛŋ sa ane pwɛɛ ne njke ane dɛɛ ya danj danjkpa ne ba tɛɛ ε “Mfeŋ a ekoreɛ danjkpa timaa-o” ne o maa maŋ kɔ ne ba tɛɛ ε Laseya-ɔ.

⁹ Bɔ fo mbeyɔmɔ, ane a kyɔ nyera saŋ bwɛetɔ kpa-ro se-ɔ, kɛtɔ a yuri-ro, ne afwii kebɛɛ a fo. Bɔ a kyɔ kyɔŋ ne ane a lwee Kabɔɔgyii-ro. Aneŋ se-ɔ kufu de ane feyɛ aneŋ a afwii-o e sa a koreɛ buŋ. Amose-ɔ ne Pɔɔl a tɔwɛ aseŋ kpeyaa mɔ gywii bamɔ feyɛ,

¹⁰ “Mo nyare-ana, mo a ŋu feyɛ mbeyɔmɔ ane ya kya ane kpa-ɔ se, aseŋ bɔyɛ e ba. Koreɛ-ɔ i buŋ na etɔsorɔ ne e bo-rɔ-ɔ fo, na asɛse bɛe wu amo se.”

¹¹ Amaa ɔkɔ ne o deere koreɛ-ɔ se-ɔ na koreɛ wuye ye bɔ kya bamɔ kpa-ɔ se. Amose-ɔ ne so-ogyaa brɛɛ-ɔ a nu kɛtɔ ne baa tɔwɛ-ɔ yɔwɛ Pɔɔl lee-o.

¹² Danjkpa amo mfeŋ moŋ bɔ danj feyɛ bɔ kyɛna, a leɛ feyɛ saŋ amo afwii e da mfeŋ bwɛetɔ. Amose-ɔ asɛse-ɔ bwɛetɔ, a bware bamɔ ase feyɛ bɔ kya bamɔ kpa-ɔ se nkyu-o si, na bamɔ e taare a bɔ fo danjkpa kɔ ne ba tɛɛ ε Fonikii ne o bɔ danj sa bamɔ a bɔ kyɛna aferi asa bɛɛɛ ana ne afwii e da bwɛetɔ-ɔ. Fonikii gye ekoreɛ danjkpa Kriita kwii si neɛ, ne a bɔ kyɔwɛ twɛɛkpa kigyise si a keri-o na kyɔwɛ twɛɛkpa kebena se a keri-o.

Aneŋ ne afwii a to ane opoo-ɔ se-ɔ

13 Né afwii kafwéé kó a lée kyowé lëekpa kigyiise si a keri-o ba a kyaare, né asesé-ɔ a fa feyε ba taare a bø waa aneŋ né baa kra-ɔ. Amose-ɔ né baa saŋjé koreé-ɔ bée bø dəŋjø ɔpoo sε, né baa kya sε ba yø kyowé twéekpa a keri-o, né Kriita kideŋbe si bø bamø kigyiise si feyε aneŋ né bø kya bø naa-ɔ.

14 Amaa kētɔ moŋ kyee, né afwii dabé kó né aa lée kyowé lëekpa kēbēna-ɔ sε-ɔ a da lée kideŋbe si.

15 Né aa bø da koreé-ɔ. Bamø a ma taare a bø ba koreé bø gyanjaa afwii-o na bø yø akatɔ-rɔ, amose-ɔ né baa kii koreé-ɔ, na afwii-o nya da lée bamø kamεε na a neŋ koreé-ɔ, né a neŋ mò lée kideŋbe ase ya kēfø kēfø, né baa yowé kētɔ kemaa, né afwii amo de koreé-ɔ o yø.

16 Né ane a bɔrɔ Kawuda kwii kamεε, né ntεerεe a yasε kakoreegyii né ba gyiiri saŋ kemaa-ɔ lée nkyu-ro bø waa koreé-ɔ-rɔ a lée feyε alaŋkpare-ɔ e da kamø bweetɔ. Baa kpone pwee né baa dεe waa amo.

17 Né baa ba ife dabé soso wéé bø ḥure muruwaan koreé-ɔ fəŋfɔŋ na o ma nya bwee-ro. Né kufu de bamø feyε ba lwee aporɔ kó né a bø nkyu-o kaase-ɔ-rɔ, na bamø koreé sii-ro. Aporɔ mɔ maa Libiya sweere se a kideŋbe-o neŋ. Amose-ɔ né baa lee waagya né o kya koreé soso né mò afwii-o a sa né koreé naa-ɔ, na afwii-o nya taa koreé-ɔ yaa toŋ ko.

18 Afwii dabé amo moŋ yowé, amose-ɔ kemø kaye ḥke-o, né baa lée ba lee etəsɔrɔ né e bø koreé-ɔ-rɔ-ɔ ekø bø twéé nkyu-o-ro.

19 Né kake né ka bée ka gya sε-ɔ, baa lee koreé-rɔ atetəmoŋta-ɔ akø bø twéé.

20 Nkee, waa ḥke kanɔ ḥkø na ane maa ḥu kyowé

bεεε kεkyee-e-kpa-agyi, na afwii maa sε a kya bweetɔ. Nkee feraa, nε anε abaa-rɔ a yore. Anε moŋ lεe kɔare gyi feyε seye ε lεe taare a a morowε anε.

21 Ketɔ a kyee na ɔkɔ moŋ tεe taare gyi ateese, nε Pɔɔl a koso yere, nε o ye, “Mo nyare-ana, mone a dεe nu mo aseñ neε, nε moŋ moŋ baa koree-ɔ lee Kriita kwii neε, weetee aseñ dabe na kenyera mo bεe a moŋ tɔ anε.

22 Amaa mbeyɔmɔ feraa mo e kore mone neε feyε mon' waa kakponɔ! Moŋ ɔkɔ maa wu daa, amɔ koree wɔre e gye ne o fo.

23 A lee feyε ndee kanye Wuribware, nyanjpe nε mo i suŋ-o, a suŋ mɔ kabɔɔ kɔ mo ase.

24 Ne oo bo tɔwε feyε, ‘Pɔɔl! Fo ma sa a kufu nya fo. Kanɔ nkemaa, fo e fo Roma awuye owure dabe-ɔ akatɔ-rɔ. Wuribware bware, nε o kpa fo aseñ, nε oo nu fo kebwarekore-ɔ. Amose-ɔ bamɔ ne fo aa bamɔ bo koree-ɔ-rɔ ɔkɔ maa wu.’

25 Amose-ɔ, mo nyare-ana, mon' waa kakponɔ! A lee feyε mo a kɔare Wuribware gyi feyε o waa aneñ mo nε oo tɔwε gywii mo-ɔ.

26 Amaa anε e dan kwii si pwεε.”

27 Kemo nke kudu nna-ɔ kanye, nε afwii a neñ anε koree-ɔ yaa kyowε twεekpa a keri-o bo teñ ɔpoo Dabε-ɔ-rɔ. Kake kudu nnasəpɔ-ɔ bo fo kaye nsena-ɔ, nε aa waa ntεerεe-ɔ feyε anε e tɔ-rɔ kideñbe si-o.

28 Amose-ɔ, nε baa waa kidebu, nε baa ba fe sɔswεe bo kya kemo, nε baa yowε-rɔ waa nkyu-o kaase, na bo de fe-o-ro. Nε baa nju feyε amo a nkyu-o kaase gye ayaa kelafa na adunyɔ keñ. Amo

a b̄e waa kafw̄e-ɔ, n̄e baa b̄e waa aneŋ d̄εε, n̄e baa n̄u feyε k̄ree f̄eraa a b̄o keŋ ayaa adukpanoo.

²⁹ N̄e kufu de bam̄o feyε k̄ree-ɔ e nare afore se na o bw̄ee-ro, amose-ɔ n̄e baa ba k̄ree amo kam̄ee adebu dab̄e ana n̄e baa ba agyeret̄ b̄o waa, n̄e a sa n̄e yere-ɔ b̄o waa m̄o kaase, na ɔ nya yere. N̄e baa k̄re bam̄o ikisi feyε kayε ke m̄enaj.

³⁰ N̄e nt̄eεrεε-ɔ e kpa feyε b̄o s̄erē l̄e k̄ree-ɔ-r̄o. Amose-ɔ n̄e baa ba ife b̄o kya kakoreegyii-o, n̄e baa yow̄e-r̄o b̄o d̄eŋŋa nkyu si, n̄e baa waa feyε bam̄o a kpa a b̄o lweero ya waa akat̄-r̄o a adebu dab̄e n̄e a sa n̄e k̄ree-ɔ e yere-ɔ.

³¹ Amaa P̄oɔl a t̄ow̄e gywii asoogyaa b̄resε na asoogyaa-o nee feyε, “Nt̄eεrεε-ɔ m̄o e m̄on̄ sii kyena k̄ree m̄o-r̄o f̄eraa, ane p̄ees i wu.”

³² Amose-ɔ n̄e asoogyaa-o a t̄ejŋε ife n̄e kakoreegyii de-ro-o, n̄e kakoreegyii-o a s̄erē ka yii.

³³ B̄o fo gyegyayε kese-ro-o, n̄e P̄oɔl a k̄re bam̄o ɔk̄emaa feyε b̄o gyi ateese. ɔ ye, “M̄one a gywii afwii na alankpare-ɔ na a yuri-o, m̄one mon̄ gyi seye.

³⁴ Amose-ɔ mo e k̄re m̄one nee feyε mon' gyi ateese. N gye aneŋ, m̄one i wu. M̄one sko kipwi-igyi gbaa maa fo, saŋboto lowi n̄e m̄one i wu.”

³⁵ P̄oɔl a t̄ow̄e aneŋ l̄ow̄e-ɔ, n̄e ɔɔ taa bodobodoo, n̄e ɔɔ sa Wuribware aŋse bam̄o akat̄-r̄o mf̄en̄ wee se, n̄e ɔɔ t̄ejŋε-r̄o, n̄e ɔɔ l̄e o gyi.

³⁶ N̄e bam̄o p̄ees a waa kakpon̄, n̄e bam̄o ɔk̄emaa gbaa a gyi ateese.

³⁷ Ane n̄e ane b̄o k̄ree-ɔ-r̄o-ɔ b̄o asesε alafa anyo na adusunoo na asiye.

³⁸ Okemaa mo a gyi kpone-ɔ ne baa lee etɔsɔrɔ na
ayu ne a bo koree-ɔ-rɔ-ɔ pεεε bo tweε nkyu-o-ro na
koree-ɔ ma lεε nya waa dwii bweεtɔ.

Anęŋ nę koreę-ɔ a bwee-ro, nę oo mwiiire-o

³⁹ Kaye እke-o, ntεεrεε-č a pini feyε sweere mon
bo efø, amaa bo moŋ taare pini mò kenyare. Baa
ňu feyε ɔpoø ękεεkεe se kisipu bo mfen bweetø,
amose-č ne baa fa feyε bamø e taare ba ya dan
mfen.

⁴⁰ Amose-ɔ, ne baa teŋ ife ne ii ɳure adebu dabe
ne a sa ne koree-ɔ e yere-ɔ, ne aa lwee nkyu-o
kaase, ne baa sanjɛ ife ne ii ɳure abaj dabe ne bo
de bo leŋ koree-ɔ. Ne baa yase waagya kagyingyii
ne o bo koree-ɔ akatɔ-rɔ-ɔ na afwii-o nya neŋ ane
yaa akatɔ-rɔ. Ne ane a waa feyɛ ane e daŋ kideŋbe
si.

Jr. 41 Ne koree-o a ya daŋ ese kipireŋ ko ne ke bo nkyu-o-ro-o si, ne koree-o akato-rɔ a sii ese-o-rɔ, ne ŋkee koree-o maa lεε yo akato-rɔ. Ne alanjkpare dabe a da koree-o kamεε anεŋ-aaa, ne oo bo bwee-ro kyikpuri kyikpuri.

42 Né asoogyaa awuye-o a fa feyε ba mɔɔ bamɔ
nɛ baa tii bamɔ ba yaa bamɔ owure dabe-ɔ ase-ɔ,
na bo ma nya twεε ya lee kidenɛbe si na bo sere.

43 Amaa soogyaan bres-e-o e kpa feye o morowewe
Poo. Amose-o ne obres-e-o ye bo yowewe anen kowaa.
Ne o ye bamoo ne bo nyi etwes-e-o gye nkppee fuwi ywee
nkyu-o-ro, na bo twes ye kidenbe si.

44 Na bamo ne baa saŋ-o mo kra iyii baŋŋese
na koree-o abweese-o-ro, na e nya taa bamo yaa
kideŋbe si. Mfaanee ne ane peee a bo morɔwe ane
eyee ya fo kideŋbe si.

28

Bamɔ a fɔ Melita kwii-o, ketɔ nɛ baa waa-o

¹ Saŋ nɛ anɛ a fɔ kideŋbe si ŋkpa na alanfiya-o, nɛ anɛ a dɛɛ nu feyɛ kwii nɛ anɛ bɔ mò se-ɔ, nɛ ba tɛe ε Melita.

² Mfɛŋ a asɛsɛ-ɔ gyɛ asɛsɛ timaa, nɛ baa waa anɛ kedamenanjsɛ bweetɔ. Bware a lɛ kɛba-ɔ, nɛ afwii a kra anɛ, amose-ɔ nɛ baa kure deekpa, nɛ bɔ yɛ anɛ bɔ wɔrɛ.

³ Nɛ Pɔɔl a kpa gyakɛɛ, nɛ oo lee ngya-ɔ ŋkɔ aksɛ waa deekpa-ɔ-rɔ. Mò a de ɔ waa-rɔ-ɔ, nɛ deekpa-ɔ kipenjɛŋ a lee kowɔ kagyosan-ɔ kakɔ-rɔ, nɛ kaa ba kɛmɔ eyee bɔ keetɛ Pɔɔl kesaree duŋ.

⁴ Kwii amo se a asɛsɛ-ɔ a ɲu kowɔ amo Pɔɔl kesaree se-ɔ, nɛ baa lɛ ba tɔwɛ ba gywii abɛɛ feyɛ, “Onyarɛ mɔ a mɔɔ asɛsɛ. Haree mò a moŋ wu nkyu-o-ro gbaa ooo, mò ɛbɔyɛ nɛ ɔɔ waa-ɔ ɛ mɔɔ mò a ɛ bɔ ka kokɔ.”

⁵ Amaa Pɔɔl a kpokpaa kɛmɔ nee bɔ waa deekpa-ɔ-rɔ, na kɛ moŋ waa mò seyɛ.

⁶ Nkee bo gywii nee a Pɔɔl puŋje bɛɛɛ ɔ tɛŋ lee da wu. Amaa baa gywii kpɔnɛ bɔ moŋ ɲu seyɛ mò eyee se, nɛ baa kyurowi bamɔ mfɛɛrɛ, nɛ bɔ yɛ, “O gyɛ kisi nee!”

⁷ Amɔ kwii amo se owure nɛ ba tɛe mò Pubiliyus-o de mò sweɛrɛ kɔ meraa mfɛŋ nɛ anɛ ɛ wɔrɛ deekpa-ɔ. Nɛ ɔɔ yaa anɛ mò lɔŋ-nɔ. Nke nsa nɛ anɛ a gyi mò ayɛ mfɛŋ-ɔ, ɔɔ kra anɛ damenajse.

⁸ Saŋ amo Pubiliyus mò se ɛ lɔ fekyu, na ɔ kɔɔ mò kame-ro. Nɛ Pɔɔl a yɔ ɔnyarɛ amo ase mò kɛkyan-nɔ, nɛ ɔɔ kɔrɛ kɛbwarekɔrɛ, nɛ ɔɔ ba mò asaree bɔ dɔŋŋɔ mò se, nɛ ɔɔ kpaare.

9 Amo-ɔ se-ɔ, nɛ alɔpo nɛ bo bo mfɛŋ-ɔ pɛɛɛ a ba mò ase, nɛ ɔɔ kya bamɔ.

10-11 Amoſe-ɔ baa bu anɛ bwɛetɔ baa ke anɛ atɔ bwɛetɔ mfɛŋ.

Aneŋ ne Pɔɔl a bo fo Roma maŋ-nɔ-ɔ

Nɛ anɛ a gyi aferi asa kwii amo se. Saŋ a fo ne anɛ e kpa a anɛ kya anɛ kpa se-ɔ, nɛ anɛ a nya koree baŋbaŋ kɔ. Nɛ Melita awuye-o a taa atɔ bwɛetɔ nɛ a tiri anɛ kpa-ɔ se-ɔ bo waa anɛ koree-ɔ-rɔ. Koree amo nɛ ba tɛɛ ε “Bwaye na Ata”-ɔ a lę Alësandriya maŋ-nɔ. Nɛ ɔɔ bo yere kwii amo se kebęe nɛ afwii bo-rɔ, nɛ a maa nya a a tu kpa nkuy si-o.

12 Nɛ anɛ a meraa anɛ kpa se. Nɛ anɛ a daŋ Siirakus maŋ se, Sikiliya kwii si. Nɛ anɛ a gyi ŋke nsa mfɛŋ.

13 Anɛ a lę mfɛŋ-ɔ, nɛ anɛ a ya daŋ Rëgiyum maŋ se, Italiya sweere se. Kemo kayɛ ŋke-o, nɛ afwii kɔ a lę kyowé leekpa a keri-o kigyise si ba a kyaare, nɛ anɛ a yɔ se. Kemo kayɛ ŋke-o, nɛ anɛ a daŋ Putiyoli maŋ se.

14 Nɛ mfɛŋ a asɛsɛ nɛ baa kɔɔrɛ Yeesuu gyi-o yɛ anɛ kyɛna bamɔ ase kadaawɔkywɛɛ kɔŋkɔ. Lee mfɛŋ nɛ anɛ a kya anɛ kpa-ɔ se bɔrɔ ayaa-rɔ yɔ Roma a keri-o.

15 Nɛ Kristoo awuye nɛ bo bo Roma maŋ-nɔ-ɔ a nu feyε anɛ e ba-ɔ, nɛ bamɔ bokɔ a gyajŋaa anɛ maŋ kɔ nɛ ba tɛɛ ε Apiyus kɛgya-rɔ-ɔ, nɛ bokɔ mɔ a gyajŋaa anɛ maŋ kɔ nɛ ba tɛɛ ε Afɔ-ɛsɔwekpa-ɛsa se. Saŋ nɛ Pɔɔl a ɲu bamɔ-ɔ, nɛ ɔɔ sa Wuribware aŋse, nɛ ŋkee wɔrɛ a nya mò.

Ketɔ ne Pɔɔl a waa Roma maŋ-nɔ-ɔ

16 Saŋ nɛ anɛ a fo Roma maŋ-nɔ-ɔ, nɛ baa sa Pɔɔl kpa feyε ɔ ya kyɛna mfɛŋ nɛ ɔ kpa-ɔ, amaa baa lee soogyaanyi kɔ nɛ ɔ deere mò se, na ɔ ma nya sere-ɔ.

17 Amo ɳke nsa kamɛɛ, nɛ Pɔɔl a gyanjɛ Yudaa awuye abrɛsɛ nɛ bo bo Roma-o, na ɔ nya tɔwɛ kɛtɔ se nɛ ɔ ba-ɔ gywii bamɔ. Nɛ ɔ ye, “Mo bɛɛkɔ-anā Isireelii awuye, moŋɛ a nu aneŋ nɛ baa taa mo lɛɛ Yerɔsalɛm bo baa mfɛɛ, na bo gyi mo aseŋ-ɔ. Mfɛŋ a awuye-o a porɔ mo feyε mo a waa bɔyɛ bo kye anɛ Isireelii awuye na ɛkpa nɛ anɛ adɛdaapɔ a kaapɔ ane-ɔ. Nɛ baa tii mo, nɛ baa taa mo sa Roma agyɛŋkpeɛpɔ nɛ bo bo Yerɔsalɛm mfɛŋ-ɔ. Amaa moŋ waa bɔyɛ kɔ daa.

18 Bamɔ a bise mo aseŋ lɔwɛ-ɔ, nɛ ba kpa a bo yɔwɛ mo, a lɛɛ feyε bo moŋ ɳu bɔyɛ kɔ nɛ mo a waa, nɛ a kaapɔ feyε bo moɔ mo-ɔ. Amaa Yudaa awuye moŋ sure feyε bo yɔwɛ mo a n nare.

19 Nkee kpa kɛmaa moŋ lɛɛ ɔ bo-ɔ nɛ mo e gya se, amɔ mo kɔtɔwɛ gywii bamɔ feyε bo yaa mo Roma owure dabe-ɔ ase, na ɔ ya nu mo aseŋ. Anen se nɛ baa baa mo mfɛɛ. Moŋ ba mfɛɛ a m bo tɔwɛ kɛseŋ kɔ bo kye anɛ ayɛ awuye nee.

20 Amo se nɛ ŋ yε ŋ ɳu moŋɛ, na mo aa moŋɛ a tɔwɛ kɛmo aseŋ. Kaseŋtiŋ si feraa, kɛtɔ se nɛ baa da mo ɛkpɛɛ-ɔ e gyɛ feyε mo a kɔrɛ Kristoo nɛ anɛ Isireelii awuye de mò temaa feyε Wuribware i suŋ na ɔ bo morɔwɛ ane-ɔ gyi nee.”

21 Nɛ baa beŋŋaa mò feyε, “To, anɛ moŋ nya ɛwɔrɛ kɔ bo lɛɛ Yudeya sweɛrɛ se bo lɛɛ fo kuŋu si, nɛ anɛ sɛsɛ kɔ mo moŋ lɛɛ mfɛŋ bo tɔwɛ fo kuŋu si aseŋ bɛɛɛ aseŋ bɔyɛ kɔ gywii anɛ.

22 Amaa anɛ e kpa a anɛ ɳu fo mfɛɛrɛ, a lɛɛ feyε

anɛ nyi feyε tɔŋ kɛmaa anɛ aseɛɛ e tɔwɛ aseŋ ba
kye Yeesuu a ɛkpa mɔ nɛ fo gya se-ɔ.”

23 Amoſe-ɔ nɛ bamɔ aa Pɔɔl a sa kake. Kake amo
a fo-ɔ, nɛ aseɛɛ bwɛetɔ a ba mfɛŋ nɛ Pɔɔl bo-ɔ. Nɛ
ɔɔ kaapo bamɔ Wuribware a kuwure-o si aseŋ lee
gyegyaye ya bo fo kanye. Nɛ ɔɔ karɛ abwareſen
wɔrɛ-ɔ-rɔ tɔŋ kɔ gywii bamɔ bɔ kaapo anɛ nɛ
Mosis mbraa ɔsapɔ-ɔ na Wuribware akyamɛɛ nɛ
baa dɛɛ kyena-ɔ a tɔwɛ Kristoo, ɔmorɔwɛpɔ nɛ ɔ
ba-ɔ, aseŋ-ɔ. Nɛ ɔɔ kaapo bamɔ-rɔ, na bɔ nya nu
kaase feyε Yeesuu amo dɛɛ e gyɛ Kristoo-o.

24 Oɔ taare kyurowi bamɔ boko mfɛɛre, amaa
bamɔ bokɔ mɔ moŋ kɔrɛ aseŋ-ɔ gyi.

25 Amaa saŋ nɛ baa brawɛ-rɔ ba yɔ, na bamɔ
wɔrɛ wɔrɛ i gyiiri aseŋ nɛ baa nu-o ikii-o, nɛ Pɔɔl
a tɔwɛ gywii bamɔ feyε, “Kaseŋtiŋ nɛ Wuribware
a kufwiijɛ timaa-o a sa nɛ Wuribware kyaamɛɛ
Isaya a tɔwɛ gywii moŋe adɛdaapɔ-ɔ.

26 O yɛ,

‘Yɔ ya tɔwɛ gywii aseɛɛ amo feyε,
Moŋe ya nu mo aseŋ kpora-rɔ iluwi bwɛetɔ gbaa,
moŋe maa nu amo kaase.
Moŋe bee moŋe e deere aseŋ-ɔ-rɔ
na moŋ' fa amo mfɛɛre kpone,
moŋe maa nu kaase.*’

27 Nɛ Isaya a kya se tɔwɛ feyε Wuribware yɛ amo-ɔ
a waa anɛŋ,

‘A lee feyε bamɔ aŋu-ro bo leŋ,
nɛ baa tii bamɔ ɛsebɔ,

* **28:26** Isaya 6.9 (LXX).

né baa buŋ bamɔ akatɔ se.
N gyɛ aneŋ, bamɔ akatɔ i buŋni a bo ɲu atɔ,
na bamɔ ɛsɛbɔ mɔ tayɛ a bo nu aseŋ,
na bo nu amo kaasɛ, na bo nu bamɔ eyee,
na ɲkee mɔ, Wuribware, nya taa bamɔ ɛbɔyɛ bo ke
bamɔ.* ”

28 Né Pɔɔl a tɔwɛ bo gyɛ kɛɛ feyɛ, “Amose-ɔ, mɔ
ɛ kpa a mɔn' ɲu feyɛ aneŋ né Yudaa awuye-o mɔŋ
nu-o si, Wuribware ye ane tɔwɛ aseŋ timaa bo lee
Yeesuu kuŋu si gywii ndɛ se awuye-o bo lee aneŋ
né ɔ morɔwɛ bamɔ-ɔ se. Mɔ ɛ kɔɔrɛ a n gyi feyɛ
amo kunu ɛ waa bamɔ kɔne.”

[
29 Mò a sa seŋsa lɔwɛ-ɔ, né Yudaa awuye-o a
brawɛ-rɔ, na bamɔ wɔrɛ wɔrɛ i gyiiri aseŋ né baa
nu-o ikii, né aa waa leŋ.]

30 Né Pɔɔl a kpa kɛkyanɔ mfɛŋ kyɛna-rɔ nsu ɲnyɔ,
na ɔ ka kɛmɔ kɔkɔ. Né aseɛɛ bweɛtɔ naa mò ase ba
ka mò kanɔ mfɛŋ, né mò akatɔ a gyi bamɔ se.

31 Né ɔɔ tɔwɛ abwareṣen bo lee Wuribware a
kuwure-o si, na ɔ kaapɔ anɛ nyantɛ Yeesuu Kris-
too aseŋ. Né ɔɔ nya mò eyee tɔwɛ abwareṣen aneŋ
né ɔ kpa-ɔ gywii ɔkɛmaa, na kufu mɔŋ de mò, a lee
feyɛ ɔkɔ mɔŋ kuŋ mò feyɛ ɔ ma tɔwɛ.

* **28:27** Isaya 6.10 (LXX).

**Abwareṣen Wore-ɔ
New Testament in Chumburung
(GH:ncu:Chumburung)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chumburung

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chumburung

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 16 May 2025
24326c91-bd91-5fb9-a5f1-7f3e726a9745